

SÚHRNNÁ IMPLEMENTAČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2017

Zdravotníctvo, doprava, informatizácia

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Európska únia
Európsky sociálny fond

Implementácia revízií výdavkov projektu Hodnota za peniaze

Vláda SR spustila projekt Hodnota za peniaze, v rámci ktorého plánuje zreformovať pravidlá, nastaviť procesy a posilniť inštitúcie, ktoré podpora prijímanie dobrých rozhodnutí vo verejnom záujme a významne zvýšia hodnotu za peniaze v slovenskom verejnom sektore.

Jedným z nástrojov Hodnoty za peniaze je revízia väčšiny verejných výdavkov. V roku 2016 prebehla revízia zameraná na zdravotníctvo, dopravu a informatizáciu verejnej správy. Následne, v roku 2017, sa zamerala na vzdelávanie, politiky trhu práce a sociálne politiky a životné prostredie. Revízie výdavkov hodnotia účinnosť a efektívnosť výdavkov a identifikujú opatrenia, ktoré zvýšia hodnotu za peniaze verejných financií, čím umožnia fiškálnu úsporu, lepšie verejné služby pre občanov (výsledky) a/alebo presun financií na priority vlády. Navrhujú opatrenia udržateľným spôsobom.

Opatrenia identifikované revíziou sú následne rozpracované v *ročných implementačných plánoch*. Ich úlohou je nastaviť proces implementácie definovaných opatrení predvídateľne a transparentne, definovaním východiskovej a cieľovej hodnoty pre daný rok. Zároveň stanovujú spôsob vykazovania a zodpovednosť za opatrenia revízie výdavkov pre implementujúce inštitúcie. Vytvárajú základný predpoklad pre *kvartálne odpočty plnenia* opatrení realizované Implementačnou jednotkou, ktoré sumarizujú ich pokrok oproti predchádzajúcemu obdobiu (kvartálu).

Priebežná implementačná správa mapuje implementáciu opatrení po šiestich mesiacoch realizácie opatrení. Je prvým celistvým hodnotením plnenia revízie výdavkov, kalkuláciou fiškálnej úspory a realizovanej hodnoty. Implementačná jednotka na jej základe formuluje odporúčania pre akceleráciu úloh na ďalších šesť mesiacov, aby boli splnené termíny plnenia opatrení vychádzajúce z implementačného plánu. Je súčasťou návrhu rozpočtu verejnej správy.

Súhrnná implementačná správa poskytuje ročný odpočet plnenia opatrení. Vyhodnocuje finálnu výšku fiškálnej úspory za daný rok, dosiahnutú hodnotu, ale aj pokrok v riadení, či dátach a procesoch. Tvorí základ pre prípravu nových implementačných plánov. Predkladá sa vláde SR na schválenie.

Obsah

1	Úvod	6
1.1	Zdravotníctvo - zhrnutie	7
1.2	Doprava – zhrnutie.....	12
1.3	Informatizácia – zhrnutie.....	17
1.4	Metodika odpočtu.....	22
2	Zdravotníctvo – odpočet opatrení	23
2.1	Lieky a lieková politika	28
2.2	Špeciálny zdravotný materiál a zdravotnícke pomôcky.....	32
2.3	Zdravotnícka technika	34
2.4	Diagnostika	34
2.5	Nemocnice	35
2.6	Doprava a záchranky	40
2.7	Dáta a procesy.....	42
2.8	Analytické úlohy	43
3	Doprava – odpočet opatrení	44
3.1	Plánovanie a príprava investičných projektov v doprave	48
3.2	Diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy	53
3.3	Železničná infraštruktúra a osobná doprava	59
4	Informatizácia – odpočet opatrení.....	73
4.1	Úspora	78
4.2	Hodnota	80
4.3	Riadenie.....	83
4.4	Dáta a metodika	85
4.5	Analytické úlohy	87
5	Zoznam skratiek	89

Zoznam grafov

Graf 1: Vývoj bežných a kapitálových IT výdavkov 2011-2017	18
Graf 2: Celkové úhrady poisťovní za lieky na recept v mil. eur v rokoch 2016 a 2017	29
Graf 3: Výdavky poisťovní na lieky na výnimky v mil. eur.....	30
Graf 4: Pomer cien štátnej expertízy a konečnej ceny výstavby.....	52
Graf 5: Prehľad stavu ciest I. triedy	54
Graf 6: Úhrada MDV SR za 1 produktívny vlkm v roku 2017 a predikcia	66
Graf 7: Vývoj bežných a kapitálových IT výdavkov 2011-2017	74
Graf 8: Plánované a skutočné vyťaženie vládneho cloudu.....	79
Graf 9: Počet podaných listových vs. elektronických podaní v roku 2017	82

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MZ SR v Priebežnej implementačnej správe 2017	7
Tabuľka 2: Úsporné opatrenia MZ SR (v mil. eur).....	7
Tabuľka 3: Výdavky jednotlivých zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť vo fakultných a univerzitných nemocniciach analyzovaných v revízii výdavkov.....	8
Tabuľka 4: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo v roku 2017.....	10
Tabuľka 5: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MDV SR v Priebežnej implementačnej správe 2017	12
Tabuľka 6: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu v roku 2017	14
Tabuľka 7: Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) v rokoch 2014 – 2017	17
Tabuľka 8: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre ÚPPVII v Priebežnej implementačnej správe 2017	18
Tabuľka 9: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu v roku 2017.....	20
Tabuľka 10: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MZ SR v Priebežnej implementačnej správe 2017	23
Tabuľka 11: Úsporné opatrenia MZ SR (v mil. eur).....	23
Tabuľka 12: Výdavky na ústavnú zdravotnú starostlivosť vo vybraných nemocniciach v pôsobnosti MZ SR	24
Tabuľka 13: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo v roku 2017.....	26
Tabuľka 14: Podiel schválených žiadostí o lieky na výnimky	31
Tabuľka 15: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MDV SR v Priebežnej implementačnej správe	45
Tabuľka 16: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu v roku 2017	46
Tabuľka 17: Nové investičné projekty nad 20 mil. eur	49
Tabuľka 18: Zoznam investičných projektov MDV SR s povinnosťou mať štúdiu realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu a ich stav k 31.12.2017.....	50
Tabuľka 19: Navýšené výdavky na rekonštrukciu a údržbu ciest I. triedy v roku 2017.....	54
Tabuľka 20: Opravy a rekonštrukcie na cestách I. triedy z OPII v roku 2017.....	54
Tabuľka 21: Prioritné investičné projekty MDV SR (mil. eur), stav k 31.12.2017	57
Tabuľka 22: Prioritné investície ŽSR s hodnotou nad 20 mil. eur, stav k 31.12.2017	62
Tabuľka 23: Celkové náklady ŽSR a počet km spravovaných tratí	63
Tabuľka 24: Investície do riadenia dopravy vybraných tratí a ich jednoduchá návratnosť	63
Tabuľka 25: Mzdové výdavky ŽSR na riadenie tratí.....	64
Tabuľka 26: Zmluvné podmienky nákupu elektrickej energie.....	65
Tabuľka 27: Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) v rokoch 2014 - 2017	73
Tabuľka 28: Hlavné odporúčania IJ pre ÚPPVII v Priebežnej implementačnej správe 2017.....	74
Tabuľka 29: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu v roku 2017.....	76
Tabuľka 30: Sedem najvyužívanejších elektronických služieb s mierou zabezpečenia 3 a 4 v roku 2017.....	80
Tabuľka 31: Sedem základných elektronických služieb pre občana s mierou zabezpečenia 4.....	81
Tabuľka 32: Budúce IT projekty nad 10 mil. eur posudzované ÚHP	87

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Systém fungovania e zdravia	37
Obrázok 2: Časová dostupnosť v zime (rýchlosť 110 km/h na diaľnici a 50km/h mimo diaľnic).....	39

1 Úvod

Ministerstvá zdravotníctva a dopravy, ako aj Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu plnili v roku 2017 opatrenia revízie výdavkov v priemere na 59 %. Z celkového počtu 98 opatrení¹, ktoré mali byť plnené, bolo v roku 2017 zrealizovaných 22% opatrení, pričom u 37 % opatrení bol zaznamenaný len čiastočný progres. 32 % opatrení plnených nebolo a ich implementácia bola posunutá do roku 2018. Finančné úspory v zdravotníctve a doprave dosiahli celkovú výšku 83 mil. eur.

Napriek pokroku oproti *Priebežnej implementačnej správe* vo viacerých oblastiach, plnenie opatrení bolo počas roka 2017 realizované pomaly. **Kvalita dát, ich dostupnosť a validácia** zostáva i naďalej výzvou pre všetky tri rezorty, najvýraznejšie však v Železničnej spoločnosti Slovensko².

Ministerstvo zdravotníctva SR dosiahlo v roku 2017 fiškálnu úsporu vo výške 79,8 mil. eur, čo predstavuje 45% plnenie stanoveného cieľa. V prvom roku implementácie realizovalo 42 opatrení, ktoré plnilo a čiastočne plnilo na 55 %. Cieľom Revízie výdavkov na zdravotníctvo je zlepšiť dosahované výsledky, posilniť fiškálnu udržateľnosť a efektívnosť výdavkov. Revízia identifikovala úsporné opatrenia znižujúce výdavky verejného zdravotného poistenia ako aj nemocníc, v roku 2017 o 174 mil. eur. Zároveň len 13 mil. eur z tejto úspory bolo investovaných do ústavnej zdravotnej starostlivosti, čo bol primárny cieľ Revízie výdavkov na zdravotníctvo. Podľa dostupných informácií smerovala najväčšia časť úspory na zníženie straty Všeobecnej zdravotnej poisťovne za rok 2017. Najvýraznejšie sa darilo šetriť v nadspotrebe liekov (22,2 mil. eur), referencovaní cien špeciálneho zdravotníckeho materiálu (13,2 mil. eur) a pri obstarávaní zdravotnej techniky v nemocniciach (15,6 mil. eur). **Pre rok 2018 je podľa Implementačnej jednotky kľúčové pokračovať v plnení stanovenej fiškálnej úspory, zabezpečiť plnú funkcionálnosť DRG a fungovanie elektronického zdravotníctva (ezdravie).**

Ministerstvo dopravy a výstavby SR pokročilo v spolupráci s ministerstvom financií pri hodnotení investičných projektov a zverejňovaní údajov pre verejnosť. Cieľom revízie výdavkov na dopravu je pripraviť opatrenia na zefektívnenie súčasnej investičnej obálky a prevádzkových nákladov v kapitole MDV SR. **MDV SR malo implementovať 32 opatrení, svoj záväzok plnilo alebo čiastočne plnilo na 69 %.** Finančná úspora bola dosiahnutá vo výške 3,2 mil. eur lepším nákupom elektrickej energie ŽSR. Napriek tomu však bolo v roku 2017 vyhlásených aj niekoľko verejných obstarávaní bez predošlého hodnotenia investičných projektov³, a to najmä v železničnej doprave.

V najbližšom období považuje Implementačná jednotka za dôležité pripraviť a zverejniť analytický podložený investičný plán rezortu MDV SR s prioritizáciou jednotlivých úsekov a pokračovať v navyšovaní objemu finančných prostriedkov na cesty I. triedy.

Cieľom Revízie výdavkov na informatizáciu bolo v roku 2017 realizovať potenciálne úspory vo výške 5-7 % IT výdavkov na rok 2017 a prinášať vyššiu hodnotu pripravovaných investícií. V medzinárodnom porovnaní zaznamenali výsledky slovenskej informatizácie mierne zlepšenie, stále však zaostávajú za priemerom EÚ. Najvýraznejší posun bol dosiahnutý v digitálnych verejných službách. **Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu realizoval 24 opatrení v roku 2017, pričom ich plnil alebo čiastočne plnil na 54 %.** Rozpočet predpokladal celkové výdavky na IT vo výške 393 mil. eur, pričom skutočnosť bola o 9 % vyššia. Prínosy z informatizácie je možné pozorovať aj vo výdavkoch na poštové služby. Výdavky štátnej správy na poštové služby medzi rokmi 2016 a 2017 klesli o viac ako 18 mil. eur. Vďaka elektronickej komunikácii občanov s verejnou správou klesli výdavky o 5 mil. eur. Občania a firmy ušetrili približne 2,5 mil. eur. Len 38 % občanov s elektronickým občianskym preukazom disponuje bezpečnostným ochranným kódom potrebným pre elektronickú komunikáciu s verejnou správou.

Podľa Implementačnej jednotky je nutné pre strategický výber nových IT projektov zjednotiť pravidlá pre posudzovanie investičných projektov bez ohľadu na zdroj financovania. **V roku 2018 je pre návratnosť investícií**

¹ Potenciálny dopad a miera detailu opatrení v rezortoch je rozdielna, čo neumožňuje jednoduché porovnanie plnenia medzi jednotlivými rezortmi. Z tohto dôvodu bude v ďalšej správe vyjadrená hodnota opatrenia tzv. zloženým indexom.

² <https://www.vicpremier.gov.sk/index.php/hodnota-za-peniaze/implementacne-plany/index.html>

³ Projekt ZSSK – Nákup vozňov do diaľkovej dopravy (68m), projekt ŽSR – Komunikačná infraštruktúra služieb telematiky ŽSR (45,6m)

kľúčové zvyšovať využívanie elektronických služieb občanmi a zabezpečiť optimalizáciu práce štátnych zamestnancov vďaka zefektívňovaniu činnosti úradov aj prostredníctvom IT projektov.

V 9 % opatrení, ktoré majú termín plnenia po 31.12.2017, sú stanovené nové termíny a indikátory v Implementačných plánoch na rok 2018⁴.

1.1 Zdravotníctvo - zhrnutie

Zdravotníctvo patrí medzi najvýznamnejšie sektory z pohľadu rozpočtu (4,8 mld. eur v 2018, približne 5,9 % HDP), ako aj potenciálnej hodnoty pre občanov. Slovensko dáva na zdravotníctvo i naďalej vyšší podiel HDP ako priemer krajín V3, vo výsledkoch však výrazne zaostáva. Podľa OECD boli v roku 2016 verejné výdavky Slovenska na zdravotníctvo 5,5 % HDP, čo je o 0,3 % viac ako je priemer krajín V3. V roku 2016 rástli verejné výdavky na zdravotníctvo medziročne o 7,6 %, v roku 2017 sa ich nárast znížil na 0,6 %. V roku 2018 je plánovaný nárast výdavkov verejného zdravotného poistenia o 4 %⁵.

Ministerstvo zdravotníctva SR realizovalo v prvom roku implementácie 42 opatrení, plnilo a čiastočne plnilo všetky opatrenia na 55 %. Dosiahlo úsporu vo výške 79,8 mil. eur, čo predstavuje 45% plnenie stanoveného cieľa 174 mil. eur pre rok 2017. V roku 2017 nebolo splnených 28 % opatrení a 17 % opatrení IJ neodpočítuje z dôvodu termínu plnenia po 31.12.2017.

Tabuľka 1: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MZ SR v Priebežnej implementačnej správe 2017

Zrýchliť plnenie finančných opatrení s cieľom priblížiť sa do konca roka 2017 cieľom stanoveným v rozpočte verejnej správy	
Efektívnejšie kontrolovať nákup a spotrebu liekov – pre nemocnice (lieky podávané v nemocniciach vs. predávané vo verejných lekárnach) a pre zdravotné poisťovne u PNNL (centrálny nákup vs. preskripčné lieky)	
Opakovane analyzovať revíziu činnosť Všeobecnej zdravotnej poisťovne - stanovenie novej hodnoty úspory	
Iniciovať druhú časť Revízie výdavkov v zdravotníctve zameranú na dosiahnutie efektívnejšej zdravotnej starostlivosti pre občana	

Zdroj: IJ

V roku 2017 MZ SR znížilo výdavky na vybraných položkách verejného zdravotného poistenia **o 83,9 mil. eur**. Nárast nákladov v nemocniciach znížil celkovú úsporu o 4,1 mil. eur. Realizované úspory tak predstavujú **79,8 mil. eur, 45 % plnenie stanoveného cieľa 174 mil. eur** v roku 2017. **Najvýraznejšie úspory** boli realizované v nadspotrebe liekov (22,2 mil. eur), referencovaním špeciálneho zdravotníckeho materiálu (ŠZM) (13,2 mil. eur) a v oblasti obstarávania zdravotníckej techniky (15,6 mil. eur).

Tabuľka 2: Úsporné opatrenia MZ SR (v mil. eur)

	2017	Plnenie k 31.12.2017	2018	2019	Potenciálna úspora
Opatrenia znižujúce výdavky VZP	143	83,9	159	165	268
Nadspotreba liekov - zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov	20	22,2	20	20	59
Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	10	1,7	10	10	10
Potenciálne nákladovo neefektívne lieky - centrálny nákup liekov ZP	25	-4,5	25	25	42
Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)	35	13,2	45	45	55
Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízne činnosti	15	10,5	15	15	15

⁴ <https://www.vicpremier.gov.sk/index.php/hodnota-za-peniaze/implementacne-plany/index.html>

⁵ Na základe informácií MZ SR slúži nárast výdavkov primárne na vykrytie výdavkov súvisiacich so zmenami v Zákonníku práce.

SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	10	11,2	16	22	25
SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	3	2,4	3	3	37
Zlepšenie revízičných činností VŠZP	25	27,2	25	25	25
Opatrenia znižujúce výdavky nemocníc (podriadených organizácií MZ SR)	31	-4,1	31	31	95
Optimalizácia prevádzkových nákladov	5	-3,1	5	5	10
Optimalizácia medicínskych procesov	15	-23,4	15	15	74
Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	8	6,8	8	8	8
Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky	3	15,6	3	3	3

Zdroj: IJ, MZ SR, dáta zdravotných poisťovní

Revízia výdavkov neurčila oblasti, do ktorých mali realizované úspory smerovať, hoci priebežná správa revízie indikovala ústavnú zdravotnú starostlivosť. Neboli identifikované ani do konca roka 2017. Podľa dostupných informácií smerovala najväčšia časť úspory na zníženie straty Všeobecnej zdravotnej poisťovne za rok 2017. Tento predpoklad najlepšie vidno na dofinancovaní ústavnej zdravotnej starostlivosti, kde v roku 2017 dofinancovala ZP Dôvera viac ako VŠZP. Do ústavnej (lôžkovej) zdravotnej starostlivosti⁶ smerovalo len 13 mil. eur, pričom najvýraznejšie navýšenie platieb realizovala poisťovňa Dôvera, a to takmer o 10 mil. eur. Z pohľadu sledovaných nemocníc, najvýraznejšie navýšenie platieb od všetkých zdravotných poisťovní zaznamenala Detská fakultná nemocnica Košice (o 8 %), Univerzitná nemocnica Martin, Fakultná nemocnica Trenčín, Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina a Fakultná nemocnica s poliklinikou Prešov (o 5 % resp. 6 %). Podrobné členenie výdavkov jednotlivých zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť vo vybraných nemocniciach analyzovaných v Revízii výdavkov na zdravotníctvo sa nachádza v Tabuľke 3.

Tabuľka 3: Výdavky jednotlivých zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť vo fakultných a univerzitných nemocniciach analyzovaných v revízii výdavkov

Zdravotné poisťovne <i>v tis. eur</i>	VŠZP			Dôvera			Union			Všetky poisťovne		
	2016	2017	% zmena	2016	2017	% zmena	2016	2017	% zmena	2016	2017	% zmena
UN Bratislava	126	123	-2 %	28	32	14 %	9	8	-5 %	163	164	0 %
Nemocnica Ružinov	46	44	-4 %	10	11	18 %	3	3	-5 %	59	59	0 %
Nemocnica akad. L. Dédera, Kramáre	28	28	0 %	7	7	10 %	3	2	-19 %	38	38	1 %
Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Petržalka	36	35	-1 %	9	10	15 %	2	3	8 %	47	48	2 %
Nemocnica Staré Mesto	14	13	-3 %	3	3	7 %	1	1	-2 %	17	17	-2 %
ŠGN, Podunajské Biskupice	3	2	-14 %	0	0	28 %	0	0	-8 %	3	3	-9 %
UN Martin	52	55	6 %	15	15	0 %	3	3	11 %	70	73	5 %
UN L. Pasteura Košice	55	55	-1 %	24	25	4 %	7	7	-1 %	86	87	0 %
FNsP Nové Zámky	20	20	-3 %	11	12	5 %	3	3	1 %	34	34	0 %
FN Trenčín	33	34	2 %	7	8	18 %	2	2	3 %	43	45	5 %
FNsP Banská Bystrica	54	53	-2 %	13	14	9 %	4	4	4 %	71	71	0 %
FNsP Žilina	36	38	6 %	6	6	2 %	1	1	1 %	43	46	5 %
FNsP Prešov	42	45	7 %	11	12	3 %	5	5	2 %	58	62	6 %
FN Nitra	29	31	4 %	10	10	6 %	3	2	-7 %	42	43	3 %
FN Trnava	28	29	3 %	6	6	4 %	2	2	4 %	35	36	3 %
DFN Košice	6	6	8 %	5	6	7 %	2	2	12 %	13	14	8 %
DFNsP Banská Bystrica	6	5	-9 %	3	3	-1 %	1	1	6 %	10	9	-5 %
DFNsP Bratislava	26	24	-9 %	9	9	-4 %	3	3	1 %	38	36	-7 %

Zdroj: prepočty IJ, MZ SR

Podľa Implementačnej jednotky patria medzi najväčšie výzvy v roku 2018 opatrenia v optimalizácii procesov nemocníc a potenciálne nákladovo neefektívne lieky (PNNL), ktoré produkujú nadmerné výdavky.

⁶ V rámci ústavnej zdravotnej starostlivosti sa Implementačná jednotka zamerala na vybrané nemocnice v pôsobnosti MZ SR, ktoré boli súčasťou revízie výdavkov na zdravotníctvo – UNB, FN TT, FN NT, FN NZ, FN TN, FNP ZA, FN MT, FNP BB, UN KE, FNP PO, DFNP BA, DFN BB, DFN KE.

V nemocniciach prispieva k tvorbe nadmerných výdavkov rast osobných nákladov o 23 mil. eur, a to najmä z dôvodu existencie súčasne nastaveného systému odmeňovania zdravotníckeho personálu. V oblasti prevádzkových nákladov tvoria významnú časť pokuty a penále z dôvodu zadĺženia nemocníc - 22,6 mil. eur v roku 2017. Spotreba PNNL rastie a centrálny nákup týchto 147 liekov zaostáva. Za sledované obdobie sa centrálné obstarávalo v priemere len 31 druhov PNNL, z toho 26 liekov zdravotnou poisťovňou Union, 38 liekov zdravotnou poisťovňou Dôvera a 29 liekov poisťovňou VŠZP.

IJ za nesystematické považuje aj financovanie na základe percenta za poistencov štátu a každoročné dofinancovanie sektora. Namiesto precízneho plánovania verejných výdavkov založených na výstupových a výsledkových cieľoch a uplatňovania programového rozpočtovania v praxi každoročne dochádza k diskusiám o percente a tiež k dofinancovaniu sektora.

Medzi najdôležitejšie projekty z pohľadu zmeny kvality v poskytovaní zdravotnej starostlivosti a fungovania systému zaraďuje IJ plnú funkcionálnosť projektov DRG a ezdravie.

V zdravotníctve zostáva i naďalej problematická kvalita poskytovaných dát a metodologické rozdiely⁷ medzi jednotlivými zdrojmi⁸. Validácia výstupov z rôznych zdrojov je prakticky nemožná (napr. spotreba liekov v medzinárodnom porovnaní, ako aj medzi Národným centrom zdravotníckych informácií (NCZI) a zdravotnými poisťovňami).

Hlavné odporúčania IJ pre MZ SR do 31.12.2018:

- ✓ Stanoviť oblasti s najväčším potenciálom pre rast hodnoty, do ktorých by mali byť investované realizované úspory
- ✓ Zrýchliť plnenie fiškálnych opatrení Revízie výdavkov v zdravotníctve I. s cieľom priblížiť sa do konca roka 2018 fiškálnej úspore stanovenej v rozpočte verejnej správy
- ✓ Opakovane analyzovať revíziu činnosť Všeobecnej zdravotnej poisťovne = stanovenie novej hodnoty úspory
- ✓ Zrušiť platový automat a prehodnotiť súčasné odmeňovanie zdravotníckeho personálu
- ✓ Realizovať druhú časť Revízie výdavkov v zdravotníctve zameranú na dosiahnutie efektívnejšej zdravotnej starostlivosti pre občana
- ✓ Akcelerovať pripájanie PZS do ezdravia

⁷Metodologická nezhoda sa nachádza v rámci odpočtu PNNL, kde existuje rozpor vykazovania medzi zdravotnými poisťovňami z pohľadu centrálného nákupu a spotreby týchto liekov, rovnako aj pri vykazovaní liekov v nemocniciach. Časť nemocníc prevádzkuje verejné lekáreň, ktoré analyticky neoddeľujú príjmy a náklady z predaja liekov vo verejných lekárňach od nemocničných liekov.

⁸ Národné centrum zdravotníckych organizácií, zdravotné poisťovne, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Tabuľka 4: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo v roku 2017

	ZDRAVOTNÍCTVO	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín ⁹	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
LIEKY A LIEKOVÁ POLITIKA								
1	Nadspotreba liekov - zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
2	Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
3	Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
4	Zavedenie záväzných pravidiel pre úhradu liekov na výnimky	MZ SR	31.12.2017	-				
5	Nákladovo neefektívne lieky - centrálny nákup liekov ZP	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
6	Vydávanie receptu na účinnú látku namiesto konkrétneho lieku	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
7	Výmena informácií o exporte liekov medzi ŠUKL a FS SR/ŠÚ SR	MZ SR, MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
8	Povinné zbieranie dát o užívaní podmienené kategorizovaných liekov	MZ SR	31.12.2017	-				
ŠPECIÁLNY ZDRAVOTNÝ MATERIÁL A ZDRAVOTNÍCKE POMÔCKY								
9	Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
10	Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízne činnosti	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
11	Zlepšenie revíznych činností VŠZP	MZ SR, VŠZP	31.12.2017	31.12.2018				
ZDRAVOTNÍCKA TECHNIKA								
12	Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
DIAGNOSTIKA								
13	SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	MZ SR, poisťovne	31.12.2017	31.12.2018				
14	SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
NEMOCNICE								
15	Optimalizácia prevádzkových nákladov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
16	Optimalizácia medicínskych procesov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
17	Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
18	Zavedenie štandardných diagnostických a terapeutických postupov	MZ SR	1.7.2018	-				
19	Elektronizácia zdravotnej dokumentácie a elektronická dokumentácia preskripcie	MZ SR	31.12.2018	-				
20	Úprava siete akútnych nemocníc a reprofilizácia nemocníc	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
21	Zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
22	Zavedenie DRG	MZ SR	31.12.2017 konvergencia do 31.12.2022	-				

⁹ Aktualizovaný termín na základe Implementačných plánov na rok 2018.

	ZDRAVOTNÍCTVO	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín ⁹	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
DOPRAVA A ZÁCHRANKY								
23	Zapojenie poskytovateľov dopravnej zdrav. služby do integrovaného záchranného systému	MZ SR	1.7.2018	-				
24	Zisťovanie prítomnosti alkoholu alebo omamných látok v krvi pacienta privezeného zdravotnou záchrannou službou	MZ SR	1.7.2018	-				
25	Implementácia komunikácie medzi operačným strediskom a vozidlom ZZS na báze GPS	MZ SR	1.7.2018	-				
26	Integrovanie poskytovateľov ZZS do ezdravia	MZ SR	31.12.2018	-				
DÁTA A PROCESY								
27	Úprava vykazovania dát pre medzinárodné inštitúcie	MZ SR (NCZI, ŠÚKL)	31.12.2017	31.12.2018				
28	Zverejnenie dát NCZI v štandardizovanej forme	MZ SR (NCZI)	31.12.2017	31.12.2018				
29	Prehodnotenie štruktúry a kvality dát vykazovaných od poskytovateľov ZS	MZ SR (NCZI)	1.7.2018	1.7.2018				
30	Rozšírenie štruktúry monitoringu poisťovní o výdavky na oblasti zdravotnej starostlivosti	MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
31	Zavedenie rozpočtových rokovaní o celkových potrebných zdrojoch v zdravotníctve a ich použití na nákup zdravotnej starostlivosti na úrovni jednotlivých oblastí ZS	MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
32	Zvýšenie nezávislosti a profesionality kategorizačných orgánov	MZ SR	1.7.2018	1.7.2018				
33	Zvýšenie transparentnosti kategorizačných orgánov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
34	Posilnenie kompetencií všeobecných lekárov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
35	Posilnenie kompetencií zdrav. sestier a asistentov	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
ANALYTICKÉ ÚLOHY								
36	Vyvinúť nástroj na presnejšie stanovenie potreby výdavkov na zdravotnú starostlivosť s ohľadom na udržateľnosť verejných financií	MZ SR, MF SR	31.12.2019	-				
37	Analýza spotreby voľnopredajných liekov	MZ SR, MF SR	31.12.2018	-				
38	Analýza manažmentu pacienta všeobecným lekárom (tzv. gatekeeping) z pohľadu právomocí všeobecných lekárov, platobného mechanizmu ako aj motivácií (kapitácia)	MZ SR, MF SR	31.12.2018	-				
39	Prehodnotenie kompetencií lekárov, sestier a zdravotníckych asistentov v ústavnej starostlivosti	MZ SR	31.12.2017	-				
40	Preskúmanie súčasného stavu odmeňovania zdravotníckych zamestnancov (najmä lekárov a sestier) navrhne spôsob zohľadnenia výkonnosti a kvality v systéme odmeňovania	MZ SR	-	31.12.2018				
41	Nastaviť kritériá a indikátory pre hodnotenie kvality poskytovanej starostlivosti	MZ SR, MF SR	-	31.12.2018				
42	Doplnenie analýzy variability predpisovania laboratórných a zobrazovacích vyšetrení o parameter PCG	MZ SR, MF SR	-	30.6.2018				

1.2 Doprava – zhrnutie

Ministerstvo dopravy a výstavby SR implementuje v rámci Revízie výdavkov na dopravu celkovo 32 opatrení a svoj záväzok **splnilo v roku 2017 na 69 %**. Plnilo a čiastočne plnilo 22 opatrení. Pri 9 opatreniach bol zaznamenaný nedostatočný pokrok a 1 opatrenie nebolo v roku 2017 odpočítané.

Revízia výdavkov na dopravu stanovila MDV SR povinnosť predkladať všetky nové projekty na hodnotenie ÚHP. **Na oboch stranách procesu hodnotenia projektov cestnej ako aj železničnej infraštruktúry došlo k pokroku** – rezort MDV SR v predkladaní projektov na posúdenie, kde ich za rok 2017 predložil na hodnotenie 49¹⁰ a ÚHP v hodnotení projektov, kde sa za rok 2017 vypracovali 3 finálne verejné stanoviská¹¹, 12 interných stanovísk a 13 pripomienok resp. vyžiadaní podkladov. Ku dvom projektom sú stanoviská v procese prípravy.

Napriek tomu však boli v roku 2017 vyhlásené aj dve verejné obstarávania bez predošlého predloženia projektov MDV SR na hodnotenie zo strany ÚHP¹², a to najmä v železničnej doprave. Na druhej strane, napriek neexistencii metodiky na multimodálne posúdenie nových investičných projektov, dal rezort u viacerých nových projektov posúdiť varianty viacerých módov dopravy ako cestnej, železničnej a pod. (viď opatrenie č. 1, str. 46).

Revízia výdavkov stanovila len jedno finančné opatrenie vo výške 0,5 mil. eur. Úspory vyplývajúce z efektívnejšieho nákupu elektrickej energie ŽSR dosiahli 3,2 mil. eur v roku 2017.

Pre dosiahnutie lepšej hodnoty za peniaze je kľúčové stanoviť **priority na základe analyticky podložených potrieb**. Výzvou pre najbližšie obdobie ostáva zadefinovanie kritérií pre všetky oblasti dopravy, na základe ktorých by sa investičné projekty prioritizovali a MDV SR by následne tento investičný plán zverejňovalo a aktualizovalo spolu s finančným krytím a harmonogramom výstavby.

Stav **ciest I. triedy** sa naďalej zhoršuje. Dôvodom sú **nedostatočné finančné prostriedky na ich opravy a údržbu**. MDV SR jednorazovo alokovalo 30,5 mil. eur mimo schváleného rozpočtu (z ktorých bolo reálne použitých iba 19,5 mil. eur) v roku 2017. Táto jednorazová alokácia sa však neprejavila vo vyššej bežnej údržbe a opravách ciest, ale bola použitá najmä na sanáciu havarijných stavov na cestách a mostoch. V roku 2017 sa na opravy a údržbu použilo 46,4 mil. eur, čo predstavuje iba 30 % z celkových výdavkov SSC na cesty I. triedy. Naďalej je však potrebné hľadať dodatočné zdroje v rámci kapitoly MDV SR realokáciou z menej efektívnych položiek rozpočtu.

Rovnako **poddimenzovaná je aj údržba železničnej infraštruktúry**, vysoké výdavky sú aj v súvislosti s riadením dopravy, ktoré je zastarané. Riešením sú projekty investícií do modernizácie riadenia dopravy, ktoré je potrebné zanalyzovať a pripraviť harmonogram ich realizácie.

V rezorte dopravy je naďalej výzvou **dostupnosť údajov, kvalita poskytovaných dát a ich zverejňovanie**. V tejto oblasti však dochádza k pokroku zo strany MDV SR¹³, ZSSK ako jediná podriadená organizácia zaostáva.

Tabuľka 5: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MDV SR v Priebežnej implementačnej správe 2017

Zverejňovať údaje o sektore dopravy v užívateľsky vhodnom formáte, zanalyzovať možnosti rozšírenia zverejňovania údajov (MDV SR)

Urýchliť prípravu podmienok pre prioritizáciu investičných projektov v doprave so zohľadnením schválených metodík. Zčať práce na definovaní okruhu údajov potrebných pre skvalitnenie dopravného posúdenia prioritných projektov (MDV SR)

Poskytovať údaje týkajúce sa Železničnej spoločnosti Slovensko (ZSSK), ktoré sú nevyhnutné na dpracovanie revízie výdavkov v osobnej železničnej doprave (MDV SR)

¹⁰ Príloha č. 1 Zoznam projektov predložených ÚHP

¹¹ K projektom: R3 Tvrdošín-Nižná, R4 Severný obchvat Prešova 1. etapa a ZSSK nákup vozňov do diaľkovej dopravy

¹² Projekt ZSSK Nákup vozňov do diaľkovej dopravy a projekt ŽSR Komunikačná infraštruktúra služieb telematiky ŽSR

¹³ Zverejňovanie údajov v .csv formáte na <https://data.gov.sk/organization/74297377-7ad7-4ed7-80cf-457eea6e75ad?page=1>

Hlavné odporúčania IJ pre MDV SR do 31.12.2018:

- ✓ Pripraviť kritéria pre prioritizáciu investičných projektov v doprave. Následne, po 31.12.2018, na základe týchto kritérií, vypracovať a zverejniť investičný plán MDV SR spolu s finančným krytím a harmonogramom
- ✓ Poskytovať údaje týkajúce sa Železničnej spoločnosti Slovensko (ZSSK), ktoré sú nevyhnutné na dopracovanie revízie výdavkov v osobnej železničnej doprave
- ✓ Zvýšiť alokáciu finančných prostriedkov na opravy, údržbu a modernizácie ciest I. triedy nad rámec schváleného rozpočtu na rok 2018
- ✓ Zverejňovať podrobné informácie a podklady o investičných projektoch OPIL v užívateľsky vhodnom formáte, zanalyzovať možnosti ako rozšíriť zverejňovanie údajov o ďalšie projekty

Hlavné odporúčanie IJ pre MF SR do 31.12.2018:

- ✓ Zrýchliť hodnotiaci proces projektov predkladaných rezortnými organizáciami MDV SR

Tabuľka 6: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu v roku 2017

	DOPRAVA	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
PLÁNOVANIE A PRÍPRAVA INVESTIČNÝCH PROJEKTOV								
1	Pre nové investičné projekty nad 20 mil. eur v rámci prípravy zadania štúdie realizovateľnosti posúdiť vhodnosť aplikácie multimodálnych variantov a vykonať takéto posúdenie	MDV SR	priebežne	-				
2	Aktualizovať metodiku štúdií realizovateľnosti (CBA) a spôsob výberu odporúčaného riešenia	MDV SR, MF SR	06/2017	-				
3	Realizovať štúdie realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu	MDV SR	priebežne	-				
4	Preskúmať proces EIA vo väzbe na ostatné fázy prípravy projektu s cieľom zefektívniť celý proces	MŽP SR		-				
5	Prehodnocovať pokračovanie v predprojektovej a projektovej príprave projektov s realizáciou plánovanou až v dlhodobom horizonte	MDV SR	priebežne	-				
6	Preskúmať legislatívne možnosti na minimalizáciu so stavbou nesúvisiacich investícií spolu s vyčíslením rozpočtového dopadu	MDV SR, MF SR	12/2017	-				
7	Dôsledne sledovať možnosť maximálneho využitia predchádzajúcich stupňov projektovej dokumentácie	MDV SR	priebežne	-				
8	Skvalitniť interné expertné kapacity objednávateľov na MDVRR na lepšiu formuláciu zadání, priebežnú a záverečnú kontrolu projektov	MDV SR	12/2017	-				
9	Poskytovať verejnosti relevantné podklady o pripravovaných investičných projektoch	MDV SR	priebežne	-				
DIALNICE, RÝCHLOSTNÉ CESTY A CESTY I. TRIEDY								
10	Hľadať spôsoby zvýšenia výdavkov na opravy a údržbu ciest I. triedy tak, aby nedochádzalo k zvyšovaniu podielu ciest I. triedy v nevyhovujúcom a havarijnom stave	MDV SR, MF SR	priebežne	-				
11	Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a vybraných kľúčových výkonov údržby ciest I. triedy a ich náklady v členení podľa samosprávnych krajov	MDV SR, MF SR	06/2017 / každoročne	-				
12	Hľadať spôsoby zníženia jednotkových nákladov jednotlivých činností opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest realizovaných vlastnými kapacitami NDS. Pravidelne (minimálne na ročnej báze) zverejňovať počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a vybraných kľúčových výkonov údržby diaľnic a rýchlostných ciest a ich náklady v členení podľa stredísk údržby	MDV SR, MF SR	06/2017 / každoročne	-				
13	Prioritné projekty diaľnic a rýchlostných ciest pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác (tabuľka 14) budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
14	Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti (ak sa spracováva) podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
15	Prípraviť pravidlá pre schvaľovanie PPP projektov a koncesíí s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií a zároveň definovať priestor pre realizáciu PPP projektov a koncesíí prinášajúcich hodnotu za peniaze	MF SR		-				

ŽELEZNIČNÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OSOBNÁ DOPRAVA								
16	Detailne analyzovať komplexné dopady prípadnej eliminácie 234 km tratí s nízkym využitím bez osobnej dopravy a na základe výsledkov upresniť odhad úspory 6 mil. eur ročne s potenciálnymi jednorazovými nákladmi vo výške maximálne 70 mil. eur	MDV SR,MF SR	01/ 2018	06/ 2018				
17	Detailne analyzovať komplexné dopady zastavenia dopravy a rozhodnutia o prípadnom zrušení 91 km tratí s minimálnou osobnou dopravou	MDV SR,MF SR	01/ 2018	06/ 2018				
18	Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti (ak sa spracováva) podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
19	Prioritné projekty železničnej infraštruktúry pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác (tabuľka 20) budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
20	Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znižovaním rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činností	MDV SR	priebežne	-				
21	Realizovať úspory v riadení dopravy investíciami podľa aktuálnych možností RVS a eurofondov. Prioritne realizovať najprínosnejšie investície	MDV SR	priebežne	-				
22	Kvantifikovať optimálne finančné prostriedky na údržbu a prínosy z nej plynúce. Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a údržby a ich náklady	MDV SR,MF SR	12/20 17 / každoročne	-				
23	Zvýšením účinnosti formou budovania filtračno-kompenzačných zariadení a energetického dispečingu dosiahnuť ročnú úsporu nákladov v objeme 0,5 mil. eur. Budú preskúmané ďalšie možnosti znižovania nákladov na nákup elektrickej energie	MDV SR	01/20 19 - úspora / 12/20 17 - analýza	-				
24	Hľadať opatrenia na optimalizáciu jednotkových nákladov a zvyšovanie výnosov, spolu o 20% v dotovanej verejnej osobnej železničnej doprave.	MDV SR	06/20 20	-				
DOPRAVNÉ DÁTA, MODEL Y A METODIKA PRE CBA								
25	Zadefinovať rozsah zberu dát, jeho periodicitu, formát, zdroj a zodpovednú organizáciu a iniciovanie úpravy metodiky zisťovania ŠÚ SR na aktuálne požiadavky dát.	MDV SR,MF SR	jún 2017	-				
26	Sprístupňovať relevantné dopravné dáta verejnosti, najmä na účely vytvárania koncepčných materiálov a stratégií v oblasti dopravy	MDV SR	2016	09/ 2018				
27	Zabezpečiť prístup k vstupným údajom, metodikám, výstupom dopravných modelov nastavením podmienok v zmluvách s dodávateľmi diel	MDV SR	01/20 17	-				
28	Vytvoriť metodiku a minimálne štandardy dopravného modelovania, ktoré stanovujú mantinely pre tvorcov modelov v závislosti od druhu dopravného modelu	MDV SR	06/20 18	-				
29	V rozsahu finančných a kapacitných možností NDS zabezpečiť na požiadanie úpravu dát z mýta do anonymizovanej formy použiteľnej pre dopravné modelovanie (nielen intenzity, aj smerové dáta) a na požiadanie a sprístupniť ich vo vopred definovanom rozsahu dáta	MDV SR	priebežne	-				

30	Zabezpečiť prípravu, zber a spracovanie údajov o mobilnom správaní obyvateľstva v rámci štatistiky rodinných účtov	MDV SR, ŠÚSR		-				
31	Vytvoriť jednotnú štandardizovanú metodiku CBA s konzistentnými a validovanými predpokladmi	MDV SR, MF SR	06/2017/priebežne	-				
32	Zabezpečiť kontrolovateľnosť CBA v štúdiách realizovateľnosti NDS zo strany MDVRR SR a MF SR: vyžadovať od zhotoviteľa detailné podklady a dokumentáciu k CBA, samotný dopravný model, aj projekt výpočtu socio-ekonomických benefitov	MDV SR	priebežne	-				

1.3 Informatizácia – zhrnutie

V medzinárodnom porovnaní zaznamenali výsledky slovenskej informatizácie mierne zlepšenie, stále však zaostávajú za priemerom EÚ. Slovenská republika sa umiestnila v roku 2017 na 20. priečke v rámci Indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti¹⁴. Spomedzi krajín V4 dosiahla lepšie výsledky Česká republika, ktorá sa umiestnila na 18. mieste. Maďarsko a Poľská republika sa umiestnili na 21. a 23. mieste. Slovensko spolu so Slovinskom však spomedzi všetkých EÚ krajín zaznamenali najvýraznejší pokrok.

Z pohľadu jednotlivých subkomponentov, Slovenská republika zaostáva v digitálnych verejných službách, kde sa umiestnila na 23. mieste z 28 krajín EÚ. V oblasti zároveň zaznamenala najvýraznejší posun oproti roku 2016. Najlepšie skóre dosiahla v oblasti Ľudský kapitál, ktorý sa zameriava na hodnotenie IT zručností v krajine, ako aj v oblasti DESI 2 Používania internetu, kde sa umiestnila zhodne na 15. mieste z 28 krajín EÚ.

Tabuľka 7: Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) v rokoch 2014 – 2017

		2014	2015	2016	2017
DESI 1 - Internetové pripojenie	SK	0,41	0,49	0,49	0,53
	EU	0,51	0,57	0,59	0,63
DESI 1 – pozícia	SK	23	22	22	23
DESI 2 - Ľudský kapitál	SK	0,52	0,61	0,49	0,50
	EU	0,52	0,58	0,53	0,55
DESI 2 – pozícia	SK	15	14	17	15
DESI 3 - Používanie internetu	SK	0,39	0,41	0,44	0,49
	EU	0,41	0,43	0,45	0,48
DESI 3 – pozícia	SK	17	17	17	15
DESI 4 - Integrácia digitálnych technológií v obchode	SK	0,36	0,30	0,30	0,30
	EU	0,30	0,33	0,35	0,37
DESI 4 – pozícia	SK	11	18	19	21
DESI 5 - Digitálne verejné služby	SK	0,27	0,37	0,29	0,42
	EU	0,45	0,54	0,55	0,55
DESI 5 – pozícia	SK	23	25	27	23
DESI – pozícia	SK	20	20	22	20

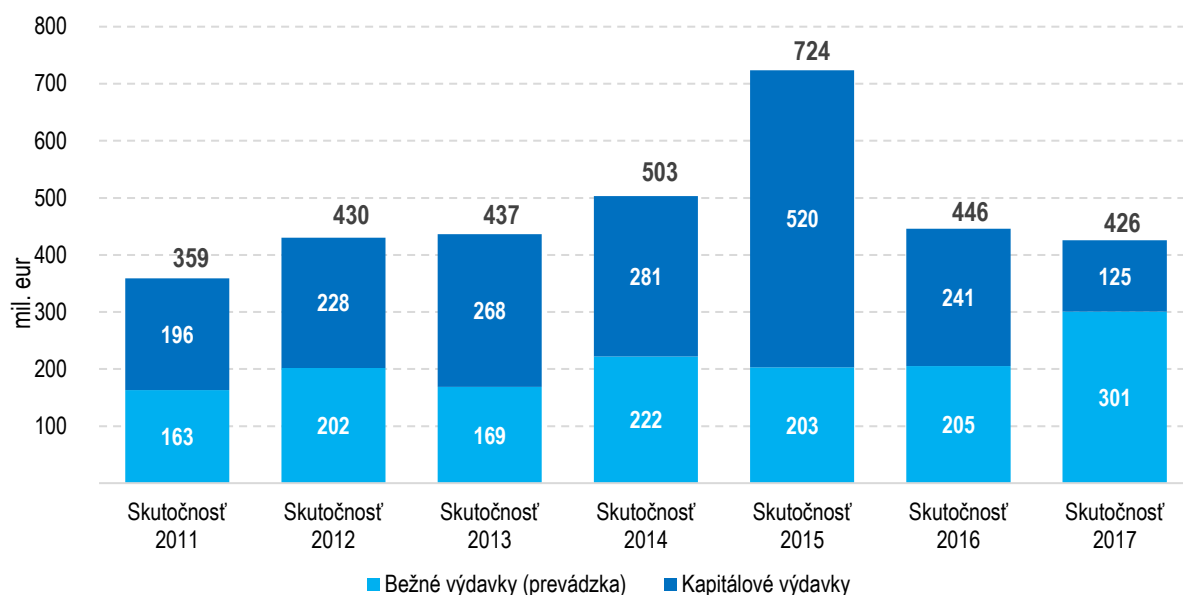
Zdroj: DESI hodnotenie, EK 2014-2017

Ročné výdavky na IT oproti plánovanému rozpočtu naďalej rastú. V roku 2017 boli IT výdavky realizované vo výške 426 mil. eur, čo predstavuje 9% nárast výdavkov na IT oproti plánovaným 393 mil. eur. Najvyššie výdavky na IT má Ministerstvo financií SR (165 mil. eur), Ministerstvo vnútra SR (51 mil. eur) a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (33 mil. eur). Podľa kvalifikovaného odhadu ÚHP predstavuje vplyv prevádzky OPIS projektov približne 25-30 % bežných výdavkov. Vzhľadom na skutočnosť, že časť z existujúcich ISVS nemá uzatvorené prevádzkové zmluvy (v štádiu analýzy) a s ohľadom na plánované investičné projekty financované z OP II, budú podľa ÚPPVII IT výdavky v nasledujúcich rokoch naďalej rásť.

Výdavky na IT sú stále relatívne koncentrované – ministerstvá financií, vnútra, spravodlivosti, školstva a práce generujú viac ako 70 % všetkých IT výdavkov v štáte. Bežné výdavky (údržba, prevádzka) štátu na IT (301 mil. eur) boli prvýkrát vyššie ako kapitálové (investičné) výdavky (125 mil. eur). Oproti roku 2016 vzrástli bežné IT výdavky o vyše 95 mil. eur, pričom najvýraznejší nárast bežných výdavkov zaznamenalo Ministerstvo financií SR (36 mil. eur), nasledované Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR o 13 mil. eur a Úradom vlády SR o 9 mil. eur.

¹⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

Graf 1: Vývoj bežných a kapitálových IT výdavkov 2011-2017

Zdroj: ÚHP

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu realizoval v roku 2017 24 opatrení, plnil alebo čiastočne ich plnil na 54 %. Jedno opatrenie nie je odpočítané z dôvodu termínu plnenia po 31.12.2017.

V roku 2017 ÚPPVII zaznamenal progres v konsolidácii migračných plánov rezortov do vládneho cloudu, ako aj vo vyjednávaní nových podmienok zabezpečenia licencií produktov Microsoft. Fiškálny dopad migrácie do cloudu však zatiaľ nebol vyčíslený, keďže rezorty plánujúce migráciu do cloudu nemajú zatiaľ ukončenú finančnú analýzu migrácie svojich vybraných ISVS do cloudu. Rovnako nebola k 31.12.2017 ukončená analýza využívania produktov spoločnosti Microsoft a nová zmluva nebola uzatvorená.

V oblasti hodnoty bola v roku 2017 novelou zákona o e-governmente prehodnotená miera požadovanej bezpečnosti elektronických služieb. Ministerstvo vnútra SR však napriek tomu nepristúpilo k automatickému vydávaniu BOK k eID, čo predstavuje jeden z faktorov, ktoré majú vplyv na využívanie elektronických služieb občanmi. Podľa názoru ÚPPVII nie je povinné vydávanie BOK zásadným obmedzujúcim faktorom využívania elektronických služieb. Tým sú podľa výsledkov realizovaného prieskumu napríklad nedostatočná komunikácia o existencii týchto služieb smerom k občanom, dostupnosť a kvalita týchto služieb (napr. neexistencia samotnej elektronickej služby, alebo jej obmedzenie, napr. nutnosťou dokladať informácie, ktoré už štát o občani eviduje v ISVS – nedodržiavanie tzv. „1x a dost“). Pomerne veľká skupina občanov (približne 25 %) jednoducho elektronické služby a komunikáciu so štátom nepreferuje (napr. z dôvodu obmedzenej PC gramotnosti).

Tabuľka 8: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre ÚPPVII v Priebežnej implementačnej správe 2017

Dedefinovať merateľné ukazovatele pre kvalitatívny odpočet čiastkového plnenia opatrení s termínom plnenia do i po 31.12.2017	
Zosúladiť termíny opatrení revízie výdavkov s úlohami definovanými v Národnej koncepcii informatizácie verejnej správy (NKIVS)	
Využívať vládny cloud, urýchlene dokončiť prípravu migračných plánov a zohľadniť jeho existenciu v rezortných rozpočtoch	
Dokončiť mapovanie ISVS, systematicky zbierať a využiť dáta pre konsolidáciu prevádzky a prípravu rozpočtov	
Sfinalizovať metodiky posudzovania IT investícií bez ohľadu na zdroj financovania	

Zverejniť zásobník IT projektov na stránke ÚPPVII a verejne ho odpočítavať

Zvyšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosťou aj pre komerčné služby (ÚPPVII, MV SR)

Zdroj: IJ

Pravidlá pre hodnotenie investičných projektov stále neboli zjednotené. Chýba aj aktualizovaná metodika CBA pre projekty financované z OP II, čo predstavuje nutný predpoklad pre strategický výber investícií s najvyššou hodnotou za peniaze v budúcnosti. Výrazný posun bol zaznamenaný v oblasti spracovania dát a prehľadnosti vo vykazovaní jednotlivých IT výdavkov, čo prispelo k lepšiemu plánovaniu IT výdavkov minimálne v medzirezortnom programe.

Všetky nové investičné projekty nad 10 mil. eur hodnotí Útvar hodnoty za peniaze MF SR. V priebehu roka 2017 posúdilo ÚHP päť projektov, ku ktorým bolo vydané finálne verejné stanovisko a šesť projektov, ku ktorým bolo vydané interné stanovisko. Ministerstvo dopravy a výstavby SR nepredložilo na posúdenie dva IT projekty ŽSR¹⁵.

Iba vyše tretiny občanov je technicky pripravená komunikovať s verejnou správou elektronicky¹⁶. V roku 2017 dostali orgány verejnej správy niečo vyše 12 mil. žiadostí (listinných i elektronických zásielok). Takmer 4 mil. žiadostí (32 %) boli realizované elektronicky. Odhadovaná úspora občanov a firiem na poštovnom predstavuje približne 2,5 mil. eur. Vyše 97 % všetkých elektronických doručení smerovalo na Finančnú správu SR a Ministerstvo spravodlivosti SR, čo ovplyvnila aj povinnosť elektronickej komunikácie právnických osôb podľa zákona o e-governmente.

Napriek tomu, že už takmer dve tretiny obyvateľov s občianskym preukazom má preukaz s elektronickým čipom (eID), len 38 % občanov s eID disponuje aj vydaným bezpečnostným ochranným kódom. V roku 2017 bolo aktivovaných približne 341 tisíc elektronických schránok, pričom 80 % z nich patrili právnickým osobám. Len vyše 19 tisíc občanov s aktivovaným eID malo aktivovanú elektronickú schránku na doručovanie komunikácie s verejnou správou. Zákon predpokladá automatickú aktiváciu bezpečnostného ochranného kódu pri prevzatí eID, súčasná prax je však rôzna a eID nebývajú pri prevzatí vždy aktivované. V roku 2017 bolo vydaných niečo vyše 660 tisíc občianskych preukazov s elektronickým čipom. Od decembra 2013 tak bolo vydaných približne 2,5 mil. občianskych preukazov s elektronickým čipom. Avšak iba okolo 38 % občanov disponuje aj vydaným BOK, ktorý umožňuje využívať elektronické služby na komunikáciu s verejnou správou. Najvyužívanejšou elektronickou službou občanmi je podľa NASES poskytovanie výpisu alebo odpisu z registra trestov.

Z pohľadu zvýšenia prístupu občanov k službám **je kľúčové vydávať BOK k eID automaticky¹⁷,** čo v súčasnosti brzdí občanov v elektronickej komunikácii s verejnou správou, a zároveň proaktívne informovať o životných situáciách, v rámci ktorých je možné eID využívať. Popularitu eID môže podporiť mobilné ID, využitie eID v komerčných produktoch, napr. v doprave či bankovníctve (tzv. otvorené API).

¹⁵ Príloha č. 1: Zoznam projektov predložených ÚHP, časť Doprava

¹⁶ Tzv. elektronické schránky majú zriadené všetci občania SR a súčasný proces vydávania eID občanom nebráni v ich aktivácii – blokujúcim faktorom okrem nedostatočnej komunikácie na občana a negatívnej publicity súvisiacej s elektronickými schránkami je poplatok za vydanie občianskeho preukazu v prípade, že sa nejedná o jeho obnovu (poplatok 16,50 EUR). Podľa názoru ÚPPVII občania túto možnosť majú, ale ju z dôvodu nedôvery v kvalitu elektronickej komunikácie alebo z finančných dôvodov nechcú využívať.

¹⁷ Povinnosť vydávať BOK k e-ID automaticky je v gescii MV SR.

Hlavné odporúčania IJ pre Ministerstvo vnútra SR do 31.12.2018 :

- ✓ Automaticky vydávať BOK k eID, nielen na papieri, ale aj v aplikačnej praxi
- ✓ Zlepšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosť aj pre komerčné služby

Hlavné odporúčania IJ pre Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu do 31.12.2018 :

- ✓ V rámci dopracovania migračných plánov do cloudu zohľadniť finančný dopad migrácie rezortov
- ✓ Aktualizovať metodiku CBA pre OP II
- ✓ Zverejniť zásobník projektov na stránke ÚPPVII a verejne ho odpočtovať
- ✓ Zlepšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosť aj pre komerčné služby
- ✓ Iniciovať prehodnotenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu s ohľadom na dosiahnutie vyššej hodnoty pre občana v spolupráci s MF SR (ÚHP)

Tabuľka 9: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu v roku 2017

	INFORMATIZÁCIA	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
ÚSPORA								
1	Vypracovať záväzný plán migrácie do cloudu a naviazanie na IT rozpočty	ÚPVII, MF SR	30.1.2018	31.12.2018				
2	Centralizovať zabezpečenie podporných IT služieb ako sú telekomunikácie a konektivita	ÚPVII	30.1.2018	31.12.2018				
3	Zefektívniť podmienky zabezpečenia licencií produktov Microsoft	ÚPVII	31.12.2017	30.9.2018				
HODNOTA								
4	Prehodnotiť mieru požadovanej bezpečnosti elektronických služieb	ÚPVII	30.3.2017	priebežne				
5	Vydávať BOK k novým eID automaticky	MV SR, ÚPVII	31.12.2016	31.3.2018				
6	Vytvoriť záväzný UX manuál pre vládne služby	ÚPVII, ÚV SR	31.5.2017	31.3.2018				
7	Otvoriť eID podnikateľom sprístupnením API	ÚPVII, MV SR	31.12.2017	31.3.2018				
8	Preskúmať alternatívne spôsoby overenia identity	ÚPVII	30.6.2017	30.10.2018				
RIADENIE								
9	Zjednotiť pravidlá pre posudzovanie IT investícií zo štátneho rozpočtu a EÚ zdrojov	ÚPVII	30.3.2017	31.12.2017				

10	Centrálne riadiť a nakupovať komoditné IT ako sú licencie	ÚPVII	30.1.2018	31.12.2018				
11	Vytvoriť zásobník projektov a verejne ho odpočítavať	ÚPVII	30.3.2017	30.1.2018				
12	Vypracovať koncepciu riadenia informatizácie	ÚPVII	30.3.2017	31.12.2018				
13	Vypracovať správu o stave štátneho IKT	ÚPVII	30.6.2017	30.6.2018				
DÁTA A METODIKA								
14	Analyzovať nezaradené IT výdavky v medzirezortnom programe	ÚPVII	30.3.2017					
15	Aktualizovať metodiku CBA pre OP II (PO 7)	ÚPVII	30.3.2017	30.1.2018				
16	Vypracovať definíciu štandardizovaného miesta zamestnanca z pohľadu IT	ÚPVII	30.1.2019					
17	Vypracovať analýzu štruktúry IT výdavkov štátnych inštitúcií	ÚPVII	30.3.2017					
18	V ekonomickej klasifikácii oddeliť telekomunikačné služby od poštových služieb	ÚPVII	30.3.2017					
19	Aktualizovať údaje o všetkých informačných systémoch verejnej správy	ÚPVII	31.12.2017	31.12.2018				
20	Navrhnuť zber dát v rezortných podprogramoch s registrom ISVS	ÚPVII, MF SR	30.3.2017	31.10.2017				
21	Návrh zberu dát za účelom benchmarkingu prevádzky výdavkov na IT	ÚPVII, MF SR	31.12.2017					
ANALYTICKÉ ÚLOHY								
22	Všetky budúce IT projekty nad 10 mil. eur podrobiť analýze nákladov a prínosov	MF SR	Priebežne					
23	Prípraviť analýzu služieb pre prioritne elektronickú komunikáciu	ÚPVII	30.6.2017	30.6.2018				
24	Vypracovať analýzu využívania a zabezpečenia softvérových licencií (Microsoft, Oracle, SAP)	ÚPVII	31.12.2017	31.12.2018				

1.4 Metodika odpočtu

V implementačných správach na základe revízie výdavkov sleduje Implementačná jednotka nasledujúce opatrenia:

1. fiškálne opatrenia,
2. opatrenia zlepšujúce hodnotu za peniaze (kvalitatívne),
3. procesné opatrenia (riadenie, dáta, metodiky).

Fiškálne opatrenia

Hodnotenie odzrkadľuje **percentuálne plnenie úspory oproti očakávanej hodnote k danému termínu**. Na štvrtročnej báze IJ stanovila hodnoty trajektórie na dosiahnutie výslednej ročnej úspory do konca decembra 2017. V súhrnnej implementačnej správe sú odpočítované hodnoty za rok 2017.

Opatrenia zlepšujúce hodnotu za peniaze a procesné opatrenia

Hodnotenie odzrkadľuje plnenie kvantitatívnych ukazovateľov alebo existenciu požadovaných výstupov k termínu plnenia. **Pre účely tohto odpočtu sa za mieru plnenia opatrení berie podiel opatrení, ktoré rezort plní alebo čiastočne plní.**

Hodnotenie	Farebný kód	Fiškálne opatrenia	Opatrenia zlepšujúce hodnotu za peniaze	Aktivita IJ
Plní na viac ako 100 %		100 % a viac cieľovej hodnoty	Rezort predložil splnené úlohy v súlade s implementačným plánom rýchlejšie a v požadovanej kvalite. Rezort preložil plnenie ďalších úloh nad rámec požiadaviek implementačného plánu.	IJ preverí dôvody. Keď je zlepšenie v dôsledku rýchlejšej a kvalitnejšej implementácie na strane rezortu IJ ocení dosiahnutý výsledok. IJ v spolupráci s rezortom identifikuje dobrú prax, ktorá podporila akcelerovanú implementáciu opatrenia a zabezpečí jej zdieľanie s ostatnými rezortmi. Ak je viac ako 100 % úspora v dôsledku zle nastavenej cieľovej hodnoty, IJ reviduje hodnotu v novom Implementačnom pláne.
Plní		100 % - 80,1 % cieľovej hodnoty	Rezort predložil splnené úlohy v súlade s implementačným plánom (štúdia, metodológia je hotová, schválená, zákon vstúpil do platnosti), alebo poskytnuté dáta potvrdzujú plnenie.	IJ ocení dosiahnuté výsledky rezortov. IJ v spolupráci s rezortom identifikuje dobrú prax, ktorá podporila akcelerovanú implementáciu opatrenia a zabezpečí jej zdieľanie s ostatnými rezortmi.
Čiastočne plní		80 % - 40,1 % cieľovej hodnoty	Rezort úlohu plní, ale má len pracovné verzie a s finalizáciou úlohy mešká.	IJ zisťuje, prečo dochádza k oneskoreniu a žiada návrh aktivít zo strany rezortu, ktorými plánuje implementáciu akcelerovať. Implementácia týchto aktivít sa potom skontroluje pri najbližšom štvrtročnom odpočtovaní. IJ podporí zdieľanie identifikovanej dobrej praxe z ostatných rezortov.
Neplní		40 % - 0,1 % cieľovej hodnoty	Rezort opatrenie začal, ale pokrok je nedostatočný, neplní termíny, resp. výstupy sú kvalitatívne nedostatočné.	Toto signalizuje, že sa implementácia zablokovala v začiatku, nezačala sa, alebo sa implementujú opatrenia s opačným efektom. IJ analyzuje dôvody slabých výsledkov, formuluje odporúčania a poskytne aktívnu pomoc pri analýze, odblokovaní, akcelerácii alebo expertnej podpore. Implementácia týchto aktivít sa skontroluje pri najbližšom štvrtročnom odpočte.
Nadmerné výdavky alebo nedodané dáta		0 % a menej cieľovej hodnoty	Rezort nedodal informácie alebo dáta.	
Opatrenie sa v sledovanom období neimplementovalo			Rezort nezačal opatrenie plniť, má ho naplánované na ďalší rok oproti plánovanému implementačnému plánu.	Opatrenie bude zaradené do implementačného plánu príslušného roka, v ktorom sa bude odpočítavať.

2 Zdravotníctvo – odpočet opatrení

Zdravotníctvo patrí medzi najvýznamnejšie sektory z pohľadu rozpočtu (4,8 mld. eur v 2018, približne 5,9 % HDP), ako aj potenciálnej hodnoty pre občanov. Slovensko dáva na zdravotníctvo i naďalej vyšší podiel HDP ako priemer krajín V3, vo výsledkoch však výrazne zaostáva. Podľa OECD boli v roku 2016 verejné výdavky Slovenska na zdravotníctvo 5,5 % HDP, čo je o 0,3 % viac ako je priemer krajín V3. V roku 2016 rástli verejné výdavky na zdravotníctvo medziročne o 7,6 %, v roku 2017 sa ich nárast znížil na 0,6 %. V roku 2018 je plánovaný nárast výdavkov verejného zdravotného poistenia o 4 %¹⁸.

Ministerstvo zdravotníctva SR realizovalo v prvom roku implementácie 42 opatrení, plnilo a čiastočne plnilo všetky opatrenia na 55 %. Dosiahlo úsporu vo výške 79,8 mil. eur, čo predstavuje 45% plnenie stanoveného cieľa 174 mil. eur pre rok 2017. V roku 2017 nebolo splnených 28 % opatrení a 17 % opatrení IJ neodpočítuje z dôvodu termínu plnenia po 31.12.2017.

Tabuľka 10: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MZ SR v Priebežnej implementačnej správe 2017

Zrýchliť plnenie finančných opatrení s cieľom priblížiť sa do konca roka 2017 cieľom stanoveným v rozpočte verejnej správy	
Efektívnejšie kontrolovať nákup a spotrebu liekov – pre nemocnice (lieky podávané v nemocniciach vs. predávané vo verejných lekárňach) a pre zdravotné poisťovne u PNNL (centrálny nákup vs. preskripčné lieky)	
Opakovane analyzovať revíznú činnosť Všeobecnej zdravotnej poisťovne - stanovenie novej hodnoty úspory.	
Iniciovať druhú časť Revízie výdavkov v zdravotníctve zameranú na dosiahnutie efektívnejšej zdravotnej starostlivosti pre občana	

Zdroj: IJ

V roku 2017 MZ SR znížilo výdavky na vybraných položkách verejného zdravotného poistenia o 83,9 mil. eur. Nárast nákladov v nemocniciach znížil celkovú úsporu o 4,1 mil. eur. Realizované úspory tak predstavujú 79,8 mil. eur, čo predstavuje 45% plnenie stanoveného cieľa 174 mil. eur v roku 2017. Najvýraznejšie úspory boli realizované v nadspotrebe liekov (22,2 mil. eur), referencovaním špeciálneho zdravotníckeho materiálu (ŠZM) (13,2 mil. eur) a v oblasti obstarávania zdravotníckej techniky (15,6 mil. eur).

Tabuľka 11: Úsporné opatrenia MZ SR (v mil. eur)

	2017	Plnenie k 31.12.2017	2018	2019	Potenciálna úspora
Opatrenia znižujúce výdavky VZP	143	83,9	159	165	268
Nadspotreba liekov - zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov	20	22,2	20	20	59
Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	10	1,7	10	10	10
Potenciálne nákladovo neefektívne lieky - centrálny nákup liekov ZP	25	-4,5	25	25	42
Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)	35	13,2	45	45	55
Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízne činnosti	15	10,5	15	15	15
SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	10	11,2	16	22	25
SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	3	2,4	3	3	37
Zlepšenie revízných činností VŠZP	25	27,2	25	25	25
Opatrenia znižujúce výdavky nemocníc (podriadených organizácií MZ SR)	31	-4,1	31	31	95

¹⁸ Na základe informácií MZ SR slúži nárast výdavkov primárne na vykrytie výdavkov súvisiacich so zmenami v Zákonníku práce.

Optimalizácia prevádzkových nákladov	5	-3,1	5	5	10
Optimalizácia medicínskych procesov	15	-23,4	15	15	74
Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	8	6,8	8	8	8
Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky	3	15,6	3	3	3

Zdroj: IJ, MZ SR, dáta zdravotných poisťovní

Revízia výdavkov neurčila oblasti, do ktorých mali realizované úspory smerovať, hoci priebežná správa revízie indikovala ústavnú zdravotnú starostlivosť. Neboli identifikované ani do konca roka 2017. Na základe dostupných informácií, podľa názoru IJ, najväčšia časť úspory smerovala na zníženie straty Všeobecnej zdravotnej poisťovne za rok 2017. Tento predpoklad najlepšie vidno na dofinancovaní ústavnej zdravotnej starostlivosti, kde v roku 2017 dofinancovala ZP Dôvera viac ako VŠZP. Do ústavnej (lôžkovej) zdravotnej starostlivosti¹⁹ smerovalo len 13 mil. eur, pričom najvýraznejšie navýšenie platieb realizovala poisťovňa Dôvera, a to takmer o 10 mil. eur. Z pohľadu sledovaných nemocníc, najvýraznejšie navýšenie platieb od všetkých zdravotných poisťovní zaznamenala Detská fakultná nemocnica Košice (o 8 %), Univerzitná nemocnica Martin, Fakultná nemocnica Trenčín, Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina a Fakultná nemocnica s poliklinikou Prešov (o 5 % resp. 6 %).

Podrobné členenie výdavkov jednotlivých zdravotných poisťovní na zdravotnú starostlivosť vo vybraných nemocniciach analyzovaných v Revízii výdavkov na zdravotníctvo sa nachádza v Tabuľka 12.

Tabuľka 12: Výdavky na ústavnú zdravotnú starostlivosť vo vybraných nemocniciach v pôsobnosti MZ SR

Zdravotné poisťovne	VŠZP			Dôvera			Union			Všetky poisťovne		
	2016	2017	% zmena	2016	2017	% zmena	2016	2017	% zmena	2016	2017	% zmena
UN Bratislava	126	123	-2 %	28	32	14 %	9	8	-5 %	163	164	0 %
Nemocnica Ružinov	46	44	-4 %	10	11	18 %	3	3	-5 %	59	59	0 %
Nemocnica akad. L. Déreza, Kramáre	28	28	0 %	7	7	10 %	3	2	-19 %	38	38	1 %
Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Petržalka	36	35	-1 %	9	10	15 %	2	3	8 %	47	48	2 %
Nemocnica Staré Mesto	14	13	-3 %	3	3	7 %	1	1	-2 %	17	17	-2 %
ŠGN, Podunajské Biskupice	3	2	-14 %	0	0	28 %	0	0	-8 %	3	3	-9 %
UN Martin	52	55	6 %	15	15	0 %	3	3	11 %	70	73	5 %
UN L. Pasteura Košice	55	55	-1 %	24	25	4 %	7	7	-1 %	86	87	0 %
FNSP Nové Zámky	20	20	-3 %	11	12	5 %	3	3	1 %	34	34	0 %
FN Trenčín	33	34	2 %	7	8	18 %	2	2	3 %	43	45	5 %
FNSP Banská Bystrica	54	53	-2 %	13	14	9 %	4	4	4 %	71	71	0 %
FNsP Žilina	36	38	6 %	6	6	2 %	1	1	1 %	43	46	5 %
FNsP Prešov	42	45	7 %	11	12	3 %	5	5	2 %	58	62	6 %
FN Nitra	29	31	4 %	10	10	6 %	3	2	-7 %	42	43	3 %
FN Trnava	28	29	3 %	6	6	4 %	2	2	4 %	35	36	3 %
DFN Košice	6	6	8 %	5	6	7 %	2	2	12 %	13	14	8 %
DFNSP Banská Bystrica	6	5	-9 %	3	3	-1 %	1	1	6 %	10	9	-5 %
DFNSP Bratislava	26	24	-9 %	9	9	-4 %	3	3	1 %	38	36	-7 %

Zdroj: prepočty IJ, MZ SR

Podľa Implementačnej jednotky patria medzi najväčšie výzvy v roku 2018 opatrenia v oblasti optimalizácie procesov nemocníc a potenciálne nákladovo neefektívne lieky (PNNL), ktoré produkujú nadmerné výdavky. V nemocniciach prispieva k tvorbe nadmerných výdavkov rast osobných nákladov o 23 mil. eur, a to najmä z dôvodu existencie súčasne nastaveného systému odmeňovania zdrav. personálu. V oblasti prevádzkových

¹⁹ V rámci ústavnej zdravotnej starostlivosti sa Implementačná jednotka zamerala na vybrané nemocnice v pôsobnosti MZ SR, ktoré boli súčasťou revízie výdavkov na zdravotníctvo – UNB, FN TT, FN NT, FN NZ, FN TN, FNP ZA, FN MT, FNP BB, UN KE, FNP PO, DFNP BA, DFN BB, DFN KE.

nákladov tvoria významnú časť pokuty a penále z dôvodu zadĺženia nemocníc - 22,6 mil. eur v roku 2017. Spotreba PNNL rastie a centrálny nákup týchto 147 liekov zaostáva. Za sledované obdobie sa centrálné obstarávalo v priemere len 31 druhov PNNL, z toho 26 liekov zdravotnou poisťovňou Union, 38 liekov zdravotnou poisťovňou Dôvera a 29 liekov zdravotnou poisťovňou VŠZP.

IJ považuje za nesystematické aj financovanie na základe percenta za poistencov štátu a každoročné dofinancovanie sektora. Namiesto precízneho plánovania verejných výdavkov založených na výstupových a výsledkových cieľoch a uplatňovania programového rozpočtovania v praxi, každoročne dochádza k diskusiám o percente a tiež k dofinancovaniu sektora.

Medzi najdôležitejšie projekty z pohľadu zmeny kvality v poskytovaní zdravotnej starostlivosti a fungovania systému zaraďuje IJ plnú funkcionálnu projektov DRG a ezdravie.

V zdravotníctve zostáva i naďalej problematická **kvalita poskytovaných dát a metodologické rozdiely**²⁰ medzi jednotlivými zdrojmi²¹. Validácia výstupov z rôznych zdrojov je prakticky nemožná (napr. spotreba liekov v medzinárodnom porovnaní, ako aj medzi Národným centrom zdravotníckych informácií (NCZI) a zdravotnými poisťovňami).

Hlavné odporúčania IJ pre MZ SR do 31.12.2018:

- ✓ Stanoviť oblasti s najväčším potenciálom pre rast hodnoty, do ktorých by mali byť investované realizované úspory
- ✓ Zrýchliť plnenie fiškálnych opatrení Revízie výdavkov v zdravotníctve I. do konca roka 2018 fiškálnej úspore stanovenej v rozpočte verejnej správy
- ✓ Opakovane analyzovať revíziu činnosť Všeobecnej zdravotnej poisťovne = stanovenie novej hodnoty úspory
- ✓ Zrušiť platový automat a prehodnotiť súčasné odmeňovanie zdravotníckeho personálu
- ✓ Realizovať druhú časť Revízie výdavkov v zdravotníctve zameranú na dosiahnutie efektívnejšej zdravotnej starostlivosti pre občana
- ✓ Akcelerovať pripájanie PZS do ezdravia

²⁰ Metodologická nezhoda sa nachádza v rámci odpočtu PNNL, kde existuje rozpor vykazovania medzi zdravotnými poisťovňami z pohľadu centrálného nákupu a spotreby týchto liekov, rovnako aj pri vykazovaní liekov v nemocniciach. Časť nemocníc prevádzkuje verejné lekárne, ktoré analyticky neoddeľujú príjmy a náklady z predaja liekov vo verejných lekárňach od nemocničných liekov.

²¹ Národné centrum zdravotníckych organizácií, zdravotné poisťovne, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Tabuľka 13: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo v roku 2017

	ZDRAVOTNÍCTVO	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín ²²	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
LIEKY A LIEKOVÁ POLITIKA								
1	Nadspotreba liekov - zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
2	Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
3	Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
4	Zavedenie záväzných pravidiel pre úhradu liekov na výnimky	MZ SR	31.12.2017	-				
5	Nákladovo neefektívne lieky - centrálny nákup liekov ZP	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
6	Vydávanie receptu na účinnú látku namiesto konkrétneho lieku	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
7	Výmena informácií o exporte liekov medzi ŠUKL a FS SR/ŠÚ SR	MZ SR, MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
8	Povinné zbieranie dát o užívaní podmienené kategorizovaných liekov	MZ SR	31.12.2017	-				
ŠPECIÁLNY ZDRAVOTNÝ MATERIÁL (ŠZM) A ZDRAVOTNÍCKE POMOČKY (ZP)								
9	Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
10	Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízne činnosti	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
11	Zlepšenie revízných činností VŠZP	MZ SR, VŠZP	31.12.2017	31.12.2018				
ZDRAVOTNÍCKA TECHNIKA								
12	Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
DIAGNOSTIKA								
13	SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	MZ SR, poisťovne	31.12.2017	31.12.2018				
14	SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
NEMOCNICE								
15	Optimalizácia prevádzkových nákladov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
16	Optimalizácia medicínskych procesov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
17	Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
18	Zavedenie štandardných diagnostických a terapeutických postupov	MZ SR	1.7.2018	-				
19	Elektronizácia zdravotnej dokumentácie a elektronická dokumentácia preskripcie	MZ SR	31.12.2018	-				
20	Úprava siete akútnych nemocníc a reprofilizácia nemocníc	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
21	Zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
22	Zavedenie DRG	MZ SR	31.12.2017 , konvergencia do 31.12.2022	-				

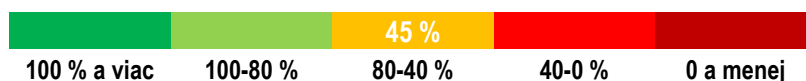
²² Aktualizovaný termín na základe Implementačných plánov na rok 2018.

	ZDRAVOTNÍCTVO	Zodpovednosť	Pôvodný termín	Nový termín ²²	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
DOPRAVA A ZÁCHRANKY								
23	Zapojenie poskytovateľov dopravnej zdrav. služby do integrovaného záchranného systému	MZ SR	1.7.2018	-				
24	Zisťovanie prítomnosti alkoholu alebo omamných látok v krvi pacienta privezeného zdravotnou záchrannou službou	MZ SR	1.7.2018	-				
25	Implementácia komunikácie medzi operačným strediskom a vozidlom ZZS na báze GPS	MZ SR	1.7.2018	-				
26	Integrovanie poskytovateľov ZZS do ezdravia	MZ SR	31.12.2018	-				
DÁTA A PROCESY								
27	Úprava vykazovania dát pre medzinárodné inštitúcie	MZ SR (NCZI, ŠÚKL)	31.12.2017	31.12.2018				
28	Zverejnenie dát NCZI v štandardizovanej forme	MZ SR (NCZI)	31.12.2017	31.12.2018				
29	Prehodnotenie štruktúry a kvality dát vykazovaných od poskytovateľov ZS	MZ SR (NCZI)	1.7.2018	1.7.2018				
30	Rozšírenie štruktúry monitoringu poisťovní o výdavky na oblasti zdravotnej starostlivosti	MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
31	Zavedenie rozpočtových rokovaní o celkových potrebných zdrojoch v zdravotníctve a ich použití na nákup zdravotnej starostlivosti na úrovni jednotlivých oblastí ZS	MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
32	Zvýšenie nezávislosti a profesionality kategorizačných orgánov	MZ SR	1.7.2018	1.7.2018				
33	Zvýšenie transparentnosti kategorizačných orgánov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
34	Posilnenie kompetencií všeobecných lekárov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
35	Posilnenie kompetencií zdrav. sestier a asistentov	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
ANALYTICKÉ ÚLOHY								
36	Vyvinúť nástroj na presnejšie stanovenie potreby výdavkov na zdravotnú starostlivosť s ohľadom na udržateľnosť verejných financií.	MZ SR, MF SR	31.12.2019	-				
37	Analýza spotreby voľnopredajných liekov	MZ SR, MF SR	31.12.2018	-				
38	Analýza manažmentu pacienta všeobecným lekárom (tzv. gatekeeping) z pohľadu právomocí všeobecných lekárov, platobného mechanizmu ako aj motivácií (kapitácia).	MZ SR, MF SR	31.12.2018	-				
39	Prehodnotenie kompetencií lekárov, sestier a zdravotníckych asistentov v ústavnej starostlivosti.	MZ SR	31.12.2017	-				
40	Preskúmanie súčasného stavu odmeňovania zdravotníckych zamestnancov (najmä lekárov a sestier) navrhne spôsob zohľadnenia výkonnosti a kvality v systéme odmeňovania	MZ SR	-	31.12.2018				
41	Nastaviť kritériá a indikátory pre hodnotenie kvality poskytovanej starostlivosti	MZ SR, MF SR	-	31.12.2018				
42	Doplnenie analýzy variability predpisovania laboratórných a zobrazovacích vyšetrení o parameter PCG.	MZ SR, MF SR	-	30.6.2018				

V roku 2017 MZ SR pokračovalo v realizácii svojich 26 projektov a realizovalo viacero legislatívnych zmien s priamym dopadom na implementáciu opatrení revízie výdavkov na zdravotníctvo. Asi najzásadnejší dopad na napĺňanie opatrení mala novela zákona č. 363/2011 Z. z o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj postupná implementácia DRG, či príprava spustenia elektronického zdravotníctva - eZdravie.

2.1 Lieky a lieková politika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
1	Nadspotreba liekov - zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
2	Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
3	Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
4	Zavedenie záväzných pravidiel pre úhradu liekov na výnimky	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
5	Nákladovo neefektívne lieky - centrálny nákup liekov ZP	MZ SR	31.12.2017	31.12.2017				
6	Vydávanie receptu na účinnú látku namiesto konkrétneho lieku	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
7	Výmena informácií o exporte liekov medzi ŠUKL a FS SR/ŠÚ SR	MZ SR, MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
8	Povinné zbieranie dát o užívaní podmienené kategorizovaných liekov	MZ SR	31.12.2017	-				

V liekovej politike boli identifikované 3 fiškálne opatrenia s plánovanou úsporou v celkovej výške 55 mil. eur. Celková úspora v liekovej politike predstavuje **25 mil. eur, čo je 45 % cieľovej hodnoty za rok 2017**. MZ SR zároveň pristúpilo k napĺňaniu opatrení v liekovej politike aj novelizáciou zákona č. 363/2011 Z.z. o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia, čo bude mať vplyv na napĺňanie opatrení 3, 4, 5 a 8.

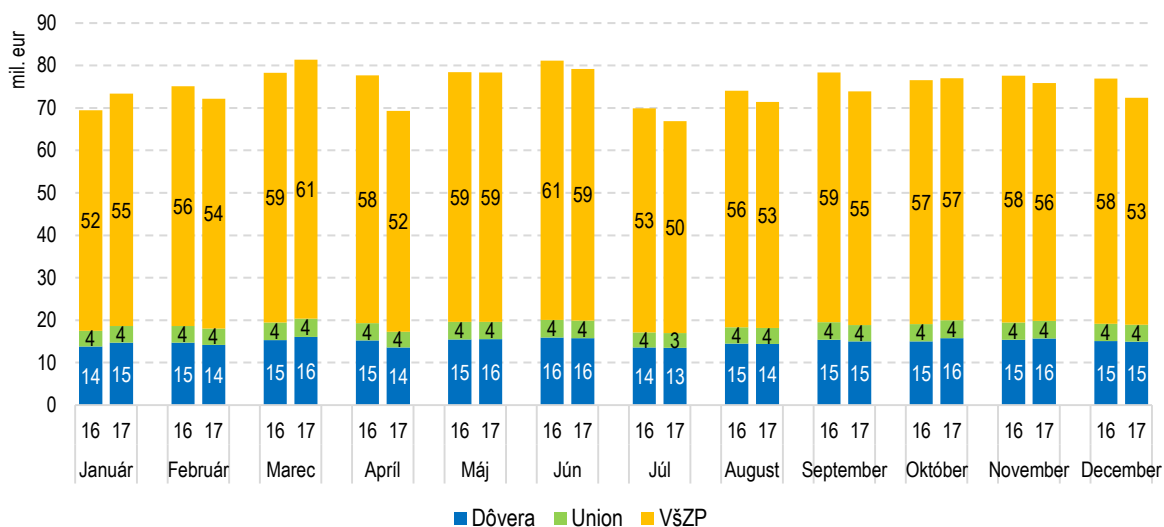
1. Nadspotreba liekov – zavedenie predpisových limitov pre ambulantných poskytovateľov

Cieľom opatrenia je zamedziť neštandardnej preskripcii (nedostatočný manažment pacienta, duplikácie v predpisovaní, indukovaná preskripcia, atď.), ako aj **nekalým praktikám ambulantných poskytovateľov**. V roku 2017 bola plánovaná úspora na úrovni 20 mil. eur, pričom v roku 2017 sa podarilo **ušetriť 22,2 mil. eur**, čo predstavuje **111 % cieľovej hodnoty** za rok 2017. Keďže k zavedeniu týchto limitov zo strany MZ SR nedošlo, nie je možné hovoriť v tomto smere o znížení nadspotreby z pohľadu zavedených limitov.

Toto opatrenie zatiaľ sledujeme prostredníctvom celkových úhrad poisťovní za lieky na recept, ako aj počtu receptov na preskripčné lieky. V roku 2017 boli realizované úhrady v celkovej hodnote 891,2 mil. eur, zdravotné poisťovne uhradili o 22,2 mil. eur menej ako v rovnakom období v roku 2016 t.j. 913,4 mil. eur.

Graf 2: Celkové úhrady poisťovní za lieky na recept v mil. eur v rokoch 2016 a 2017

Zdroj: IJ, dáta zdravotných poisťovní

Jedným z dôvodov je postupné zavádzanie elektronickej preskripcie liekov. Hoci zavádzanie e-receptu podľa viacerých medializovaných informácií napreduje, dáta za december 2017 vykazujú výrazný nárast počtu papierových receptov v mesačnom, kvartálnom a medzoročnom porovnaní, napr. u VŠZP takmer o 1,5 mil. receptov. Jedným z argumentov môže byť prechod na e-zdravie – funkcionálnu e-recept od 1.1.2018 a snaha ambulantných poskytovateľov využiť možnosť preskripcie ešte starým spôsobom.

ODPORÚČANIE IJ: Keďže už dnes zdravotné poisťovne sledujú preskripciu ambulantných poskytovateľov na základe interne nastavených metodológií, IJ navrhuje nasledovný postup:

- analýza metodológie a nastavených limitov jednotlivých zdravotných poisťovní pre ambulantných poskytovateľov,
- nastavenie limitu preskripcie pre celý sektor zdravotníctva,
- analýza dopadu limitov na poskytovanú zdravotnú starostlivosť.

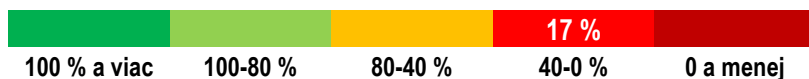
Ďalej odporúčame pokračovať v implementácii e-receptu pre odhaľovanie duplicitnej preskripcie a zefektívnenie systému zavedením e-receptu u 100% poskytovateľov. Cieľom nie je obmedziť poskytovanú zdravotnú starostlivosť, ale bojovať s neefektívnosťou a dotknúť sa tých, ktorí systém zneužívajú a odčerpávajú zdroje na úkor pacientov.

2. Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti

Zverejňovanie rebríčkov predpisovania lekárov v rámci odbornosti je jedným z nástrojov ako prispieť k zníženiu nadspotreby liekov. Zdravotné poisťovne si dnes sledujú a vyhodnocujú preskripciu ambulantných poskytovateľov. Z tohto dôvodu zavedenie kontrolného mechanizmu verejného charakteru neznamená dodatočnú záťaž pre zdravotné poisťovne a mohlo by byť pozitívnym behaviorálnym impulzom pre lekárov ako aj pacientov, poskytujúc informácie o neštandardnej preskripcii. Oproti výstupom v Priebežnej implementačnej správe 2017 MZ SR a IJ absolvovali stretnutie s Úradom pre ochranu osobných údajov, z ktorého vyplynulo viacero legislatívnych prekážok, ktoré bude potrebné v priebehu roka 2018 odstrániť, aby bolo možné zverejniť tento rebríček zo strany Ministerstva zdravotníctva SR.

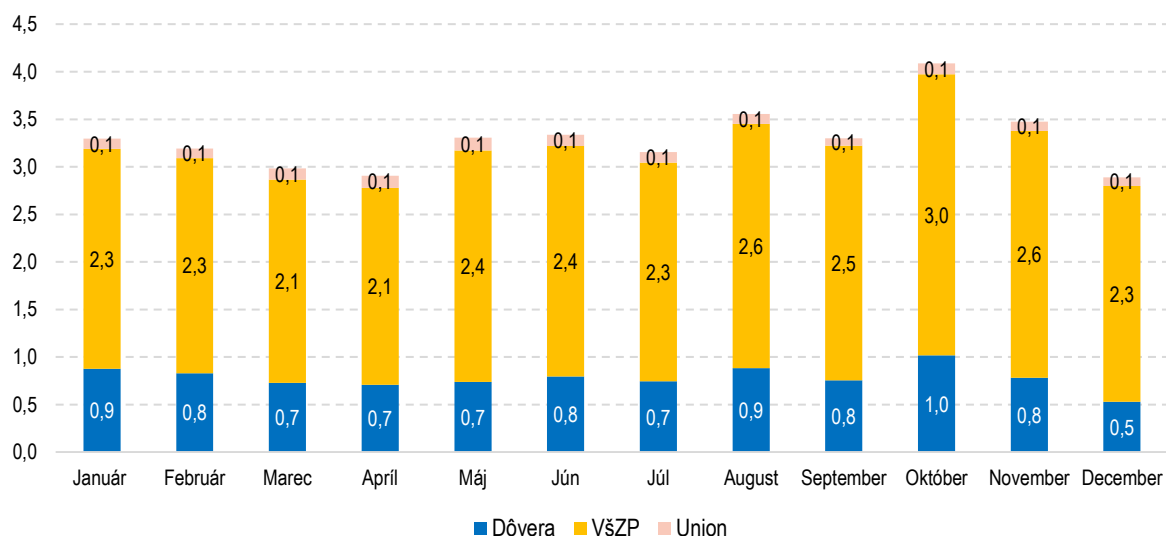
ODPORÚČANIE IJ: Po vzore napr. Veľkej Británie²³ IJ odporúča informovať ambulantných poskytovateľov o úrovni ich preskripcie na kvartálnej báze. Pretože zdravotné poisťovne si tieto veci sledujú interne, prvým krokom môže byť zverejnenie tohto rebríčka samotnými poisťovňami a následne po odstránení prekážok aj samotným MZ SR po vysporiadaní sa s legislatívnymi prekážkami ohľadom ochrany osobných údajov.

3. Výnimky na lieky - zavedenie pravidiel pre preplácanie výnimiek

V roku 2017 predstavovali výdavky na lieky na výnimky 39 mil. eur, čo v porovnaní s rokom 2016 predstavuje pokles o 1,7 mil. eur. V roku 2017 minula VŠZP na lieky uhradené na výnimky 9 019 eur v prepočte na 1 000 poistencov²⁴, Dôvera 6 345 eur a Union 2 721 eur.

Graf 3: Výdavky poisťovní na lieky na výnimky v mil. eur²⁵

Zdroj: IJ, dáta zdravotných poisťovní

4. Zavedenie záväzných pravidiel pre úhradu liekov na výnimky

Od roku 2011 rástli výdavky liekov uhrádzaných na výnimky, najmä od zavedenia pevného kritéria nákladovej efektívnosti pre kategorizované lieky v roku 2011. Novela zákona o lieku mení systém úhrad liekov na výnimky, pričom zavádza multikriteriálne hodnotenie efektívnosti. V minulosti vznikalo riziko, že lieky, ktoré nespĺnia kritérium nákladovej efektívnosti a boli vyradené zo zoznamu kategorizovaných liekov, mohli byť naďalej uhrádzané zo systému verejného zdravotného poistenia cez výnimky. Novelou zákona o lieku sa tento systém mení tým spôsobom, že inovatívne lieky budú súčasťou kategorizácie, upravuje sa však systém úhrady za tieto inovatívne, a zároveň veľmi drahé lieky medzi zdravotnými poisťovňami a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Pretože systém úhrady bol súčasťou verejnej diskusie, MZ SR pristúpilo k dodatočnej novelizácii tohto zákona aj po jeho schválení v novembri 2017.

²³ <https://www.newscientist.com/article/2105958-doctors-nudged-into-prescribing-far-fewer-antibiotics/>

²⁴ Prepočet na poistencov realizovaný na základe Informácie o stave prepoistenia poistencov od 1. januára 2018

²⁵ Výdavky na lieky na výnimky predstavujú súčet - nekategorizované lieky, kategorizované lieky s výnimkou z IO vrátane objednaných cez CNP a lieky s udeleným hromadným súhlasom na úhradu

Pre plné vyhodnotenie toho, či táto novela zákona o lieku zaručí rovnaký prístup k týmto liekom pre všetkých pacientov, je potrebné počkať na aplikačnú prax a dáta, ktoré potvrdia, aké benefity novela zákona o lieku po 1.1.2018 realizovala.

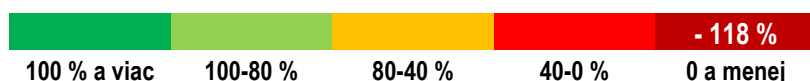
Tabuľka 14: Podiel schválených žiadostí o lieky na výnimky²⁶

Poisťovňa	2014	2015	2016	2017
Dôvera	88 %	81 %	88 %	88 %
Union	90 %	91 %	87 %	84 %
VšZP	87 %	89 %	88 %	84 %
Priemer	88 %	88 %	88 %	85 %

Zdroj: IJ, ZP

Počet zaslaných žiadostí v roku 2017 oproti roku 2014 vzrástol o takmer 58 % v celom sektore. Najvýraznejší nárast zaznamenávajú Dôvera (79 %) a VšZP (52 %), je to však dané veľkosťou poisťného kmeňa. V absolútnom vyjadrení dominuje Všeobecná zdravotná poisťovňa. Preto je v tomto prípade dôležité sledovať podielové ukazovatele.

5. Potenciálne nákladovo neefektívne lieky – centrálny nákup liekov ZP

Predbežná analýza Revízie výdavkov za zdravotníctvo poukázala na potrebu prehodnotiť nákladovú neefektívnosť 147 liekov s úhradou 283 mil. eur. V roku 2016 predstavovali výdavky na preskripčné PNNL na základe dát od zdravotných poisťovní 197,5 mil. eur a centrálny nákup PNNL predstavoval 79,6 mil. eur. Celkovo tak výdavky na 147 liekov PNNL predstavujú 277,1 mil. eur. V roku 2017 predstavovala úhrada poisťovní za preskripčné PNNL 189 mil. eur a za centrálny nákup 92 mil. eur. Celkovo tak došlo od roku 2015 k úspore o 2 mil. eur. V roku 2016 sa centrálny nakupovalo 19 zo 147 potenciálne nákladovo neefektívnych liekov (PNNL). Za sledované obdobie sa centrálny obstarávalo v priemere len 31 druhov PNNL, z toho 26 liekov zdravotnou poisťovňou Union, 38 liekov zdravotnou poisťovňou Dôvera a 29 liekov zdravotnou poisťovňou VšZP.

Hodnota za peniaze sa v tomto prípade realizuje prostredníctvom tlaku na znižovanie spotreby PNNL, prípadne v prípade potreby ich centrálnym nákupom. Na druhej strane je potrebné tieto lieky znovu podrobiť farmako-ekonomickému posúdeniu a z dlhodobého hľadiska je žiadateľným stavom ich úplné vyradenie z kategorizácie liekov.

6. Vydávanie receptu na účinnú látku namiesto konkrétneho lieku

V roku 2017 MZ SR napriek viacerým legislatívnym zmenám nepristúpilo k plneniu tohto opatrenia s termínom plnenia 31.12.2017. Táto skutočnosť je reflektovaná v Implementačnom pláne 2018 na zdravotníctvo²⁷ a nový termín pre splnenie tohto opatrenia bol stanovený na 31.12.2018.

7. Výmena informácií o exporte liekov medzi ŠUKL a FS SR/ŠÚ SR

Jedným z problémov reexportu liekov je obmedzenie dostupnosti lieku pre pacienta. MZ SR spustilo od 1.4.2017 tzv. emergentný systém a systém mimoriadneho objednávaného lieku, ktorý zabezpečuje dostupnosť lieku pre pacienta do 48 hodín. Hoci tento systém prispel v priebehu roka 2017 k výrazne zvýšenej dostupnosti liekov pre pacientov, nedošlo však k zavedeniu efektívnej výmeny informácií o exporte liekov medzi navrhovanými subjektmi

²⁶ Podiel je vyjadrený ako počet schválených žiadostí z celkového počtu žiadostí zaslaných. Jedna žiadosť môže znamenať viac ako jeden pacient.

²⁷ <https://www.vicemier.gov.sk/wp-content/uploads/2017/10/IP-Zdravotnictvo-FINAL.pdf>

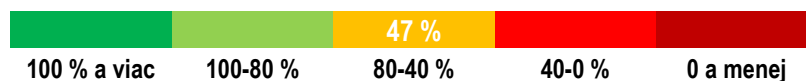
MZ SR, FS SR, ŠÚKL do 31.12.2017. Prekážkou pre realizáciu tohto opatrenia naďalej zostáva vlastníctvo dát Štatistickým úradom SR. Z tohto pohľadu je potrebné iniciovať zmenu legislatívy, ktorá umožní poskytnutie dát od ŠÚ SR pre MZ SR, ako aj samotnú výmenu s FS SR. Táto skutočnosť je reflektovaná v Implementačnom pláne 2018 na zdravotníctvo a pre plnenie tohto opatrenia bol stanovený nový termín 31.12.2018.

8. Povinné zbieranie dát o užívaní podmienene kategorizovaných liekov

Počas roka 2017 došlo u podmienene kategorizovaných liekov k zberu farmako-ekonomických štúdií, ktoré poskytujú informácie o nákladovej (ne)efektívnosti liekov. Nerealizovalo sa však prehodnotenie týchto štúdií v roku 2017. Z dôvodu zmeny legislatívy – nového zákona o lieku – sa mení úhradový mechanizmus povinne kategorizovaných liekov, ktorý vytvára tlak na ciele preskripciu týchto liekov.

2.2 Špeciálny zdravotný materiál a zdravotnícke pomôcky

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
9	Špeciálny zdravotnícky materiál - zníženie cien (referencovanie)	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018	Yellow	Yellow	Yellow	Red
10	Zdravotnícke pomôcky - referencovanie a revízne činnosti	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018	Red	Yellow	Green	Yellow
11	Zlepšenie revíznych činností VŠZP	MZ SR, VŠZP	31.12.2017	31.12.2018	Green	Green	Green	Green

V oblasti obstarávania ŠZM a ZP boli identifikované 2 fiškálne opatrenia s plánovanou úsporou v celkovej výške 50 mil. eur. Celková úspora v oblasti ŠZM a ZP predstavuje **23,6 mil. eur, čo je 47 % cieľovej hodnoty za rok 2017.**

9. Referencovanie (zníženie) cien ŠZM²⁸

V priebehu roka 2017 pokračovalo referencovanie ŠZM na vybrané ŠZM²⁹ na kvartálnej báze. V rámci referencovania boli použité ceny v Českej republike. IJ porovnala ÚUC referencovaného ŠZM k 1.1.2017 oproti 1.1.2018. Aj napriek odporúčaniam IJ v priebežnej implementačnej správe naďalej rastú ceny ŠZM **u komponentov v oblasti ortopédie.**

Plánovaná úspora vo výške 35 mil. eur sa v súčasnosti plní na 37 %. Úhrady poisťovní za ŠZM klesajú o približne 13,2 mil. eur, rovnako aj objem nakupovaného ŠZM o 4 % oproti minulému roku. V 4Q2017 došlo k nárastu úhrad za ŠZM najmä v oblasti kardiiovaskulárnych chorôb, napriek poklesu objemu nakupovaného ŠZM, čo bolo spôsobené dofinancovaním sektora.

Celú plánovanú úsporu sa nepodarilo dosiahnuť najmä v dôsledku zmeny vykazovania úhrad a spotreby ŠZM v roku 2017. V roku 2016 bola časť úhrad a spotreby ŠZM vykazovaná súčasným spôsobom, ďalšie úhrady

²⁸ Hodnota ŠZM je metodologicky podhodnotená z dôvodu výkazníctva časti ŠZM už v DRG.

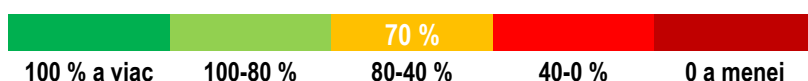
²⁹ Referencovanie ŠZM prebieha na kvartálnej báze pričom úprava kategorizovaných položiek prebieha v dvoch kolách. Prvé kolo úpravy nastalo k 5.4.2018, druhé koľko presnejšieho zatriedenia jednotlivých položiek do kategórií nastane k 1.7.2018.

a spotreba však aj prostredníctvom tzv. RD kódov. Podiel ŠZM vykazovaného prostredníctvom RD kódov sa v roku 2017 znížil a tento ŠZM je vykazovaný súčasným spôsobom, čo prispieva k vyššej údajom o úhradách a spotrebe. Celková úspora sa preto javí byť nižšou než zodpovedá skutočnosti. Podľa vyjadrenia IZP zmenou vo vykazovaní došlo k navýšeniu úhrad odhadom o 10-14 mil. eur.

ODPORÚČANIE IJ: IJ odporúča zamerať referencovanie ŠZM na komponenty v oblasti ortopédie, kde bol u niektorých podskupín zaznamenaný výrazný nárast cien v porovnaní s rokom 2016. Rovnako odporúča rozšíriť referencovanie ŠZM na všetky komponenty ŠZM. Okrem toho sa odporúča doplniť do referencovania aj ceny z ďalších krajín Európskej únie.

10. ZP - referencovanie cien a posilnenie revíznej činnosti pri zdravotných pomôckach

V priebehu roka 2017 poklesli úhrady za zdravotné pomôcky, jednak v segmente štandardných, ako aj individuálnych pomôcok. Plánovaná úspora vo výške 15 mil. eur sa v súčasnosti plní na 70%. Úhrady poisťovní za ZP klesli o približne 5,1 mil. eur pri štandardných pomôckach, úhrady za individuálne pomôcky klesajú kontinuálne od 2Q2017, a to celkovo o 5,4 mil. eur.

Revízia výdavkov na zdravotníctvo sa špeciálne zamerala na oblasť zdravotníckych pomôcok na inkontinenciu. Zdravotné pomôcky na inkontinenciu majú oproti liekom a iným zdravotníckym pomôckam výnimočný spôsob úhrady. Všetky pomôcky sú poisťovňou hradené v plnej výške, pre každého pacienta do výšky rozpočtu prislúchajúceho k jeho diagnóze. V rámci porovnania ÚUC možno konštatovať, že ÚUC pre inkontinenčné vložky 3. stupňa zostáva stabilná, pričom však dochádza k minimálnemu nárastu ÚUC pri inkontinenčných vložkách 2. stupňa. Vývoj spotreby týchto zdravotných pomôcok medzi rokmi 2014-2017 má stúpajúcu tendenciu.

11. Zlepšenie revíznych činností (VŠZP)

Revízia výdavkov na zdravotníctvo neposkytuje žiaden analytický podklad pre kalkuláciu úspory Všeobecnej zdravotnej poisťovne. V roku 2016 predstavovala revízna činnosť Všeobecnej zdravotnej poisťovne 21,4 mil. eur. Na základe dohody medzi Ministerstvom financií SR, Ministerstvom zdravotníctva SR a Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu bola stanovená cieľová hodnota pre revíziu činnosť VŠZP na 25 mil. eur.

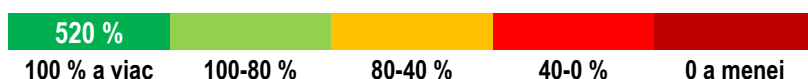
Podľa informácií z ozdravného plánu VŠZP možno konštatovať, že revízna činnosť VŠZP predstavovala v roku 2017 27,203 mil. eur, čo predstavuje plnenie stanoveného cieľa na 108%. V prípade, že by bol aplikovaný princíp úspory o 25 mil. eur v roku 2017, tak ako bola realizovaná idea v revízii výdavkov na zdravotníctvo, tak plnenie tohto opatrenia by predstavovalo len 9% cieľovej hodnoty.

ODPORÚČANIE IJ: Napriek splneniu a prekročeniu cieľovej hodnoty za rok 2017, IJ odporúča v línii s hlavným odporúčaním do konca roku 2017 opätovnú analýzu revíznej činnosti VŠZP s dôrazom na očistenie metodologických nesúladov, mieru detailu a vykazovanie podľa jednotlivých položiek s ostatnými zdravotnými poisťovňami. Cieľom je stanovenie novej cieľovej hodnoty pre revíziu činnosť VŠZP pre roky 2018-2020.

2.3 Zdravotnícka technika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
12	Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				

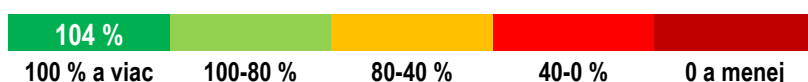
12. Hospodárne obstarávanie zdravotníckej techniky

MZ SR od 1.12.2015 porovnáva ceny³⁰ plánovaných nákupov zdravotníckej techniky s cenami realizovaných nákupov na Slovensku a v Českej republike. Priemerná cena je následne upravená o platobnú disciplínu daného zariadenia, servisné podmienky a iné faktory. Výsledná suma je maximálna hodnota, ktorá vstupuje do verejného obstarávania. V roku 2016 bolo obstaraných 64 prístrojov v hodnote 8,7 mil. eur. V roku 2017 bolo obstaraných 103 prístrojov v hodnote 24,1 mil. eur. V roku 2017 bola realizovaná fiškálna úspora na obstarávaní zdravotníckej techniky vo výške 15,6 mil. eur, čo je o 520% viac ako cieľová hodnota 3 mil. eur v roku 2017.

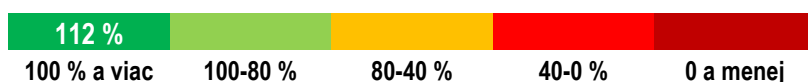
2.4 Diagnostika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
13	SVLZ - zníženie jednotkových cien a limitov CT a MR vyšetrení	MZ SR, poisťovne	31.12.2017	31.12.2018				
14	SVLZ - zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				

V oblasti diagnostiky boli identifikované 2 fiškálne opatrenia s plánovanou úsporou v celkovej výške 13 mil. eur. Celková úspora v diagnostike predstavuje 13,6 mil. eur, čo je 104 % cieľovej hodnoty za rok 2017.

13. Zníženie jednotkových cien výkonov a limitov za zobrazovacie (CT a MR) vyšetrenia

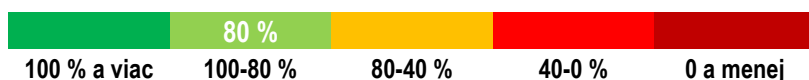

Ceny MR a CT vyšetrení boli na Slovensku v rámci cenového porovnania s Českou republikou relatívne vysoké. V sledovanom období sa celkové úhrady poisťovní za CT a MR vyšetrenia vyvíjajú v súlade s naplánovanou úsporou z dôvodu zníženia ceny bodu a objemu pre poskytovateľov CT a MR diagnostiky (10 – 20 %), ktoré postupne od 1.1.2017 zavádzala VŠZP. Cena bodu bola vždy znížená proporčne viac ako zmluvný objem, čo motivovalo poskytovateľov poskytovať viac výkonov. V roku 2017 predstavovali úhrady za CT a MR vyšetrenia spolu 102 mil. eur, čo je o 9,7 mil. eur menej za CT výkony a 1,5 mil. eur menej za MR výkony. V roku 2017 bolo

³⁰ <http://www.health.gov.sk/?izp7>

na Slovensku realizovaných vyše 991 tisíc CT a vyše 325 tisíc MR vyšetrení. V podstate možno tvrdiť, že každý 4. občan Slovenskej republiky mal v roku 2017 zrealizované CT alebo MR vyšetrenie.

14. SVLZ – zavedenie limitov pre ambulantných poskytovateľov

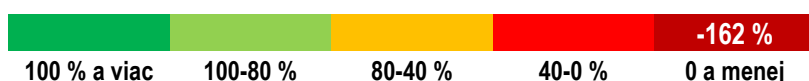

Keďže k zavedeniu týchto limitov nedošlo, nie je možné hovoriť v tomto smere o úspore z pohľadu zavedených limitov. Toto opatrenie zatiaľ sledujeme prostredníctvom merateľného ukazovateľa celkových úhrad poisťovní za SVLZ mimo CT a MR (primárne biochémia, mikrobiológia a hematológia). Na správne vykazovanie úspory v tejto oblasti má výrazný vplyv zavedenie DRG. V dôsledku zavádzania DRG bola časť výkonov SVLZ vykázaná dvakrát a viedla k dočasnemu nárastu spotreby. Revíznou činnosťou však bude spotreba upravená na skutočné hodnoty. Po očistení dát predstavovali úhrady za SVLZ vyšetrenia v roku 2017 - 253 mil. eur, čo je v porovnaní s výškou úhrady v roku 2016 o 2,4 mil. eur menej.

2.5 Nemocnice

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
15	Optimalizácia prevádzkových nákladov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
16	Optimalizácia medicínskych procesov	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
17	Optimalizácia nákupu liekov a ŠZM	MZ SR, nemocnice	31.12.2017	31.12.2018				
18	Zavedenie štandardných diagnostických a terapeutických postupov	MZ SR	1.7.2018	-				
19	Elektronizácia zdravotnej dokumentácie a elektronická dokumentácia preskripcie	MZ SR	31.12.2018	-				
20	Úprava siete akútnych nemocníc a reprofilizácia nemocníc	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				
21	Zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
22	Zavedenie DRG	MZ SR	31.12.2017, konvergencia do 31.12.2022	-				

15. Optimalizácia prevádzkových nákladov nemocníc

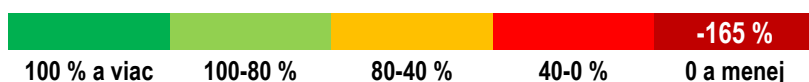

Plnenie tohto opatrenia sa zameriava na nemedicínske náklady 13 nemocníc³¹ v položkách Spotreba energie, Opravy a udržiavanie a Ostatné prevádzkové náklady, ktoré v roku 2017 tvorili v priemere 10 % všetkých prevádzkových nákladov nemocníc. V roku 2017 generovali nemocnice v pôsobnosti MZ SR v týchto položkách nadmerné výdavky v hodnote 3,1 mil. eur. V položke Ostatné prevádzkové náklady sa nachádzajú náklady za upratovacie služby a pranie, či pokuty a penále z nesplatených záväzkov.

V roku 2017 došlo k poklesu nákladov na energie o 983 tisíc eur³², u väčšiny nemocníc z dôvodu benchmarku cien energií v roku 2016. IJ však i naďalej vidí priestor v znižovaní celkových nákladov na energie v Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici, Fakultnej nemocnici Trenčín, Fakultnej nemocnici Žilina, ako aj Fakultnej nemocnici NsP Nové Zámky. Revízia výdavkov na zdravotníctvo vyhodnotila zmluvy o obstarávaní elektriny, plynu, prania a upratovania. V rámci tejto analýzy identifikovala úsporu v hodnote 3,1 mil. eur, pričom v oblasti obstarávania elektriny a plynu úspora predstavovala 845 tisíc eur a v oblasti prania a upratovacích služieb 2,28 mil. eur. Potenciál úspory v oblasti obstarávania elektriny a plynu bol naplnený na 115 % v roku 2017, pričom potenciál úspory v oblasti upratovania a prania nebol vyčíslený z dôvodu absencie dát.

Pokuty a penále nemocníc z nesplatených záväzkov v lehote a po lehote splatnosti predstavovali v roku 22,6 mil. eur, čo sú približne 3% celkovej hodnoty záväzkov a po lehote splatnosti vo výške 774 mil. eur. V prípade, očistenia nemedicínskych nákladov nemocníc o pokuty a penále roku 2017, by nemocnice na nemedicínskych nákladoch generovali fiškálnu úsporu v hodnote približne 1,2 mil. eur.

16. Optimalizácia medicínskych procesov v podriadených organizáciách

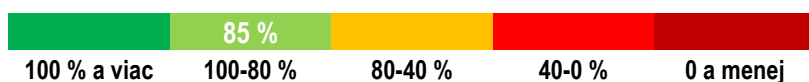

V roku 2017 rástli osobné náklady nemocníc o 23 mil. eur, čo predstavuje 5% nárast oproti roku 2016. Tento nárast je spôsobený primárne existenciou platového automatu. Zároveň k 31.12.2017 pracuje v sledovaných nemocniciach o 32 lekárov viac ako v rovnakom období v roku 2016.

Pri kalkulácii cieľovej hodnoty pre plnenie tohto opatrenia nebol reflektovaný nárast osobných nákladov z dôvodu existencie tzv. platového automatu³³, a preto budú nemocnice do roku 2020 generovať len nadmerné výdavky a fiškálna úspora nebude realizovaná pokiaľ stavy zdravotníckeho personálu budú zachované, alebo sa budú zvyšovať.

ODPORÚČANIE IJ: IJ odporúča prehodnotenie systému odmeňovania zdravotného personálu, inak budú nemocnice i naďalej generovať v budúcnosti nadmerné výdavky a toto fiškálne opatrenie nebude naplnené do roku 2020. Zároveň odporúča zamerať sa na potenciálne zvyšovanie efektivity v súvislosti s optimalizáciou lôžkového fondu a personálu.

17. Optimalizácia nákupov liekov a ŠZM

V roku 2017 klesli výdavky na lieky a ŠZM v nemocniciach o 6,8 mil. eur, z toho úspora na liekoch predstavuje 3,9 mil. eur a úspora na ŠZM približne 2,9 mil. eur. Napriek výrazným celkovým úsporám na liekoch, náklady na lieky

³¹ V rámci ústavnej zdravotnej starostlivosti sme sa zamerali len na nasledovné nemocnice v pôsobnosti MZ SR, ktoré boli súčasťou revízie výdavkov na zdravotníctvo – UNB, FN TT, FN NT, FN NZ, FN TN, FNP ZA, FN MT, FNP BB, UN KE, FNP PO, DFNP BA, DFN BB, DFN KE.

³³ Platový automat - odmeňovanie lekárov a ďalších zamestnancov zdravotníckych zariadení – uzatvorený v roku 2011 definuje odmeňovanie zamestnancov v závislosti od priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve.

naďalej rastú v Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach a Fakultných nemocniciach v Trenčíne, Prešove a Nových Zámkoch.

Zároveň sa ukazuje, že manažérske rozhodnutie zriadiť verejnú lekárňu v nemocniciach má pozitívny dopad. Z tejto podnikateľskej činnosti nemocníc bol generovaný dodatočný výnos 14 mil. eur v tých nemocniciach, v ktorých boli verejné lekárne zriadené. Najvýznamnejšie príjmy z verejných lekární generovala Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici v celkovej výške 6,6 mil. eur.

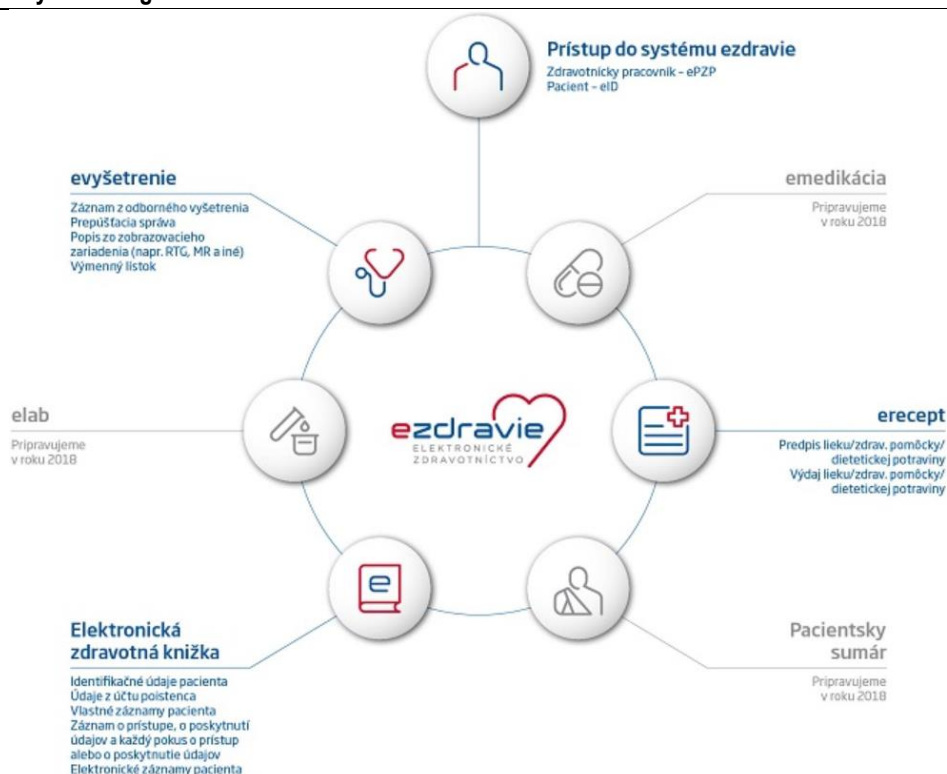
18. Zavedenie štandardných diagnostických a terapeutických postupov

MZ SR v spolupráci so zainteresovanými odborníkmi pripravilo v roku 2017 popis diagnostických a terapeutických štandardov v 72 špecializáciách. Príprava týchto štandardov bola realizovaná v oblasti ošetrovateľstva, radiačnej onkológie, nukleárnej medicíny, rádiológie, psychiatrie, klinickej onkológie, paliatívnej medicíny a pediatrickej onkológie, VŠL, internej medicíny a kardiológie. V 1Q2018 očakáva MZ SR ich schválenie. IJ bude reflektovať plnenie toho opatrenia v 1Q2018.

19. Elektronizácia zdravotnej dokumentácie a elektronická dokumentácia preskripcie

Celkové náklady na elektronizáciu slovenského zdravotníctva predstavujú podľa Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI) pohybujú na úrovni 87,8 mil. eur k 31.12.2017. **Termín ostrého spustenia elektronických služieb do praxe sa viackrát posúval.** Pôvodne sa tak malo stať už v roku 2013, kedy mala začať fungovať jeho pilotná verzia. Nakoniec sa elektronizáciu podarilo spustiť pilotne v roku 2015 a naostro od 1. januára 2018, a to s obmedzenými funkcionalitami.

Obrázok 1: Systém fungovania e-zdravie

Zdroj: NCZI

NCZI spustilo od 1.1.2018 **e-vyšetrenie**, v rámci ktorého boli sprístupnené aj nasledujúce funkcionality - zápis a čítanie lekárskeho správ z odborného vyšetrenia, vytvorenie záznamu z prepúšťacej správy po prepustení,

výmenný lístok, popis zobrazovacieho vyšetrenia, takže pacient nebude musieť nosiť papiere všeobecnému lekárovi po prepustení z nemocnice.

NCZI rovnako spustilo od 1.1.2018 aj **e-recept**, v rámci ktorého je sprístupnená aj funkcionálna - predpis a výdaj lieku, zdravotnej pomôcky, dietetickej potraviny, kontrolu kontraindikácií, vytvorenie odpisu z receptu v prípade chýbajúcich balení.

Do systému bolo potrebné od 1.1.2018 zapojiť:

- 264 zdravotníckych zariadení (nemocnice, polikliniky, kúpele)
- 13 000 ambulancií
- 110 000 zdravotníckych pracovníkov

K 1.1.2018 bolo do systému ezdravie aktívne pripojených 1510³⁴ poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Pre prácu s ezdravie je potrebné realizovať prístup lekára prostredníctvom elektronického preukazu zdravotníckeho pracovníka (ePZP), ku ktorému je potrebný PIN kód. Bez PIN kódu nie je možné pracovať v systéme ezdravie. Systém sa za chodu optimalizuje, napr. NCZI nasadilo na základe spätnej väzby rozšírenie počtu znakov pre zápis z odborného alebo zobrazovacieho vyšetrenia na 85 000 znakov.

Od 1.1.2018 NCZI uverejňuje počet pripojených poskytovateľov ZS NCZI na svojej webovej stránke na mesačnej báze. Ezdravie okrem svojich technických predispozícií (spomalenému chodu), obsahuje viacero oblastí pre rozvoj. Prístup do e-recept majú len atestovaní lekári, ktorí sú oprávnení realizovať túto operáciu. Pri súčasnom nastavení podielu atestovaných vs. neatestovaných lekárov v nemocniciach má táto skutočnosť vplyv aj na predĺženie čakacích dôb v ambulanciách, ako aj samotnú výšku e-preskripcie, lebo neatestovaní lekári nie sú oprávnení predpisovať a ich podiel je významný. Ďalšou oblasťou pre rozvoj je systém prepúšťania pacientov počas dlhých víkendov. Lekár smie pri prepúšťaní z nemocnice pacientovi predpísať lieky na maximálne na nasledujúce 3 dni. Pred štvordňovým víkendom (Vianoce alebo Veľká noc) tak nemožno pacientovi predpísať lieky na všetky štyri dni.

ODPORÚČANIE IJ: IJ odporúča NCZI uvádzať vo výkazníctve podiel poskytovateľov ZS pripojených do systému ezdravie, čo poskytne externému čitateľovi jasnú predstavu o penetrácii systému ezdravie medzi poskytovateľmi ZS. Zároveň odporúča akcelerovať zapojenie poskytovateľov ZZS do systému ezdravie tak, aby bol termín 31.12.2018 dodržaný.

20. Úprava siete akútnych nemocníc a reprofilizácia nemocníc

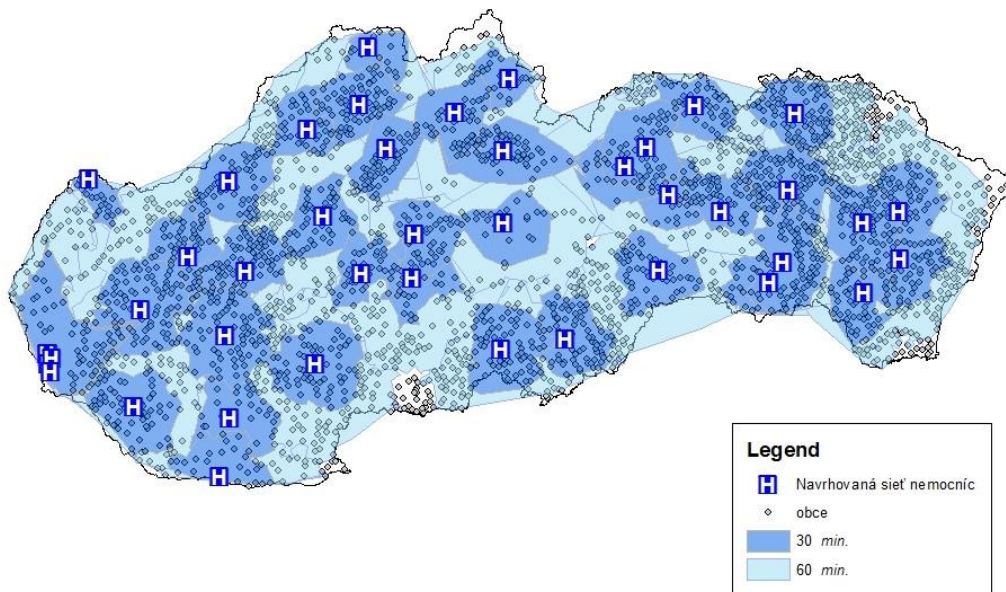
V roku 2017 fungovalo na Slovensku 71 všeobecných zariadení poskytujúcich všeobecnú ústavnú zdravotnú starostlivosť. MZ SR pripravilo v rámci príprav na čerpanie zdrojov IROP sieť oprávnených čerpatel'ov. Na základe mnohých parametrov ako obložnosť, dostupnosť, geografické pokrytie vyselektovalo 44 nemocníc (mimo Bratislavského kraja, kde sú dodatočné 2 nemocnice), ktoré pokrývajú časovo 99% populácie do 60 min cesty autom.

---

³⁴ Na základe podkladov dodaných od NCZI

Obrázok 2: Časová dostupnosť v zime (rýchlosť 110 km/h na diaľnici a 50km/h mimo diaľnic)

Zdroj: MZ SR

Táto sieť bola v priebehu roka použitá ako nadmožina pri definovaní minimálnej siete urgentných príjmov a iktových centier, ktoré vytvorili minimálnu sieť pre akútne stavy a primárne prívozy vozidiel záchranej zdravotnej služby. Na jeseň bola schválená legislatívna, ktorá stanovila sieť urgentných príjmov 1. a 2. typu.

Na základe analýzy bola v právnom poriadku zadaná sieť urgentných príjmov, ktorá pozostáva z 32 urgentných príjmov typu I a 8 urgentných príjmov typu II, kedy v dôsledku ich dobudovania dôjde k zvýšeniu kapacitnej priepustnosti a dostupnosti urgentnej zdravotnej starostlivosti. MZ SR pripravuje detailnejšie členenie aj ostatných oblastí poskytovania ústavnej starostlivosti a v spolupráci so Svetovou bankou pripraví do leta 2018 zvyšnú časť stratifikácie poskytovateľov. Implementačný plán 2018 na zdravotníctvo stanovil nový termín pre plnenie tohto opatrenia na 30.6.2018.

21. Zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov

MZ SR zverejnilo na svojej webovej stránke³⁵ informáciu o poplatkoch v zdravotníctve. Plnením tohto opatrenia je tiež vytvorenie viacdrojového financovania. Táto časť opatrenia sa však neplní.

22. Zavedenie DRG

Skúsenosti zo zahraničia potvrdzujú, že zavedenie platobného mechanizmu nemocníc vo forme DRG (Diagnosis-Related Groups, platba za diagnózu) zvyšuje transparentnosť systému a má potenciál zvýšiť efektívnosť hospodárenia nemocníc. Pre dosiahnutie vyššej nákladovej efektívnosti je nevyhnutné správne nastavenie systému. Aj keď DRG systémy v rôznych krajinách nahrádzali rôzne systémy financovania, vo viacerých krajinách (Austrália, Veľká Británia, Španielsko) došlo zavedením DRG k zníženiu výdavkov, prípadne k spomaleniu ich rastu (USA).

DRG je klasifikačný systém diagnosticko-terapeutických skupín, ktorý na základe parametrov zaraďuje hospitalizačné prípady do ekonomicky a klinicky homogénnych diagnosticko-terapeutických skupín. Implementácia DRG sa začala v roku 2011. Základom pre správnu implementáciu DRG na Slovensku je uzatvorenie zmluvy so

³⁵ <http://www.health.gov.sk/?poplatky-v-zdravotnictve>

zdravotnými poisťovňami, transparentné vykazovanie jednotlivých výkonov v systéme a následne aj úhrady za tieto výkony realizované medzi zdravotnými poisťovňami a nemocnicami.

K 1.1.2018 boli v systéme už len 3 poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, ktorí nemajú uzatvorenú zmluvu o DRG ani s jednou zdravotnou poisťovňou. Ide o Národný ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s., Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a. s. a zariadenie ZELENÝ SEN, s.r.o. v Banskej Bystrici. Oproti Priebežnej implementačnej správe 2017 má Národný ústav tuberkulózy, pľúcnych chorôb a hrudníkovej chirurgie Vyšné Hágy, Stredoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, Národný ústav reumatických chorôb a Onkologický ústav sv. Alžbety zmluvu o DRG aspoň s jednou zdravotnou poisťovňou.

Pre správne a dôsledné výkazníctvo zdravotných úkonov v DRG, IJ odporúča striktne dodržiavať Kalkulačnú príručku, ktorú vydal Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou³⁶. Zároveň je potrebné oceniť, že v roku 2017 sa vykazovanie nemocníc v DRG výrazne zvýšilo v závislosti od postupného nábehu a uzatvorených zmlúv so zdravotnými poisťovňami.

V septembri ÚDZS vydal základné sadzby pre jednotlivé skupiny PZS. Nie je možné vyčíslit koľko % výdavkov bolo uhradených cez DRG v roku 2017, keďže výnosy nemocníc od zdravotných poisťovní sú naďalej určované pomocou globálnych rozpočtov vyjednaných jednotlivými ZP a nemocnicami.

ODPORÚČANIE IJ: Do budúcnosti je dôležité smerovať k určeniu základných sadzieb v rámci skupín a následne k jedinej sadzbe, čo povedie k výraznejšej väzbe úhrad na tzv. case-mix index PZS a bude viesť aj k optimálnejšiemu prerozdeleniu finančných prostriedkov v závislosti od špecializácie PZS, či od náročnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

2.6 Doprava a záchranky

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
23	Zapojenie poskytovateľov dopravnej zdrav. služby do integrovaného záchranného systému	MZ SR	1.7.2018	-				
24	Zisťovanie prítomnosti alkoholu alebo omamných látok v krvi pacienta privezeného zdravotnou záchrannou službou	MZ SR	1.7.2018	-				
25	Implementácia komunikácie medzi operačným strediskom a vozidlom ZZS na báze GPS	MZ SR	1.7.2018	-				
26	Integrovanie poskytovateľov ZZS do eZdravia	MZ SR	31.12.2018	-				

Opatrenia v oblasti Doprava a záchranky majú termín plnenia v budúcom roku. Merateľné ukazovatele, ako aj presný plán odpočtu sú reflektované v aktualizovanom Implementačnom pláne pre rok 2018. Zároveň je potrebné povedať, že kvalitný a objektívny odpočet plnenia týchto opatrení je veľmi obťažný vzhľadom na ich formuláciu, ale aj dostupnosť dát pre kvalitný a objektívny odpočet.

23. Zapojenie poskytovateľov dopravnej zdrav. služby do integrovaného záchranného systému

Opatrenie je súčasťou projektu celkovej reformy prevádzkovania zdravotnej záchrannej služby, ktorá je súčasťou novej Koncepcie dopravnej zdravotnej služby na roky 2017-2020 spracovanej v 1. polroku 2017.

³⁶ http://www.udzs-sk.sk/documents/14214/24311/KALKULACNA_PRIRUCKA+2.1_def.pdf/5f581c22-143e-41ef-a164-927eb698b620

ODPORÚČANIE IJ: IJ odporúča nastavenie kontrolných mechanizmov pre sledovanie progresu tejto reformy, aby bolo možné zhodnotiť, či sa daný reformný zámer v skutočnosti plní.

24. Zisťovanie prítomnosti alkoholu alebo omamných látok v krvi pacienta privezeného zdravotnou záchranou službou

Podľa účinného zákona č. 580/2004 Z. z., ods. 7, má „zdravotná poisťovňa právo uplatniť svoj nárok na úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči poistencovi, ak sa mu poskytla preukázateľne v dôsledku užitia alkoholu alebo inej návykovej látky; to neplatí, ak ide o maloletého poistenca, ktorý je umiestnený v resocializačnom stredisku pre drogovú závislosť a inak závislý na základe rozhodnutia súdu“. Legislatívne podmienky pre vymáhanie nároku na kompenzáciu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť zdravotnou poisťovňou voči občanovi, ktorý si spôsobil zranenie pod vplyvom omamnej látky, sú vytvorené. Aplikačná prax však zlyháva. Pre obmedzené dáta nie je možné toto opatrenie odpočítavať.

25. Implementácia komunikácie medzi operačným strediskom a vozidlom ZZS na báze GPS

Všetky vozidlá zdravotnej záchranej služby sú povinne vybavené lokalizačnou technológiou, za ktorej aktivitu zodpovedá Operačné stredisko ZZS. Občasne dochádza k výpadkom signálu alebo poruchám zariadení z dôvodu nepriaznivých teplotných rozmedzí vo vozidlách. Existuje snaha o minimalizáciu takýchto prípadov, napr. aj zvýšením počtu a frekvencie náhodných kontrol funkčnosti týchto zariadení. Presné štatistiky o počtoch a významnosti výpadkov sa neevidujú.

26. Integrovanie poskytovateľov ZZS do ezdravia

K 31.12.2017 neboli zatiaľ poskytovatelia ZZS integrovaní do ezdravia.

2.7 Dáta a procesy

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
27	Úprava vykazovania dát pre medzinárodné inštitúcie	MZ SR (NCZI, ŠÚKL)	31.12.2017	31.12.2018				
28	Zverejnenie dát NCZI v štandardizovanej forme	MZ SR (NCZI)	31.12.2017	31.12.2018				
29	Prehodnotenie štruktúry a kvality dát vykazovaných od poskytovateľov ZS	MZ SR (NCZI)	1.7.2018	1.7.2018				
30	Rozšírenie štruktúry monitoringu poisťovní o výdavky na oblasti zdravotnej starostlivosti	MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
31	Zavedenie rozpočtových rokovaní o celkových potrebných zdrojoch v zdravotníctve a ich použití na nákup zdravotnej starostlivosti na úrovni jednotlivých oblastí ZS	MF SR	31.12.2017	31.12.2018				
32	Zvýšenie nezávislosti a profesionality kategorizačných orgánov	MZ SR	1.7.2018	1.7.2018				
33	Zvýšenie transparentnosti kategorizačných orgánov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
34	Posilnenie kompetencií všeobecných lekárov	MZ SR	31.12.2017	31.12.2018				
35	Posilnenie kompetencií zdrav. sestier a asistentov	MZ SR	31.12.2017	30.6.2018				

Kvalita dát v zdravotníctve zostáva i naďalej obrovskou výzvou, a to z pohľadu metodologických nezrovnalostí, či verifikácie rôznych zdrojov. Zdravotné poisťovne v súčasnosti vykazujú a zasielajú údaje minimálne trom rôznym inštitúciám, a to na Národné centrum zdravotníckych informácií, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a samotnému MZ SR. Reporting týchto dát je v rozličnej miere detailu, metodologicky, termínovo i periodicitou nezosúladený. **Kvôli neexistencii súhrnného dokumentu s popisom metodologických rozdielov je každá dátová analýza administratívne i časovo veľmi náročná.** Verifikácia rovnakých ukazovateľov (napr. celkových úhrad poisťovní za lieky na recept) z rôznych zdrojov je v niektorých prípadoch veľmi komplikovaná.

Z tohto dôvodu je priam žiaduce venovať pozornosť kvalite a validácii dát v zdravotníctve. IJ pozitívne hodnotí prístup NCZI, ktoré na podnet MZ SR začalo zverejňovať dáta v tabuľkovom formáte, čím sa aspoň zber dát pre externú analýzu zjednodušuje. Zároveň IJ pozitívne hodnotí aktivity MZ SR smerujúce k vyčisteniu metodologických nezrovnalostí v oblasti spotreby liekov. Výsledok analýzy možno očakávať v 1Q2018.

Na druhej strane, priestor pre zlepšenie predstavuje miera detailu, množstvo zverejňovaných indikátorov, jednotná metodika zberu a vykazovania, ako aj kompatibilita s inými zdrojmi a zverejňovanie všetkých dát na jednom mieste. I naďalej ostáva smerodajným napr. rovnaký formát výročných správ zdravotných poisťovní, ktorý by výrazne napomohol komparatívnej analýze výdavkov na zdravotnú starostlivosť.

Miera detailu zverejňovaných dokumentov na Kategorizačnom portáli má pozitívny trend. Prostredníctvom zverejnených životopisov je možné sledovať profil členov týchto kategorizačných komisií. V porovnaní s medzinárodnými štandardmi však ďalším krokom k zvýšeniu transparentnosti môže byť zverejňovanie vyhotovených zvukových záznamov zo zasadnutí týchto orgánov, či realizácia výberového procesu na obsadzovanie postov v komisiách, ktorá sa v roku 2017 nerealizovala. Hoci nie je táto funkcia platená, zvýšilo by to transparentnosť celého procesu. Okrem zverejňovania zápisníc zo zasadnutí kategorizačných orgánov by bolo

vhodné zverejňovať aj zápisnice zo stretnutí odborných pracovných skupín, ktoré predkladajú svoje stanoviská pre diskusiu kategorizačných orgánov.

2.8 Analytické úlohy

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
36	Vyvinúť nástroj na presnejšie stanovenie potreby výdavkov na zdravotnú starostlivosť s ohľadom na udržateľnosť verejných financií.	MZ SR, MF SR	31.12.2019	-				
37	Analýza spotreby voľnopredajných liekov	MZ SR, MF SR	31.12.2018	-				
38	Analýza manažmentu pacienta všeobecným lekárom (tzv. gatekeeping) z pohľadu právomocí všeobecných lekárov, platobného mechanizmu ako aj motivácií (kapitácia)	MZ SR, MF SR	31.12.2018	-				
39	Prehodnotenie kompetencií lekárov, sestier a zdravotníckych asistentov v ústavnej starostlivosti	MZ SR	31.12.2017	-				
40	Preskúmanie súčasného stavu odmeňovania zdravotníckych zamestnancov (najmä lekárov a sestier) navrhne spôsob zohľadnenia výkonnosti a kvality v systéme odmeňovania	MZ SR		31.12.2018				
41	Nastaviť kritériá a indikátory pre hodnotenie kvality poskytovanej starostlivosti	MZ SR, MF SR		31.12.2018				
42	Doplnenie analýzy variability predpisovania laboratórných a zobrazovacích vyšetrení o parameter PCG	MZ SR, MF SR		30.06.2018				

Analytické úlohy vykazuje IJ len z pohľadu ich realizácie ÁNO/NIE. Keďže všetky úlohy okrem úlohy č. 39 majú termín plnenia v rokoch 2018 a 2019, ich odpočet je reflektovaný v aktualizovanom Implementačnom pláne 2018 na zdravotníctvo.

3 Doprava – odpočet opatrení

Ministerstvo dopravy a výstavby SR implementuje v rámci Revízie výdavkov na dopravu celkovo 32 opatrení a svoj záväzok **splnilo v roku 2017 na 69 %**. Plnilo a čiastočne plnilo 22 opatrení. Pri 9 opatreniach bol zaznamenaný nedostatočný pokrok a 1 opatrenie nebolo v roku 2017 odpočítané.

Revízia výdavkov na dopravu stanovila MDV SR povinnosť predkladať všetky nové projekty na hodnotenie ÚHP. **Na oboch stranách procesu hodnotenia projektov cestnej ako aj železničnej infraštruktúry došlo k pokroku** – rezort MDV SR v predkladaní projektov na posúdenie, kde ich za rok 2017 predložil na hodnotenie 49³⁷ a ÚHP v hodnotení projektov, kde sa za rok 2017 vypracovali 3 finálne verejné stanoviská³⁸, 12 interných stanovísk a 13 pripomienok resp. vyžiadaní podkladov. Ku dvom projektom sú stanoviská v procese prípravy.

Napriek tomu však boli v roku 2017 vyhlásené aj dve verejné obstarávania bez predošlého predloženia projektov MDV SR na hodnotenie zo strany ÚHP³⁹, a to najmä v železničnej doprave. Na druhej strane, napriek neexistencii metodiky na multimodálne posúdenie nových investičných projektov, dal rezort u viacerých nových projektov posúdiť varianty viacerých módov dopravy ako cestnej, železničnej a pod. (viď opatrenie č. 1, str. 46).

Revízia výdavkov stanovila len jedno finančné opatrenie vo výške 0,5 mil. eur. Úspory vyplývajúce z efektívnejšieho nákupu elektrickej energie ŽSR dosiahli 3,2 mil. eur v roku 2017.

Pre dosiahnutie lepšej hodnoty za peniaze je kľúčové stanoviť **priority na základe analyticky podložených potrieb**. Výzvou pre najbližšie obdobie ostáva zadefinovanie kritérií pre všetky oblasti dopravy, na základe ktorých by sa investičné projekty prioritizovali a MDV SR by následne tento investičný plán zverejňovalo a aktualizovalo spolu s finančným krytím a harmonogramom výstavby.

Stav **ciest I. triedy** sa naďalej zhoršuje. Dôvodom sú **nedostatočné finančné prostriedky na ich opravy a údržbu**. MDV SR v roku 2017 jednorazovo alokovalo 30,5 mil. eur mimo schváleného rozpočtu (z ktorých bolo reálne použitých iba 19,5 mil. eur). Táto jednorazová alokácia sa však neprejavila vo vyššej bežnej údržbe a opravách ciest, ale bola použitá najmä na sanáciu havarijných stavov na cestách a mostoch. V roku 2017 sa na opravy a údržbu použilo 46,4 mil. eur, čo predstavuje iba 30 % z celkových výdavkov SSC na cesty I. triedy. Naďalej je však potrebné hľadať dodatočné zdroje v rámci kapitoly MDV SR realokáciou z menej efektívnych položiek rozpočtu.

Rovnako **poddimenzovaná je aj údržba železničnej infraštruktúry**, vysoké výdavky sú aj v súvislosti s riadením dopravy, ktoré je zastarané. Riešením sú projekty investícií do modernizácie riadenia dopravy, ktoré je potrebné zanalyzovať a pripraviť harmonogram ich realizácie.

V rezorte dopravy je naďalej výzvou **dostupnosť údajov, kvalita poskytovaných dát a ich zverejňovanie**. V tejto oblasti však dochádza k pokroku zo strany MDV SR⁴⁰, ZSSK ako jediná podriadená organizácia zaostáva.

³⁷ Príloha č. 1 Zoznam projektov predložených ÚHP

³⁸ K projektom: R3 Tvrdošín-Nižná, R4 Severný obchvat Prešova 1. etapa a ZSSK nákup vozňov do diaľkovej dopravy

³⁹ Projekt ZSSK Nákup vozňov do diaľkovej dopravy a projekt ŽSR Komunikačná infraštruktúra služieb telematiky ŽSR

⁴⁰ Zverejňovanie údajov v .csv formáte na <https://data.gov.sk/organization/74297377-7ad7-4ed7-80cf-457eea6e75ad?page=1>

Tabuľka 15: Plnenie hlavných odporúčaní IJ pre MDV SR v Priebežnej implementačnej správe

Zverejňovať údaje o sektore dopravy v užívateľsky vhodnom formáte, zanalyzovať možnosti rozšírenia zverejňovania údajov o ďalšie (MDV SR)	
Urýchliť prípravu podmienok pre prioritizáciu investičných projektov v doprave so zohľadnením schválených metodík. Začať práce na definovaní okruhu údajov potrebných pre skvalitnenie dopravného posúdenia prioritných projektov (MDV SR)	
Poskytovať údaje týkajúce sa Železničnej spoločnosti Slovensko (ZSSK), ktoré sú nevyhnutné na dopracovanie revízie výdavkov v osobnej železničnej doprave (MDV SR)	
Zintenzívniť hodnotiaci proces pri projektoch predkladaných rezortnými organizáciami MDV SR (MF SR)	

Zdroj: IJ

Hlavné odporúčania IJ pre MDV SR do 31.12.2018:

- ✓ Pripraviť kritéria pre prioritizáciu investičných projektov v doprave. Následne po 31.12.2018 na základe týchto kritérií, vypracovať a zverejniť investičný plán MDV SR spolu s finančným krytím a harmonogramom
- ✓ Poskytovať údaje týkajúce sa Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. (ZSSK), ktoré sú nevyhnutné na dopracovanie revízie výdavkov v osobnej železničnej doprave
- ✓ Zvýšiť alokáciu finančných prostriedkov na opravy, údržbu a modernizácie ciest I. triedy v súlade so schválenou Revíziou výdavkov na dopravu
- ✓ Zverejňovať podrobné informácie a podklady o zazmluvnených investičných projektoch OPII v užívateľsky vhodnom formáte v rámci pilotného projektu týkajúceho sa dát OP II

Hlavné odporúčanie IJ pre MF SR do 31.12.2018:

- ✓ Zrýchliť hodnotiaci proces pri projektoch predkladaných rezortnými organizáciami MDV SR.

Tabuľka 16: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na dopravu v roku 2017

	DOPRAVA	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
PLÁNOVANIE A PRÍPRAVA INVESTIČNÝCH PROJEKTOV								
1	Pre nové investičné projekty nad 20 mil. eur v rámci prípravy zadania štúdie realizovateľnosti posúdiť vhodnosť aplikácie multimodálnych variantov a vykonať takéto posúdenie	MDV SR	priebežne	-				
2	Aktualizovať metodiku štúdií realizovateľnosti (CBA) a spôsob výberu odporúčaného riešenia	MDV SR, MF SR	06/2017	-				
3	Realizovať štúdie realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu	MDV SR	priebežne	-				
4	Preskúmať proces EIA vo väzbe na ostatné fázy prípravy projektu s cieľom zefektívniť celý proces	MŽP SR		-				
5	Prehodnocovať pokračovanie v predprojektovej a projektovej príprave projektov s realizáciou plánovanou až v dlhodobom horizonte	MDV SR	priebežne	-				
6	Preskúmať legislatívne možnosti na minimalizáciu so stavbou nesúvisiacich investícií spolu s vyčíslením rozpočtového dopadu	MDV SR, MF SR	12/2017	-				
7	Dôsledne sledovať možnosť maximálneho využitia predchádzajúcich stupňov projektovej dokumentácie	MDV SR	priebežne	-				
8	Skvalitniť interné expertné kapacity objednávateľov na MDVRR na lepšiu formuláciu zadání, priebežnú a záverečnú kontrolu projektov	MDV SR	12/2017	-				
9	Poskytovať verejnosti relevantné podklady o pripravovaných investičných projektoch	MDV SR	priebežne	-				
DIAĽNICE, RÝCHLOSTNÉ CESTY A CESTY I. TRIEDY								
10	Hľadať spôsoby zvýšenia výdavkov na opravy a údržbu ciest I. triedy tak, aby nedochádzalo k zvyšovaniu podielu ciest I. triedy v nevyhovujúcom a havarijnom stave	MDV SR, MF SR	priebežne	-				
11	Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a vybraných kľúčových výkonov údržby ciest I. triedy a ich náklady v členení podľa samosprávnych krajov	MDV SR, MF SR	06/2017 / každoročne	-				
12	Hľadať spôsoby zníženia jednotkových nákladov jednotlivých činností opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest realizovaných vlastnými kapacitami NDS. Pravidelne (minimálne na ročnej báze) zverejňovať počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a vybraných kľúčových výkonov údržby diaľnic a rýchlostných ciest a ich náklady v členení podľa stredísk údržby.	MDV SR, MF SR	06/2017 / každoročne	-				
13	Prioritné projekty diaľnic a rýchlostných ciest pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác (tabuľka 14) budú hodnotené aj zo strany MF SR.	MF SR	priebežne	-				

14	Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti (ak sa spracováva) podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
15	Prípraviť pravidlá pre schvaľovanie PPP projektov a koncesií s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií a zároveň definovať priestor pre realizáciu PPP projektov a koncesií prinášajúcich hodnotu za peniaze	MF SR		-				
ŽELEZNIČNÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OSOBNÁ DOPRAVA								
16	Detailne analyzovať komplexné dopady prípadnej eliminácie 234 km tratí s nízkym využitím bez osobnej dopravy a na základe výsledkov upresniť odhad úspory 6 mil. eur ročne s potenciálnymi jednorazovými nákladmi vo výške maximálne 70 mil. eur	MDV SR, MF SR	01/ 2018	06/ 2018				
17	Detailne analyzovať komplexné dopady zastavenia dopravy a rozhodnutia o prípadnom zrušení 91 km tratí s minimálnou osobnou dopravou	MDV SR, MF SR	01/ 2018	06/ 2018				
18	Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti (ak sa spracováva) podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
19	Prioritné projekty železničnej infraštruktúry pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác (tabuľka 20) budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
20	Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znižovaním rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činností	MDV SR	priebežne	-				
21	Realizovať úspory v riadení dopravy investíciami podľa aktuálnych možností RVS a eurofondov. Prioritne realizovať najprínosnejšie investície	MDV SR	priebežne	-				
22	Kvantifikovať optimálne finančné prostriedky na údržbu a prínosy z nej plynúce. Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a údržby a ich náklady	MDV SR, MF SR	12/2017/ každoročne	-				
23	Zvýšením účinnosti formou budovania filtračno-kompenzačných zariadení a energetického dispečingu dosiahnuť ročnú úsporu nákladov v objeme 0,5 mil. eur. Budú preskúmané ďalšie možnosti znižovania nákladov na nákup elektrickej energie.	MDV SR	01/2019 - úspora / 12/2017 - analýza	-				
24	Hľadať opatrenia na optimalizáciu jednotkových nákladov a zvyšovanie výnosov, spolu o 20 % v dotovanej verejnej osobnej železničnej doprave.	MDV SR	06/2020	-				
DOPRAVNÉ DÁTA, MODELY A METODIKA PRE CBA								

25	Zadefinovať rozsah zberu dát, jeho periodicitu, formát, zdroj a zodpovednú organizáciu a iniciovanie úpravy metodiky zisťovania ŠÚ SR na aktuálne požiadavky dát.	MDV SR/MF SR	06/2017	-				
26	Sprístupňovať relevantné dopravné dáta verejnosti, najmä na účely vytvárania koncepčných materiálov a stratégií v oblasti dopravy	MDV SR	2016	09/2018				
27	Zabezpečiť prístup k vstupným údajom, metodikám, výstupom dopravných modelov nastavením podmienok v zmluvách s dodávateľmi diel	MDV SR	01/2017	-				
28	Vytvoriť metodiku a minimálne štandardy dopravného modelovania, ktoré stanovia mantinely pre tvorcov modelov v závislosti od druhu dopravného modelu	MDV SR	06/2018	-				
29	V rozsahu finančných a kapacitných možností NDS zabezpečiť na požiadanie úpravu dát z mýta do anonymizovanej formy použiteľnej pre dopravné modelovanie (nielen intenzity, aj smerové dáta) a na požiadanie sprístupniť vo vopred definovanom rozsahu dáta	MDV SR	priebežne	-				
30	Zabezpečiť prípravu, zber a spracovanie údajov o mobilitnom správaní obyvateľstva v rámci štatistiky rodinných účtov	MDV SR, ŠÚSR		-				
31	Vytvoriť jednotnú štandardizovanú metodiku CBA s konzistentnými a validovanými predpokladmi	MDV SR/MF SR	jún 2017/ priebežne	-				
32	Zabezpečiť kontrolovateľnosť CBA v štúdiách realizovateľnosti NDS zo strany MDVRR SR a MF SR: vyžadovať od zhotoviteľa detailné podklady a dokumentáciu k CBA, samotný dopravný model, aj projekt výpočtu socio-ekonomických benefitov	MDV SR	priebežne	-				

3.1 Plánovanie a príprava investičných projektov v doprave

Opatrenie		Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
1	Nové investičné projekty nad 20 mil. eur – aplikovať posúdenie multimodálnych variantov	MDV SR	priebežne	-				
2	Aktualizovať metodiku štúdií realizovateľnosti	MDV SR, MF SR	06/2017 a následne priebežne	-				
3	Realizácia štúdií realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu	MDV SR	priebežne	-				
4	Preskúmať proces EIA	MŽP SR	12/2017	-				
5	Prehodnocovať pokračovanie v predprojektovej a projektovej príprave projektov s realizáciou plánovanou až v dlhodobom horizonte	MDV SR	priebežne	-				

6	Preskúmať legislatívne možnosti, ako minimalizovať so stavbou nesúvisiace investície	MDV SR, MF SR	12/2017	-				
7	Dôsledne sledovať možnosť maximálneho využitia predchádzajúcich stupňov projektovej dokumentácie	MDV SR	priebežne	-				
8	Skvalitniť interné expertné kapacity objednávateľov na MDV SR na lepšiu formuláciu zadání, priebežnú a záverečnú kontrolu projektov	MDV SR	12/2017	-				
9	Poskytovať verejnosti relevantné podklady o pripravovaných investičných projektoch	MDV SR	priebežne	-				

1. Pre nové investičné projekty nad 20 mil. eur v rámci prípravy zadania štúdie realizovateľnosti posúdiť vhodnosť aplikácie multimodálnych variantov a vykonať takéto posúdenie

Komplexná metodika posudzovania multimodálnych variantov, ani metodika posudzovania vhodnosti aplikácie takéhoto posúdenia stále v SR neexistuje a na jej vytvorení pracuje MDV SR v spolupráci s Jaspers a ÚHP. Práca na metodike prebieha podľa harmonogramu schváleného v Implementačnom pláne 2018 na dopravu a má byť sfinalizovaná až koncom roka 2018.⁴¹

Na druhej strane, rezort dáva - napriek neexistencii vyššie spomenutej metodiky – viaceré projekty spracovať variantne aj so zohľadnením iných druhov dopravy (napr. investičné projekty R1 a R8). Implementačná jednotka to považuje za pozitívny krok a očakáva aj v nasledujúcom roku zintenzívnenie posudzovania multimodality pri investičných projektoch nad 20 mil. eur.

Tabuľka 17: Nové investičné projekty nad 20 mil. eur

Organizácia	Prípravovaný investičný projekt	Predpokladaná hodnota (mil. eur)	Popis
NDS	R1 Most pri Bratislave – Vlčkovce	581	Projekt pozastavený (záver z rokovania MDV SR, NDS a MF SR dňa 24.10.2017)
NDS	R8 Nitra – Križovatka R2	658	ÚHP zaslal pripomienky k zámeru
NDS	Svrčinovec - št. hranica SR/ČR	70	Ide o štúdiu posúdenia potreby rýchlostnej cesty R5 alebo I/11. ÚHP tento projekt na posúdenie nedostal
ARVD	Splavnenie dolného Váhu v úseku Piešťany – Komárno	1 345	Ide o štúdiu uskutočniteľnosti, posúdenie je však len unimodálne

Zdroj: MDV SR, ÚHP

2. Aktualizovať metodiku štúdií realizovateľnosti a spôsob výberu odporúčaného riešenia

Metodická príručka k tvorbe analýz nákladov a prínosov (CBA) v rámci predkladania investičných projektov v doprave pre programové obdobie 2014-2020⁴² nadobudla platnosť 19.6.2017. MDV SR informovalo rezortné organizácie a organizačné zložky ministerstva o existencii metodiky.

3. Realizovať štúdie realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu

⁴¹ <https://www.vicpremier.gov.sk/wp-content/uploads/2017/10/Implementacny-plan-2018-Doprava-finalverejne.pdf>

⁴² http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=eurounia/fondy/RiadiaceDokumentyMetodika/OPII/CBA/PpCBA_verzia_2_0.rar

Tabuľka 18: Zoznam investičných projektov MDV SR s povinnosťou mať štúdiu realizovateľnosti na začiatku predinvestičného procesu a ich stav k 31.12.2017

Organizácia	Pripravovaný investičný projekt	Predpokladaná hodnota (mil. eur)	Popis
NDS	R1 Most pri Bratislave – Vlčkovce	581	Projekt pozastavený (záver z rokovania MDV SR, NDS a MF SR dňa 24.10.2017)
NDS	R8 Nitra – Križovatka R2	658	Zámer štúdie realizovateľnosti
NDS	Svrčinovec - št. hranica SR/ČR	70	Ide o štúdiu posúdenia potreby rýchlostnej cesty R5 alebo I/11
ARVD	Splavnenie dolného Váhu v úseku Piešťany - Komárno	1 345	Štúdia realizovateľnosti
ŽSR	Centralizácia riadenia systémov bezpečnosti objektov ŽSR a zabezpečenie štandardov železničných staníc	74	ŠR projektu bola daná na posudzovanie ÚHP až po vyhlásení predbežného oznámenia VO

zdroj: MDV SR, ÚHP

V roku 2017 bolo v rezorte dopravy spustených 5 investičných projektov, ktoré si vyžadovali vypracovanie resp. aktualizáciu štúdie realizovateľnosti. K jednému projektu ŽSR bolo vyhlásené predbežné oznámenie VO bez predchádzajúceho posúdenia štúdie realizovateľnosti ÚHP.⁴³

4. Preskúmať proces EIA vo väzbe na ostatné fázy prípravy projektu s cieľom zefektívniť celý proces

Proces EIA nie je integrovaný s povoľovacími konaniami (územné, stavebné konanie) a to vedie k duplicitným úkonom (napr. konzultácie s obcami, verejnosťou), ktoré celý proces predinvestičnej a investičnej prípravy predlžujú. Za proces EIA je síce zodpovedné MŽP SR, iniciovať diskusiu o jeho preskúmaní však malo MDV SR (tento fakt IJ potvrdilo aj MŽP, ktoré sa o úlohe dozvedelo až od IJ – mailom z 20.7.2017). Rokovania o nadväznosti povoľovacích procesov EIA a územného a stavebného konania prebiehali aj v roku 2017 v rámci pracovnej skupiny vytvorenej na prípravu nového zákona o územnom plánovaní a nového stavebného zákona. Súčasťou pracovnej skupiny neboli zástupcovia ÚHP ani IJ a plnenie nebolo vykazované cez revíziu výdavkov. Vytvorenie duplicitnej pracovnej skupiny nebude potrebné a budú pokračovať konzultácie v rámci existujúcej platformy, posilnenej o zástupcu ÚHP a IJ. V čase prípravy odpočtu implementácie revízie výdavkov na dopravu (január 2018) bola IJ oslovená zo strany MDV SR na delegovanie zástupcu do pracovnej skupiny. IJ bude plnenie tohto opatrenia vyhodnocovať aj v roku 2018.

5. Prehodnocovať pokračovanie v predprojektovej a projektovej príprave projektov s realizáciou plánovanou až v dlhodobom horizonte

Rezort MDV SR nemá zverejnený investičný plán, v ktorom by boli projekty zoradené na základe vopred stanovených kritérií prioritizácie, tak ako to je bežné vo vyspelých ekonomikách (napr. Nemecko⁴⁴ alebo Veľká Británia⁴⁵). Priority ministerstva sú ovplyvniteľné v nadväznosti na politický cyklus.

MDV SR zaslalo IJ zoznam projektov predložených Výboru NR SR pre financie a rozpočet, ktorý bol podkladom pre rokovanie o uvoľnení dlhovej brzdy. V ňom je zoznam 76 projektov s celkovými investičnými nákladmi vo výške takmer 14 mld. eur, s výraznou prevahou projektov cestnej infraštruktúry. Jediným kritériom pre zaradenie projektu do tohto zoznamu bola schopnosť získať naň aspoň územné rozhodnutie do roku 2020 v prípade dostatku finančných zdrojov. Tento zoznam sa však za zoznam priorit nedá považovať, keďže sú v ňom takmer všetky projekty najmä cestnej infraštruktúry bez analyticky podloženej prioritizácie.

⁴³<https://www.uvo.gov.sk/vyhľadavanie-zakaziek/detail/407754?page=1&limit=20&sort=datumAktualizacie&sort-dir=DESC&ext=0&nazovZakazky=&obstarNazov=&obstarico=&cpv=&datumAktualizacie=&nut=&kriterium=-1&eurofondy=-1&obrana=-1&druhPostupu=-1&druhZakazky=-1&fin=-1>

⁴⁴ https://www.bmvi.de/SharedDocs/EN/Documents/G/ftip-2030.pdf?__blob=publicationFile

⁴⁵ <https://www.gov.uk/government/publications/transport-investment-strategy>

ODPORÚČANIE IJ: V Implementačnom pláne 2018 na dopravu sa MDV SR zaviazalo zdefinovať kritériá pre prioritizáciu investičných projektov rezortu dopravy. Následne môže dôjsť k vypracovaniu investičného plánu rezortu MDV SR a jeho následnému zverejneniu.

6. Preskúmať legislatívne možnosti, ako minimalizovať so stavbou nesúvisiace investície

MDV SR sa pri príprave Priebežnej implementačnej správy 2017 zaviazalo zaoberať sa analyzovaním vhodnej úpravy v osobitných právnych predpisoch z oblasti cestnej a železničnej dopravy. Za celý rok 2017 však nenastala žiadna aktivita, a to aj napriek odporúčaniam IJ na zostavenie medzirezortnej pracovnej skupiny na riešenie danej problematiky. V čase prípravy odpočtu implementácie Revízie výdavkov na dopravu (január 2018) bola IJ oslovená zo strany MDV SR na delegovanie zástupcu do pracovnej skupiny.

7. Dôsledne sledovať možnosť maximálneho využitia predchádzajúcich stupňov projektovej dokumentácie

Podriadené organizácie boli listom ministra z 20.3.2017 o tejto povinnosti informované. Podklady získané od podriadených organizácií (iba slovné vyjadrenie organizácií, že toto opatrenie dodržiavajú) nemajú relevantnú výpovednú hodnotu. Toto opatrenie nemá ukazovatele, ktorými by sa dalo vyhodnocovať, preto je v roku 2017 neodpočítateľné.

8. Skvalitniť interné expertné kapacity objednávateľov v rezorte dopravy na lepšiu formuláciu zadání, priebežnú a záverečnú kontrolu projektov

Analytická jednotka MDV SR

V procese skvalitňovania interných analytických kapacít v rezorte MDV SR nedošlo v roku 2017 k pokroku, keďže analytický Inštitút stratégie zanikol a organizačnou zmenou bol formou oddelenia zaradený pod odbor metodiky a hospodárskych analýz na Sekcii výkonu akcionárskych a majetkových práv. Napriek vyjadreniu MDV SR, že analytická jednotka bude po tomto zlúčení schopná poskytovať niektoré výstupy, ktoré boli predtým realizované externe, IJ nebol pri príprave odpočtu predložený žiaden takýto podklad. Príležitosťou pre riešenie tohto problému je projekt Operačného programu Efektívna verejná správa (EVS) „Budovanie a rozvoj analytických kapacít útvarov na vybraných orgánoch štátnej správy“, do ktorého je rezort zapojený.

Od januára 2018 bol analytický útvar presunutý – tentokrát pod štátneho tajomníka MDV SR⁴⁶, pričom v roku 2018 je plánované jeho posilnenie z vyššie uvedeného projektu EVS. IJ sa bude týmto vyhodnotením zaoberať v 1. polroku 2018.

Interné expertné kapacity MDV

Na základe záverov najnovšej štúdie ITF/OECD⁴⁷ je štátna expertíza u slovenských diaľničných projektov v priemere nadhodnotená o 27% v porovnaní s finálnymi investičnými nákladmi (viď graf č. 4), pričom medzinárodná skúsenosť býva opačná⁴⁸.

Podľa OECD je možným dôvodom v SR použitie neúmerne vysokých jednotkových cien pri tvorbe cenových odhadov, čo ovplyvňuje aj predpokladanú hodnotu zákazky pri vypísaní tendra. OECD konštatuje prílišný dôraz na štátnu expertízu, ktorá sa však vykonáva už na začiatku prípravnej fázy investičného projektu. Práve záväznosť takto určeného cenového odhadu je ďalším možným dôvodom nepresností, pretože v investičných projektoch dochádza k významným zmenám v rozsahu a/alebo technickom riešení v období medzi štátnou expertízou a vyhlásením tendra (priemerne 4-7 rokov).

⁴⁶ V zmysle odporúčania Metodiky k EVS pre organizačné zaradenie analytických jednotiek

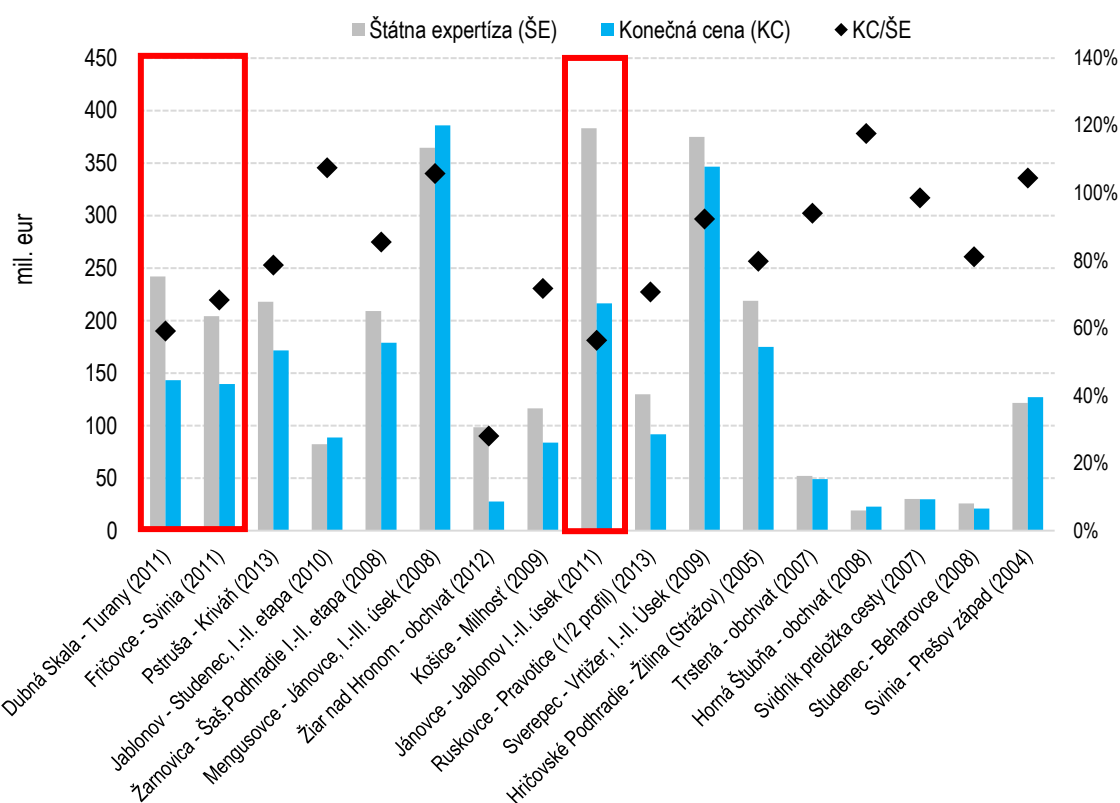
⁴⁷ <https://www.itf-oecd.org/motorway-cost-estimation-review-slovakia>

⁴⁸ Na základe empirických dôkazov ovplyvňuje redukcia neistoty pri obstarávaní infraštruktúrnych projektov cenové ponuky. Napr. štúdia z roku 2008 zistila, že stanovenie spoľahlivej PHZ viedlo k udržateľnému poklesu cenovej ponuky o 9 %.

Jedným z dôvodov skreslenia podľa MDV SR je, že do východiskovej bázy porovnávaných projektov boli zahrnuté aj projekty rokov 2011⁴⁹, kedy ponukové dumpingové ceny boli hlboko pod reálnou cenou diela, čo viedlo k finálnej platobnej neschopnosti dodávateľských firiem a neplateniu subdodávateľom, ako aj zmeny technického riešenia stavieb v čase od spracovania štátnej expertízy do okamihu vyhlásenia verejného obstarávania na realizáciu diela.

Odporúčaním OECD na zlepšenie výstupov štátnej expertízy je, okrem vytvorenia verejnej databázy historických jednotkových cien pre verejné práce slúžiacej na informovanie o budúcich nákladoch projektu, aj posilnenie interných odborných kapacít v rezorte MDV zodpovedných za odhadovanie nákladov. Toto sa má diať najmä špecializovanými školeniami expertov.

Graf 4: Pomer cien štátnej expertízy a konečnej ceny výstavby

Pozn.: cena zahŕňa iba stavebné práce a je v stálych cenách roku 2016. Rok pri projekte je rokom verejného obstarávania.

Zdroj: OECD

ODPORÚČANIE IJ: Riadiť sa odporúčaniami OECD/ITF v oblasti skvalitnenia štátnej expertízy na MDV SR a to konkrétne: vytvoriť verejnú databázu historických jednotkových cien pre verejné práce v rezorte dopravy slúžiacej na informovanie o budúcich nákladoch projektu a posilniť interné odborné kapacity v rezorte MDV SR zodpovedných za odhadovanie nákladov, najmä špecializovanými školeniami.

9. Poskytovať verejnosti relevantné podklady o pripravovaných investičných projektoch

Miera informovania verejnosti o pripravovaných investičných projektoch sa v roku 2017 nezvýšila. Naďalej sú verejnosti poskytované iba základné informácie o projektoch, a to aj financovaných z eurofondov. Na tento účel síce bola zriadená web stránka⁵⁰, obsahovo však za viacerými zahraničnými zaostáva. Príkladom je napr. stránka britského ministerstva dopravy, na ktorej sú zverejnené okrem základných informácií o všetkých projektoch aj

⁴⁹ Projekty Dubná skala – Turany (2011), Fričovce – Svinia (2011) a Jánovce – Jablonov I a II. úsek (2011)

⁵⁰ <https://www.opii.gov.sk/>

štúdie realizovateľnosti a technické štúdie k týmto projektom⁵¹. IJ nepovažuje za dostatočný benchmark napredovania ostatné kohézne krajiny Európskeho spoločenstva.

MDV SR od 3Q2017 spolupracuje so zástupcami mimovládneho sektora na definovaní rozsahu a štruktúry zverejňovaných projektov pre projekty financované z OPII 2014-2020. Zástupcovia mimovládneho sektora ministerstvu doručili rozsiahly zoznam a štruktúru cca 100 údajov a podkladov, ktoré by mali byť k jednotlivým projektom zverejňované, do konca roka 2017 sa však na harmonograme zverejňovania s MDV SR nedohodli. V roku 2018 je v Implementačnom pláne definované, že do konca 1Q2018 sa rozsah údajov a podkladov k zazmluvneným projektom OPII schváli.

ODPORÚČANIE IJ: Čo najskôr zdefinovať rozsah a štruktúru podkladov k zazmluvneným investičným projektom OPII a začať zverejňovanie na web stránke.

3.2 Diaľnice, rýchlostné cesty a cesty I. triedy

Opatrenie	Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
10 Výdavky na opravu a údržbu ciest I. triedy – hľadať spôsoby ich zvýšenia	MDV SR, MF SR	priebežne	-				
11 Zverejňovať počet a náklady vybraných kľúčových výkonov činností opráv a údržby ciest I. triedy	MDV SR, MF SR	každoročne, 1x do 30.6.2017	-				
12 Zníženie výdavkov na opravu a údržbu diaľnic a rýchlostných ciest a zverejňovanie objemu a nákladov kľúčových úkonov opráv a údržby	MDV SR, MF SR	každoročne, 1x do 30.6.2017	-				
13 Prioritné projekty diaľnic a rýchlostných ciest pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
14 Všetky budúce investičné projekty nad 40 mil. eur budú podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
15 Pripraviť pravidlá pre schvaľovanie PPP projektov a koncesií	MF SR		-				

10. Výdavky na opravu a údržbu ciest I. triedy – hľadať spôsoby ich zvýšenia

MDV si v júni 2017 uplatnilo v rámci komentára k návrhu rozpočtu na roky 2018 - 2020 rozpor k limitu výdavkov na opravu a údržbu ciest I. triedy. Pre zabezpečenie údržby a opráv ciest I. triedy na úrovni stanovenej minimálnym štandardom žiada o zvýšenie výdavkov každoročne o 82,5 mil. eur, v tom každoročne 50 mil. eur na veľkoplošné opravy vozoviek podľa stanoveného prerozdelenia na jednotlivé kraje.

V priebehu roku 2017 sa rozpočtovým opatrením navýšili prostriedky kapitoly MDV SR pre rekonštrukciu a údržbu ciest I. triedy o 30,5 mil. eur – časť kapitálové výdavky. Tieto finančné prostriedky išli najmä na odstránenie havárií a zosuvov na cestách a mostoch I. triedy (spolu vo výške 19,5 mil. eur, viď tabuľka č.19). Zvyšnú sumu

⁵¹ Napr. <https://www.gov.uk/government/publications/a27-corridor-feasibility-study-technical-reports> alebo <https://www.gov.uk/government/publications/trans-pennine-routes-feasibility-study-technical-reports>

z rozpočtového opatrenia nestihol rezort dopravy v roku 2017 vyčerpať, keďže finančné prostriedky boli poskytnuté až v júli 2017. Ku zvýšeniu výdavkov na bežné opravy a údržbu ciest I. triedy však nedošlo.

Tabuľka 19: Navýšené výdavky na rekonštrukciu a údržbu ciest I. triedy v roku 2017

Názov projektu	Náklady (tis. eur)	Popis
I/65 Kremnica - Kremnické Bane	12 010,6	
VSP ciest I. triedy	940,6	
I/68 Kremná	3 771,6	rekonštrukcia, havária
I/68 Hraničné	499,3	zosuv, havária
I/67 Hranovnica	1 467,2	zosuv
III. etapa - I/18 Prešov, Levočská - Obrancov mieru	40,8	rekonštrukcia križovatky
III. etapa - I/79 a III/3680 Malá Tíňa	8,6	rekonštrukcia križovatky
I/72 Malužiná - most č. 72-074	742,6	odstránenie havarijného stavu
Spolu	19 481,3	

zdroj: MDV SR

Za rok 2017 sa opravilo a zrekonštruovalo 29,204 km ciest I. triedy, z eurofondov na účely modernizácie a rekonštrukcie išlo 31,4 mil. eur (viď tabuľka č.20).

Tabuľka 20: Opravy a rekonštrukcie na cestách I. triedy z OPII v roku 2017

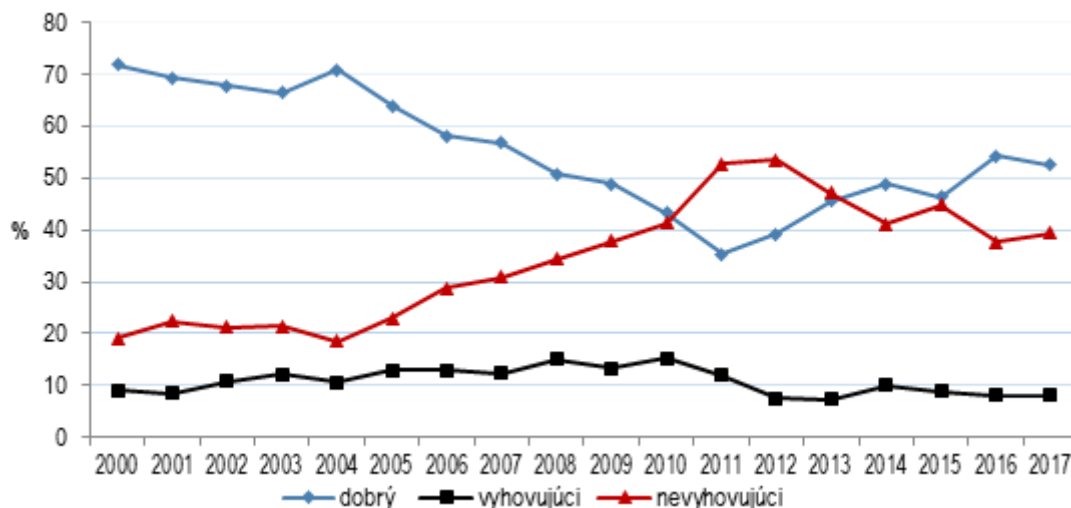
Názov projektu	Čerpanie (eur)
I/78 Námestovo - prieťah	550 538,9
Rekonštrukcia betónových vozoviek v Trnavskom regióne (I/62, I/75), II. fáza	97 154,3
I/50 Ružová osada	223 295,4
I/66 Polomka – bodová závrata – 2. fáza	812 440,2
Stavebné s bezpečnostné opatrenia na zníženie nehodovosti medzinárodného cestného ťahu E371 na ceste I/73 Šarišský Štiavnik – Hunkovce – 2. fáza	6 429 594,0
I/66 Brezno – obchvat, I. etapa – 2. fáza	3 312 738,7
I/77 Bardejov juhozápadný obchvat, 2. fáza	4 484 377,1
I/77 Smilno – Svidník, rekonštrukcia cesty – 2. fáza	10 100 113,2
I/11 Čadca – most 208	5 079 389,7
I/65 Turčianske Teplice – Príbovce	289 386,7
Spolu	31 379 028,22

Zdroj: MDV SR

Dochádza k ďalšej degradácii ciest I. triedy z dôvodu nedostatočnej údržby a opráv, čoho následkom sú potrebné výrazne nákladnejšie rekonštrukcie ciest. Z údajov o stave ciest I. triedy v roku 2017 (viď graf č. 5) vidno, že v roku 2017 došlo k miernemu poklesu podielu ciest v dobrom stave a k nárastu počtu ciest v nevyhovujúcom stave (medziročne o 5 %).

Graf 5: Prehľad stavu ciest I. triedy

Zdroj: SSC: Prehľad stavu ciest I., II. a III. triedy, stav na základe prehľadov vykonávaných správcom ciest, 06/2017

Na cestách I. triedy sa vyberie vyše 33% celkových výnosov z mýta (za rok 2017 to bolo na základe predbežných údajov 66,3 mil. eur). Takmer 40%⁵² z celkových výnosov ide na pokrytie prevádzkových nákladov a súvisiacich služieb s poskytovaním komplexnej služby výberu mýta (z výnosov na cestách I. triedy je to približne 25,5 mil. eur). Dôvodom je podľa MDV SR najmä rozdrobenosť spoplatnených úsekov na cestách I. triedy s cieľom čo najpresnejšieho výberu mýta v prospech užívateľov ciest a s tým súvisiaci vysoký počet mýtnych transakcií. Zároveň sa poskytuje aj monitorovanie ciest II. a III. triedy, z ktorých sa ale mýto nevyberá. Ide o nástroj na zabránenie obchádzania spoplatnených úsekov. Uvedené sa dá považovať iba za hrubý odhad⁵³, keďže prevádzkové náklady na cestách I. triedy môžu byť pomerovo vyššie. Ostáva teda vyše 40 mil. eur, ktoré by bolo možné alokovať na opravy a údržbu ciest I. triedy (napr. rozpočtovým opatrením na návrh MDV SR).

ODPORÚČANIE IJ: Aktívne napredovať v procese zlúčenia SSC a NDS s plánovaným ukončením k 1.1.2019. Naďalej hľadať dostupné finančné prostriedky na zvýšenie financovania bežnej údržby a opráv ciest I. triedy v rámci kapitoly MDV SR.

11. Zverejňovať počet a náklady vybraných kľúčových výkonov činností opráv a údržby ciest I. triedy

Už v Priebežnej implementačnej správe 2017 IJ ocenila, že Slovenská správa ciest zverejňuje všetky výkony a náklady činností opráv a údržby na cestách I. triedy za rok 2016 za celú SR⁵⁴. Odporúčala zároveň, aby tieto boli v rovnakej granularite rozčlenené podľa jednotlivých krajov SR a zverejňované v užívateľsky vhodnom formáte .xls. Toto sa však za druhý polrok 2017 neudialo.

ODPORÚČANIE IJ: Zverejniť detailné údaje v užívateľsky vhodnom formáte (.xls).

12. Zníženie jednotkových výdavkov na opravu a údržbu diaľnic a rýchlostných ciest a zverejňovanie objemu a nákladov kľúčových úkonov opráv a údržby

NDS realizovala v roku 2017 viaceré opatrenia, ktoré majú za cieľ znižovať jednotkové náklady opráv a údržby diaľnic a rýchlostných ciest. MDV SR však predložila len popis projektov bez analýzy nákladov a prínosov, IJ teda

⁵² Na základe údajov z MDV SR boli v roku 2017 výnosy z mýta 66,3 mil. eur na I. triede, čo je tretina z celkových výnosov (cca 199 mil. eur). Celkové náklady na mýtny systém boli 76,5 mil. eur, čo je 38,4% z celkových výnosov.

⁵³ Náklady na mýtny systém na cestách I. triedy sú v pomere k výnosom vyššie ako na DaRC, keďže je na nich násobne viac vymedzených úsekov a vzniká viac mýtnych transakcií, ktoré sú súčasťou základnej ročnej ceny a nákladov za transakcie nad limit z odhadu vzhľadom na výrazne zmenené podmienky nastavenia mýtného systému v porovnaní s východiskovými predpokladmi pri uzatvorení Zmluvy o poskytovaní komplexnej služby elektronického výberu mýta.

⁵⁴ <http://www.ssc.sk/sk/cinnosti/udrzba-a-opravy.ssc>

nevie toto opatrenie vyhodnotiť. Zároveň je toto opatrenie spoločným aj s MF SR, hodnotenie jednotlivých aktivít smerujúcich k zníženiu jednotkových nákladov by malo prebiehať v spolupráci s ÚHP.

Druhá časť opatrenia sa týka zverejňovania výkonov a nákladov opráv a údržby v ročnom intervale. NDS síce zverejnila údaje za výkony opráv a údržby na diaľniciach a rýchlostných cestách podľa jednotlivých stredísk údržby za rok 2016⁵⁵, sú to však iba tie, ktoré NDS vybrala a považuje za kľúčové. IJ bude v roku 2018 požadovať, aby sa zoznam zverejňovaných výkonov rozšíril a údaje boli zverejnené v užívateľsky vhodnom formáte .xls.

ODPORÚČANIE IJ: Prerokovať so zástupcami NDS, MDV SR a IJ možnosti rozšírenia rozsahu zverejňovaných kľúčových ukazovateľov o ďalšie a zverejňovať ich v užívateľsky vhodnom formáte (.xls)

13. Prioritné projekty diaľnic a rýchlostných ciest pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotené aj zo strany MF SR

MF SR má na základe uznesenia vlády SR č. 461/2016 C.4 z 15.10.2016 hodnotiť prioritné investičné projekty MDV SR v nasledujúcej tabuľke.

---

⁵⁵ <https://www.ndsas.sk/spolocnost/vykony-udrzby>

Tabuľka 21: Prioritné investičné projekty MDV SR (mil. eur), stav k 31.12.2017

Názov úseku	Celkové náklady RVD*	Dĺžka (km)	Náklady na km	Intenzita 2020 (vozidiel/24 hod)	Aktuálny odhad nákladov	Stupeň prípravy
D1 Turany – Hubová	738	14	67	14 614	901	Proces EIA
D1 Bratislava – Senec – I.etapa, skapacitnenie (Bratislava – Triblavina)	109	4	31		109	Príprava podkladov na staveb. konanie
D3 Žilina Brodno – Kysucké Nové Mesto	386	11	34	21 608	386	Vypracováva sa posudok na správu EIA
D3 Kysucké Nové Mesto – Oščadnica	244	11	23	18 566	244	Vypracováva sa dopravná analýza alternatív zabratia/nezabratia cesty I/11
R1 Banská Bystrica – Slovenská Ľupča	156	8	20	12 520	163	Príprava VO na DSP, DP
R2 Rožňava – Jablonov nad Turňou (Soroška)	413	14	29	1040	413	Spracováva sa DSP
R3 Nižná – Dlhá nad Oravou	235	8	24	6 982 - 8 636	201	Čaká sa na vyhlásenie VO na DSP, DP,AD,KD
R4 Ladomírova – Hunkovce	40	8	11	5 963	85	Dodaná DSP
R1 Slovenská Ľupča – Korytnica	765	15	52	10 189	785	Príprava VO na aktual. DUR, DSP
R1 Korytnica – Liptovská Osada	406	12	34	10 189	406	Príprava VO na aktual. DUR, DSP
R1 Liptovská Osada - Ružomberok Juh	340	9	38	10 189	340	Príprava VO na aktual. DUR, DSP
R1 Ružomberok Juh – križovatka I/18	61	3	20	21 774	61	Prebieha VO na DUR, DSP, DP
R1 Ružomberok križ. I/18 - križ. D1	108	4	27	21 774	108	Príprava podkladov k procesu EIA
R2 Lovinobaňa – Ožďany	208	21	10	2 709	208	Právoplatné ÚR
R2 Ožďany – Zacharovce	121	11	11	6 931	121	Právoplatné ÚR
R2 Zacharovce – Bátka	89	8	11	5 871	92	Prebieha VO na DSP, DP
R2 Bátka – Figa	72	6	12	5 888	74	Prebieha VO na DSP, DP
R2 Trenčianska Turná – Mníchová Lehota	60	3	20	12 634	53	Príprava VO na DSP, DP
R2 Mníchová Lehota – Ruskovce	251	17	16	9 632 - 12 634	274	Spracováva sa DSP
R2 Križovatka D1 – Trenčianská Turná	113	6	20	18 252	123	Spracováva sa DSP
R3 Tvrdošín – Nižná	83	4	19	6 768	83	Prebieha VO na zhotoviteľa stavby
R3 Dlhá nad Oravou – Sedliacka Dubová	104	5	16	7 778	77	Čaká sa na vyhlásenie VO na DSP, DP,AD,KD
R4 Lipníky – Kapušany	100	4	25	10 726	100	Proces EIA ukončený
R4 Gíraltovce – Kuková	105	7	16	5 691	105	Proces EIA ukončený
R4 Svidník – Rakovčik	98	6	16	7 195	98	Proces EIA ukončený
Spolu	5 610	219				
SSC** - investičné projekty na cestách I. triedy (nad 50.mil eur)	1 110					
SPOLU všetky projekty	6 720					

* Najaktuálnejší údaj **SSC s DPH

Zdroj: MDV SR

MDV SR dodalo v prvom polroku 2017 ÚHP podklady ku všetkým prioritným investičným projektom diaľnic a rýchlostných ciest. ÚHP však za obdobie hodnotenia implementácie dalo finálne verejné stanovisko z celkovo 24 projektov v tabuľke č. 21 iba pre úsek rýchlostnej cesty R3 Tvrdošín – Nižná nad Oravou⁵⁶ (stanovisko ÚHP bolo pozitívne a odporučilo realizovať projekt). Interne posudzovaných bolo 5 prioritných projektov cestnej infraštruktúry (viď Prílohu č. 1).

Pokiaľ bude hodnotenie projektov zo strany MF SR postupovať týmto tempom, môže dôjsť k časovému oneskoreniu realizácie investičných projektov v rezorte dopravy. Pomôcť by mal aj záväzný investičný plán MDV SR, ktorý by oba rezorty utvrdil v tom, že dané projekty sú z pohľadu ministerstva dopravy aj z pohľadu ministerstva financií prioritné, čo by pomohlo zrýchliť hodnotenie. Na druhej strane je potrebné, aby aj ÚHP zintenzívnilo proces hodnotenia investičných projektov.

ODPORÚČANIE IJ: Výrazne zrýchliť hodnotiaci proces investičných projektov zo strany ÚHP – merané ako podiel finálnych stanovísk ÚHP na všetkých predložených projektoch. Vyjasniť rozsah zasielaných dátových požiadaviek a fázu predkladania predmetných dát vzhľadom na stupne projektovej prípravy medzi MDV SR a MF SR v súvislosti s metodickým usmernením MF SR⁵⁷. Keďže však na krytie zvýšených nárokov na dáta a podklady pre hodnotenie aj zo strany ÚHP neboli pre kapitolu MDV SR vyčlenené dodatočné finančné prostriedky, MDV SR trvá na tom, že vyžadované dáta nemôžu ísť z hľadiska rozsahu, časovej a finančnej náročnosti nad rámec dostupných dát na strane NDS a SSC.

14. Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR

Podriadené organizácie boli informované listom ministra z 20.3.2017 o povinnosti predkladať všetky budúce investičné projekty nad 40 mil. eur na posúdenie MF SR. Podľa informácií IJ sú projekty cestnej infraštruktúry aj na posúdenie predkladané. Proces hodnotenia projektov zo strany MF SR (ÚHP) je však príliš pomalý. Za celý rok 2017 boli oficiálne posúdené a zverejnené stanoviská iba ku dvom projektom cestnej infraštruktúry. Interne boli posudzované ďalšie 2 plánované investičné projekty cestnej infraštruktúry s predpokladaným investičným nákladom vyšším ako 40 mil. eur. V prílohe č. 1 je zoznam 49 projektov, ktoré boli na ÚHP predložené zo strany rezortu MDV SR a ich stav hodnotenia ku koncu roku 2017.

ODPORÚČANIE IJ: Výrazne zrýchliť hodnotiaci proces investičných projektov zo strany ÚHP – merané ako podiel finálnych stanovísk ÚHP na všetkých predložených projektoch. Vyjasniť rozsah zasielaných dátových požiadaviek a fázu predkladania predmetných dát vzhľadom na stupne projektovej prípravy medzi MDV SR a MF SR v súvislosti s metodickým usmernením MF SR⁵⁸. Keďže však na krytie zvýšených nárokov na dáta a podklady pre hodnotenie aj zo strany ÚHP neboli pre kapitolu MDV SR vyčlenené dodatočné finančné prostriedky, MDV SR trvá na tom, že vyžadované dáta nemôžu ísť z hľadiska rozsahu, časovej a finančnej náročnosti nad rámec dostupných dát na strane NDS a SSC.

15. Pripraviť pravidlá pre schvaľovanie PPP projektov a koncesii

Úloha je uložená Ministerstvu financií SR a má zabezpečiť prípravu pravidiel pre schvaľovanie PPP projektov a koncesii s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť verejných financií. MF SR oslovilo Európske centrum pre expertízu v oblasti PPP (EPEC) a v druhom polroku 2017 pripravili podkladovú analýzu. Práce na finálnom dokumente budú prebiehať aj v roku 2018, IJ bude trvať na tom, aby boli výrazne zrýchlené.

ODPORÚČANIE IJ: Výrazne zrýchliť prípravu finálneho dokumentu.

⁵⁶ <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=11384>

⁵⁷ Metodické usmernenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/008782/2018-297 o postupe pri príprave investícií a projektov investičného charakteru podliehajúcich ekonomickému hodnoteniu Ministerstva financií SR

⁵⁸ Metodické usmernenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/008782/2018-297 o postupe pri príprave investícií a projektov investičného charakteru podliehajúcich ekonomickému hodnoteniu Ministerstva financií SR

3.3 Železničná infraštruktúra a osobná doprava

Opatrenie		Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
16	Detailne analyzovať komplexné dopady prípadnej eliminácie 234 km tratí s nízkym využitím bez osobnej dopravy	MDV SR, MF SR	01/2018	06/ 2018				
17	Detailne analyzovať komplexné dopady zastavenia dopravy a rozhodnutia o príslušnom zrušení 91 km tratí s minimálnou osobnou dopravou	MDV SR, MF SR	01/2018	06/ 2018				
18	Všetky budúce investičné projekty nad 40 mil. eur budú podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
19	Prioritné projekty železničnej infraštruktúry pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotené aj zo strany MF SR	MF SR	priebežne	-				
20	Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znižovaním rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činností	MDV SR	priebežne	-				
21	Realizovať úspory v riadení dopravy investíciami podľa aktuálnych možností RVS a eurofondov	MDV SR	priebežne	-				
22	Kvantifikovať optimálne finančné prostriedky na údržbu. Zverejňovať v ročnom intervale počet vybraných kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a údržby a ich náklady	MDV SR, MF SR	kvantifikácia 12/2017, zverejnenie každoročne	-				
23	Zvýšením účinnosti formou budovania filtračno-kompenzačných zariadení a energetického	MDV SR	úspora dosiahnutá od 01/2019, analýza ďalších	-				

	dispečingu dosiahnuť ročnú úsporu nákladov v objeme 0,5 mil. eur		možnosti 12/2017					
24	Optimalizácia jednotkových nákladov a zvyšovanie výnosov, spolu o 20 % v dotovanej verejnej osobnej železničnej doprave	MDV SR, MF SR	06/2020	-				

16. Detailne analyzovať komplexné dopady prípadnej eliminácie 234 km tratí s nízkym využitím bez osobnej dopravy

17. Detailne analyzovať komplexné dopady zastavenia dopravy a rozhodnutia o príslušnom zrušení 91 km tratí s minimálnou osobnou dopravou

MDV SR plní úlohy 16 a 17 zadaním výskumnej úlohy s názvom „Hodnotenie perspektívnosti vybraných tratí ŽSR za účelom udržateľnosti železničného systému a uplatnenie nástrojov dopravnej politiky pre zlepšenie dopravnej obslužnosti a mobility obyvateľstva“ externej organizácii Výskumný ústav dopravný a.s. Na základe dodaných podkladov (návrhového listu ako aj výstupu z prvej etapy) IJ konštatuje, že MDV SR termín opatrení (január 2018) nestihne. Opatrenie je zároveň spoločnou úlohou MDV SR a MF SR, avšak ÚHP nebolo prizvané ani k príprave zadávacích podmienok pre výskumnú úlohu ani im nebol zaslaný výstup z kontrolného dňa, ako IJ v Priebežnej implementačnej správe 2017 odporúčala.

ODPORÚČANIE IJ: Zapojiť do prípravy analýzy aj MF SR (ÚHP).

18. Všetky budúce investičné projekty, ktorých predpokladaný investičný náklad je vyšší ako 40 mil. eur, budú vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti podrobené analýze nákladov a prínosov aj zo strany MF SR

MDV SR nepredložilo MF SR na posúdenie projekt „Centralizácia riadenia systémov bezpečnosti objektov ŽSR a zabezpečenie štandardov železničných staníc“ pred tým, ako bolo zverejnené jeho predbežné oznámenie (dňa 16.10.2017⁶⁰). Predpokladaná hodnota zákazky je približne 74 mil. eur. Podľa informácií dostupných na CRZ bola daná štúdia realizovateľnosti objednaná zo strany ŽSR v máji 2015⁶⁰, tzn. že existovala v čase prípravy revízie výdavkov, ako aj v procese implementácie. Preto, keď už došlo k predbežnému oznámeniu, má IJ zato, že projekt mal byť z pohľadu dodržiavania štandardných procesov predložený na MF SR vo fáze prípravy štúdie realizovateľnosti. MDV SR v 4Q2017 projekt predložilo MF SR (ÚHP) na hodnotenie, ktoré v súčasnosti prebieha. Zároveň bolo v priebehu roka 2017 komunikované s MF SR/ÚHP aj v prípade projektu Dopravný uzol Bratislava, spracovávanie štúdie realizovateľnosti.

ODPORÚČANIE IJ: Výrazne zrýchliť hodnotiaci proces investičných projektov zo strany ÚHP – merané ako podiel finálnych stanovísk ÚHP na všetkých predložených projektoch. Vyjasniť rozsah zasielaných dátových požiadaviek a fázu predkladania predmetných dát vzhľadom na stupne projektovej prípravy medzi MDV SR a MF SR v súvislosti s metodickým usmernením MF SR⁶¹. Keďže však na krytie zvýšených nárokov na dáta a podklady pre hodnotenie aj zo strany ÚHP neboli pre kapitolu MDV SR vyčlenené dodatočné finančné prostriedky, MDV SR trvá na tom, že

⁶⁰ Zmluva o dielo: www.crz.gov.sk/index.php?ID=1847005&l=sk a dodatok: <http://www.crz.gov.sk/index.php?ID=2082389&l=sk>

⁶¹ Metodické usmernenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/008782/2018-297 o postupe pri príprave investícií a projektov investičného charakteru podliehajúcich ekonomickému hodnoteniu Ministerstva financií SR

vyžadované dáta nemôžu ísť z hľadiska rozsahu, časovej a finančnej náročnosti nad rámec dostupných dát na strane ŽSR.

19. Prioritné projekty železničnej infraštruktúry pred verejným obstarávaním na dodávateľa stavebných prác budú hodnotné aj zo strany MF SR

ŽSR poskytlo MF SR na posúdenie podklady ku všetkým prioritným projektom ešte pred vyhlásením VO (s výnimkou projektu telematiky, ktorého podklady neboli do času prípravy odpočtu poskytnuté a VO projektu bolo vyhlásené bez posúdenia ÚHP⁶²). Za rok 2017 ÚHP spolupracovalo na príprave dvoch prioritných projektov ŽSR, z ktorých k jednému (Uzol Bratislava) zaslal opakovane pripomienky k príprave 2. etapy, na druhý (telematika) bolo vyhlásené verejné obstarávanie bez hodnotenia MF SR.

Hodnotenie projektov zo strany MF SR nie je dostatočne intenzívne, čo je podľa názoru ÚHP čiastočne spôsobené aj faktom, že ŽSR nedodalo kompletne a dostatočne kvalitné podklady na spracovanie stanoviska, a preto je potrebné mnohokrát opakovane žiadať o doplnenie podkladov. Riešením je dohodnúť s MDV SR, aké náležitosti je potrebné pri predkladaní projektov na hodnotenie ÚHP dodať a v akej kvalite alebo podrobnosti, aby nedochádzalo k takým výrazným omeškaniam v hodnotiacom procese. Keďže finálnym zákazníkom je ÚHP, základný rámec a požiadavky by mali byť iniciované z ich strany. Podľa vyjadrenia MDV SR však na krytie zvýšeného nároku na dáta a podklady pre hodnotenie ÚHP neboli pre kapitolu MDV SR vyčlenené dodatočné zdroje, vyžadované dáta nemôžu ísť z hľadiska rozsahu, časovej a finančnej náročnosti nad rámec štandardne získavaných dát na strane ŽSR.

---

⁶²http://www.tender.sk/branch/bezpecnostna_a_strazna_sluzba/komunika%C4%8Dn%C3%A11-infra%C5%A1trukt%C3%BAra-slu%C5%BEieb-telematiky-%C5%BEsr?searchProfileId=3833&user=&token=&uid=04938060-0fa8-11e7-860f-002655ffd6c8

Tabuľka 22: Prioritné investície ŽSR s hodnotou nad 20 mil. eur, stav k 31.12.2017

Názov stavby /projektu	Odhad nákladov (mil. eur)	Financovanie	Aktuálna fáza projektu	Poznámka
Komunikačná infraštruktúra služieb telematiky ŽSR	45,6	OPII	prebieha proces VO	-
Diagnostické vozidlá	25	OPII SIH	rokovania SZRBaM	-
Implementácia ERTMS na úseku Bratislava – Nové Zámky – št. hr. SR/MR	zatiaľ neurčené	OPII	projektová príprava nezačala	-
Výstavba terminálov integrovanej osobnej prepravy v Bratislave	55	OPII	projektová príprava	analyzovať v nadväznosti na výsledky štúdie realizovateľnosti pre projekt Uzol Bratislava
Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Poprad-Tatry (mimo) - Krompachy, realizácia úseku Spišská Nová Ves - Poprad-Tatry	492,4	OPII (Náhradný projekt)	projektová príprava	na projekt existuje štúdia realizovateľnosti posúdená Jaspers
Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Kysak – Košice	zatiaľ neurčené	OPII (Náhradný projekt)	projektová príprava	projektová príprava pozastavená, požiadavka na zmenu projektovania vedenia trate, na projekt existuje štúdia realizovateľnosti COWI (posúdená Jaspers) pripravuje sa štúdia realizovateľnosti, predpokladaný termín dodania štúdie 12/2018
Uzol Bratislava	zatiaľ neurčené	OPII	štúdia realizovateľnosti	-
Úpravy infraštruktúry pre grafikon verejnej dopravy 2020	109,8	OPII	príprava investičného zadania/schválené 3 projektové zámery	-
Nákup a modernizácia KM	25,7	vlastné zdroje ŽSR	pred začatím procesu VO	-
Modernizácia koridoru, štátna hranica ČR/SR - Čadca - Krásno nad Kysucou (mimo), železničná trať, 2.etapa (úsek Krásno nad Kysucou – Čadca)	78	OPII (Náhradný projekt)	projektová príprava	projektová príprava pozastavená, požiadavka na zmenu projektovania vedenia trate, na projekt existuje štúdia realizovateľnosti posúdená Jaspers

Zdroj: MDV SR

ODPORÚČANIE IJ: Výrazne zrýchliť hodnotiaci proces investičných projektov zo strany ÚHP – merané ako podiel finálnych stanovísk ÚHP na všetkých predložených projektoch. Vyjasniť rozsah zasielaných dátových požiadaviek a fázu predkladania predmetných dát vzhľadom na stupne projektovej prípravy medzi MDV SR a MF SR v súvislosti s metodickým usmernením MF SR⁶³. Keďže však na krytie zvýšených nárokov na dáta a podklady pre hodnotenie aj zo strany ÚHP neboli pre kapitolu MDV SR vyčlenené dodatočné finančné prostriedky, MDV SR trvá na tom, že

⁶³ Metodické usmernenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/008782/2018-297 o postupe pri príprave investícií a projektov investičného charakteru podliehajúcich ekonomickému hodnoteniu Ministerstva financií SR

vyžadované dáta nemôžu ísť z hľadiska rozsahu, časovej a finančnej náročnosti nad rámec dostupných dát na strane ŽSR.

20. Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znižovaním rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činností

Plnenie opatrenia je možné dosiahnuť racionalizačnými investíciami, znížením rozsahu prvkov a stavebných objektov železničnej infraštruktúry ako aj optimalizáciou procesov. IJ to sleduje počtom kilometrov spravovaných tratí na zamestnanca, ako aj celkovými nákladmi ŽSR. Na základe údajov v tabuľke č. 23 došlo v roku 2017 k miernemu zlepšeniu v počte spravovaných tratí na 1 zamestnanca ŽSR, čo je následkom zníženia počtu zamestnancov o približne 2% v priebehu roku 2017. Z celkového počtu zamestnancov ŽSR tvoria 48 % robotnícke profesie, 43 % prevádzkovi zamestnanci a 9 % administratívni zamestnanci. Zníženie stavu nastalo najmä z počtu administratívnych zamestnancov, väčšinou však odchodmi zamestnancov do dôchodku.

Tabuľka 23: Celkové náklady ŽSR a počet km spravovaných tratí

Ukazovateľ	4Q 2016	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
Počet km spravovaných tratí na 1 zamestnanca ŽSR (km) - stavebná dĺžka	0,258	0,261	0,262	0,263	0,263
Celkové náklady ŽSR na 1 hrubý tonokilometer (eur)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Celkové náklady ŽSR na 1 vlakokilometer (eur)	12,25	10,24	10,46	10,51	13,15
Počet zamestnancov ŽSR	14 032	13 899	13 821	13 780	13 794

Zdroj: ŽSR

Bez ďalších investícií do riadenia dopravy, ktoré je v súčasnosti na mnohých tratiach zastarané a náročné na obsluhu prevádzkovými zamestnancami, však k optimalizácii počtu zamestnancov nedôjde. Napriek odporúčaniam MF SR v Revízii výdavkov na dopravu však ŽSR zatiaľ k investíciám do riadenia dopravy nepristúpilo. V tabuľke č. 24 sú vybrané investície s nízkymi investičnými nákladmi a výrazným prínosom v znížení zamestnanosti. Znížiť zamestnanosť ŽSR je možné investíciami do riadenia dopravy – výmenou zabezpečovacích zariadení alebo zavádzaním zjednodušeného riadenia dopravy na málo využité trate. Na vybraných tratiach je takto možné za 160 miliónov eur ušetriť 600 pracovných pozícií, pri polovici projektov s odhadovanou návratnosťou do 20 rokov (viď tabuľka č. 24). Vďaka týmto investíciám by sa taktiež zrýchlila jazda vlakov a skrátili prestoje v staniciach.

Tabuľka 24: Investície do riadenia dopravy vybraných tratí a ich jednoduchá návratnosť

Trat'	Investičné náklady (mil. eur)*	Zníženie zamestnanosti (osoby)	Návrh dispečerizácie	Odhadovaná návratnosť (rok)
Prievidza - Jelšovce	21,2	187	DOZZ	8,3
Stakčín - Humenné	4	27	ZRD	10,2
Medzilaborce - Bánovce nad Ondavou	12	68	DOZZ	13,1
Nálepkovo - Červená Skala	3,4	17	ZRD	14,1
Maťovce - Bánovce nad Ondavou	9,6	36	DOZZ	18,3
Leopoldov - Šurany	22	78	DOZZ	20,5
Maťovce ŠRT - Haniska pri Košiciach ŠRT	20,1	65	DOZZ	22,2
Zlaté Moravce - Úľany nad Žitavou	4,3	13	ZRD	26,3
Utekáč - Lučenec	6,3	13	ZRD	26,9
Trstená - Kraľovany	10,6	20	DOZZ	29
Trenčín - Chynorany	8,7	17	ZRD	34,9
Červená Skala - Brezno	13,9	25	ZRD	38,8
Plešivec - Muráň	6,4	10	ZRD	43,4
Rimavská Sobota - Brezno	18,7	27	ZRD	46,8
Spolu	161,3	603		

ODPORÚČANIE IJ: Odporúčame postupne zavádzať diaľkové riadenie alebo zjednodušené riadenie dopravy na trate, kde vykonané investície majú vysoký pomer prínosov a nákladov, na základe prioritizácie projektov.

21. Realizovať úspory v riadení dopravy investíciami podľa aktuálnych možností RVS a eurofondov

Toto opatrenie je priamo previazané s opatrením č. 20 (Optimalizovať počet zamestnancov ŽSR v súvislosti s modernizáciou, znižovaním rozsahu prvkov železničnej infraštruktúry a optimalizáciou činnosti), keďže sa obe opatrenia priamo alebo nepriamo viažu na potrebné investície v riadení dopravy.

Tabuľka 25: Mzdové výdavky ŽSR na riadenie tratí

Ukazovateľ	4Q 2016	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
Celkové náklady ŽSR na 1 km spravovaných tratí (tis. eur/km)	43,50	35,48	37,36	37,00	46,61
Mzdové výdavky na výdavkoch na riadenie dopravy	51 %	53 %	54 %	55 %	53 %

Zdroj: ŽSR

Na základe údajov od ŽSR za rok 2017 tvorili mzdové výdavky riadenia dopravy koncom v druhom polroku až 54% celkových nákladov na riadenie dopravy. Priemerné výdavky na riadenie dopravy v členení podľa tratí, ktoré ŽSR spravuje, sa pohybujú na úrovni 12 tis. eur na km. Takmer štvrtina tratí má však výdavky na riadenie dopravy vyššie ako je priemer všetkých tratí, väčšina z nich viac ako dvojnásobné.

ŽSR má spracované návrhy pre projekty zavádzania centier riadenia dopravy a diaľkovo ovládaných tratí. Návrh na zriadenie štyroch centier riadenia dopravy (v Bratislave, Zvolene, Žiline a Košiciach) však počíta s investičnými nákladmi vyše 1,5 mld. eur, s priemernou návratnosťou projektu 40 rokov. Návrh však obsahuje aj projekty s investíciami s nízkymi nákladmi a výrazným znížením zamestnanosti (viď tabuľka č. 24).

ODPORÚČANIE IJ: IJ odporúča postupne zavádzať diaľkové riadenie alebo zjednodušené riadenie dopravy na trate, kde vykonané investície majú vysoký pomer prínosov a nákladov, v rozsahu finančných možností rezortu a na základe prioritizácie projektov.

22. Kvantifikovať optimálne finančné prostriedky na údržbu a každoročne zverejňovať kľúčové výkony jednotlivých činností opráv a údržby a ich náklady

ŽSR je podľa Zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry manažérom infraštruktúry⁶⁴, čiže spravuje a udržiava majetok a zabezpečuje prevádzku železničnej infraštruktúry. Údržba železničnej infraštruktúry je výrazne podfinancovaná, čo ukazuje aj medzinárodné porovnanie. ŽSR vypracovali analýzu potreby dodatočných nákladov na údržbu železničnej infraštruktúry, ktorej výsledkom je potreba navýšenia finančných prostriedkov v najbližších 4 rokoch o 55,4 mil. eur ročne. Výška odloženej údržby tratí sa podľa vykonanej inventarizácie jednotlivých tratí (v réžii ŽSR) pohybuje na úrovni 56 mil. eur/ročne.

Druhou časťou tohto opatrenia je každoročné zverejňovanie kľúčových výkonov jednotlivých činností opráv a údržby a ich náklady. ŽSR zverejnili na svojej stránke kľúčové výkony a náklady opráv a údržby za rok 2016⁶⁵. Údaje sú však podľa názoru IJ nedostatočne podrobné a zverejnené v užívateľsky nevhodnom formáte. Keďže Implementačnej jednotke ŽSR ako súčasť odpočtu opatrení tieto údaje v dostatočnej podrobnosti poskytuje, IJ ich odporúča začať zverejňovať v rovnakej štruktúre a v užívateľsky príjemnom formáte (.xls).

ODPORÚČANIE IJ: Keďže ide o spoločnú úlohu MDV SR a MF SR, IJ odporúča dať spomínanú analýzu na posúdenie MF SR a následne dohodnúť ďalší postup. Takisto odporúča ŽSR začať zverejňovať výkony činností

⁶⁴<http://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/zeleznicna-doprava/zmluvy-o-prevadzkovani-zeleznicnej-infrastruktury/zmluva-o-prevadzkovani-zeleznicnej-infrastruktury-na-roky-2017-2021>

⁶⁵<https://www.zsr.sk/o-nas/vyročne-spravy/revizia-vydavkov/>

opráv a údržby v rovnakej granularite ako vykazuje IJ. IJ navrhuje tiež začať na ročnej báze zverejňovať prehľady o úsekoch s dočasným a trvalým znížením rýchlosti (dĺžka, trať, dôvod) v prehľadnej tabuľke.

23. Zvýšením účinnosti formou budovania filtračno-kompenzačných zariadení a energetického dispečingu dosiahnuť ročnú úsporu nákladov v objeme 0,5 mil. eur

Na základe údajov od ŽSR bol cieľ znížiť náklady na nákup elektrickej energie o 0,5 mil. eur ročne za rok 2017 splnený, nie však opatreniami na strane energetického dispečingu, ale uzavretím výhodnejších zmlúv s dodávateľmi. V roku 2017 dosiahla priemerná zazmluvnená cena nakupovanej elektriny 120,6% silovej ceny elektriny. V porovnaní s rokom 2016, kedy táto hodnota dosiahla 136,9%, sa tak priemerné ceny elektriny znížili o asi 6 eur/MWh. Celková úspora nákladov na nákup elektrickej energie dosiahla 3,2 mil. eur.

Tabuľka 26: Zmluvné podmienky nákupu elektrickej energie

	Jednotka	rok 2016	rok 2017
Priemerná zmluvná cena za dodávku elektriny a prevzatie zodpovednosti za odchýlku	eur/MWh	45,1	39,1
Benchmark: Cena ročných SK base kontraktov podľa PXE deň pred aukciou*	eur/MWh	32,9	32,5
Pomer zmluvnej ceny k benchmarku		1,369	1,2
Zmluvný objem na rok	MWh	602	611,0
Odhad ceny elektriny pri nezmenenom scenári	eur/MWh		44,4
Náklady na nákup elektriny pri nezmenenom scenári	mil. eur		26,8
Náklady na nákup elektriny na základe zmlúv na rok 2017	mil. eur		23,6
Odhad ročnej úspory	mil. eur		3,2

* Vážený priemer cien pred aukciou pre vlastnú spotrebu a aukciou pre tretie strany

Zdroj: CRZ, ŽSR

Na základe informácií od ŽSR analyzuje Výskumný a vývojový ústav železníc merania z niekoľkých inštalovaných filtračno-kompenzačných zariadení (FKZ), ktoré boli vykonané v priebehu rokov 2014 – 2017. Na základe výsledkov analýzy budú vypracované návrhy ďalšieho postupu pri budovaní nových, resp. rekonštrukciách existujúcich FKZ, so zameraním na minimalizáciu ich spotreby z trakčného napájacieho napätia. Súčasťou analýzy bude odborný odhad úspor dosiahnutých predpokladaným znížením spotreby FKZ. Výsledky týchto analýz, ktoré podľa vyjadrenia ŽSR mali byť hotové v 4Q2017, IJ však nemá k dispozícii. Rovnako ŽSR predstavili sériu opatrení (technických ako aj legislatívnych), ktorými by bolo možné opatrenie naplňať. Aj tieto návrhy však bude nutné podrobiť analýze, o výsledkoch ktorej IJ zatiaľ nemá informácie.

Čo sa týka zníženia spotreby trakčnej energie, ktorá tvorí 85% celkovej elektrickej energie, za opatrenie s možným najvyšším prínosom a nízkymi nákladmi považujeme inštalovanie meračov elektriny na HKV a následné fakturovanie skutočnej spotreby elektrickej energie dopravcom. Rovnako bude potrebné inštalovať merače v kľúčových bodoch trakčnej siete.

ODPORÚČANIE IJ: Zvážiť zavedenie meračov na HKV a ďalších meračov v trakčnej sieti a fakturovať dopravcom skutočnú spotrebu elektrickej energie, čím ich ŽSR môže motivovať znížiť spotrebu energie (napríklad aj používaním moderných HKV). Na základe meračov potom bude možné aj vyčíslenie podielu rekuperácie a vyčíslenie jej nákladov a prínosov. Okrem toho zníženie nákladov na nákup elektrickej energie je možné doceliť

aj lepším plánovaním odchýlok (na základe schváleného grafikonu) a znížením nákladov na zodpovednosť za odchýlku.

24. Optimalizácia jednotkových nákladov a zvyšovanie výnosov, spolu o 20% v dotovanej verejnej osobnej železničnej doprave

Opatrenie ukladá MDV SR povinnosť zvýšiť efektívnosť dotovanej osobnej železničnej dopravy. Keďže MDV SR nerealizuje výkony vo vlastnej réžii, ale objednáva ich na základe objemu vlakových kilometrov u dopravcov, podľa názoru IJ v zmysle opatrenia revízie výdavkov predstavujú nasledujúce ukazovatele potenciálny spôsob odpočtu opatrenia: **výška úhrady na objednaný produktívny 1 vlkm zo strany objednávateľa (MDV SR) a dotačná náročnosť na 1 oskm**. Ďalšími možnými vedľajšími parametrami sú **tržby na vlkm alebo počet km na hnacie vozidlo zo strany dopravcu (ZSSK)**.

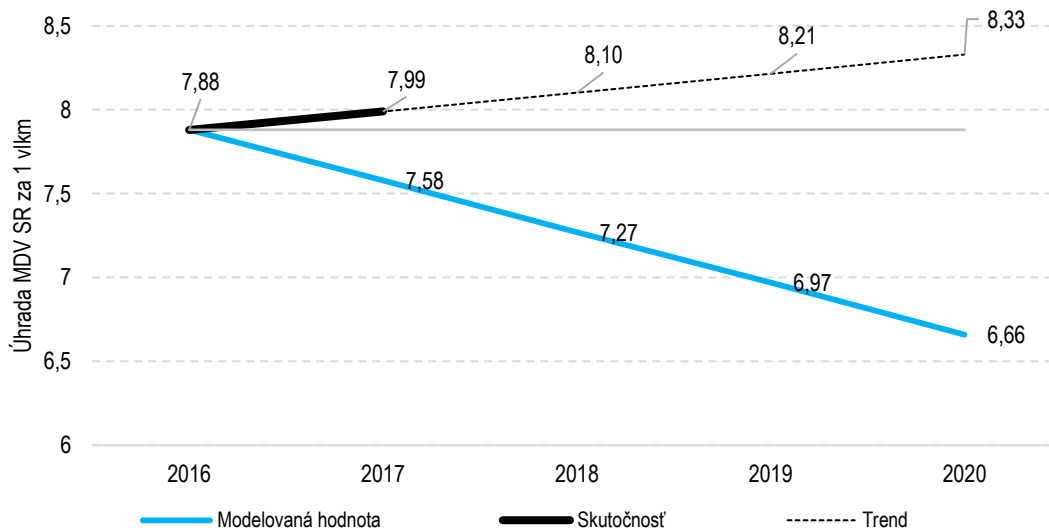
Opatrenie je preto možné, podľa IJ, realizovať spôsobmi:

Z hľadiska ovplyvnenia výšky úhrady na objednaný produktívny 1 vlkm, je napríklad modelovo možné zo strany MDV SR uzatvoriť tzv. „netto zmluvu“:

- ✓ nastaviť maximálnu výšku úhrady za dopravné služby vo verejnom záujme a zároveň zvyšovať rozsah objednanej dopravy (vlkm) v priemere o 4 - 5 % ročne, a/alebo
- ✓ znižovať výšku úhrady za dopravné služby vo verejnom záujme v priemere o 5 % ročne pri zachovaní rozsahu objednanej dopravy (vlkm) ročne do roku 2020.

Uvedené modely však nie je možné realizovať v rámci v súčasnosti platných zmlúv, keďže tie sú založené na princípe úhrady ekonomicky oprávnených nákladov. Podľa MDV SR by v prípade zafixovania cenového stropu bez ohľadu na preukázanú výšku nákladov a dosiahnuté tržby išlo o „netto zmluvu“.

Graf 6: Úhrada MDV SR za 1 produktívny vlkm v roku 2017 a predikcia

Zdroj: prepočet IJ

V roku 2017 rástla úhrada MDV SR za 1 produktívny vlkm o 1,4%. Pre splnenie tohto opatrenia by bolo potrebné znížiť úhradu o 3,9 %. Celkovo je tak odchýlka od cieľovej hodnoty 5,3 %. V prípade, že tento trend bude pokračovať, do roku 2020 narastie úhrada za 1 produktívny vlkm o 6 % oproti požadovanému poklesu o 20 %.

Podľa IJ predstavujú pre dopravcov potenciálne kvantitatívne ukazovatele dotačná náročnosť na 1 oskm, tržby na vlkm a počet km na hnacie vozidlo zo strany dopravcu. Je preto napr. modelovo možné:

- ✓ optimalizovať náklady v priemere o 4 % na ročnej báze do roku 2020, prípadne diverzifikácia výnosov, ktorá by vykompenzovala potenciálny pokles úhrady za dopravné služby vo verejnom záujme.

Keďže opatrenie revízie výdavkov hovorí o zvýšení efektivity o 20 %, pre rok 2017 boli IJ poskytnuté informácie, ktoré stanovili potenciálny okruh merateľných ukazovateľov, na základe ktorého hodnotí IJ toto opatrenie ako čiastočne plnené. MDV SR po diskusii so zástupcami ZSSK trvá na tom, že nominálne výšky dosiahnutých ukazovateľov sa nebudú zverejňovať.

Revízia výdavkov na dopravu sa primárne zameriava na výkony realizované ZSSK, a.s. spoločnosti so 100% majetkovou účasťou MDV SR. Z dôvodu nedostatku dát nebolo možné vykonať v revízii výdavkov podrobnejšiu analýzu. Z hľadiska významnosti výdavkov smerujúcich do dotovanej osobnej železničnej dopravy, ZSSK predstavuje až 96% všetkých výkonov a 97% všetkých výdavkov.

ZSSK zaslala IJ materiál „Opatrenia Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s.“, ktorý prijala v súvislosti s napĺňaním cieľov Revízie výdavkov na dopravu. Obsahuje sadu opatrení na dosiahnutie nárastu počtu cestujúcich a tržieb, zvýšenia efektívnosti využívania železničných koľajových vozidiel, zvýšenia produktivity zamestnancov a zvýšenia prevádzkyschopnosti ŽKV.

Väčšina ostatných dodaných merateľných ukazovateľov je zo strany ZSSK považovaná za obchodné tajomstvo.

Na základe auditovaných výsledkov spoločnosti za rok 2017 možno podľa názoru IJ konštatovať:

- ✓ Výnosy z prepravy osôb síce v porovnaní s rokom 2016 rastú o 16 % (79 mil. eur), avšak nie je možné určiť podiel komerčnej a dotovanej dopravy. IJ vyhodnotí tento ukazovateľ na základe Protokolu o vyhodnotení plnenia „Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme za rok 2017“, v Priebežnej implementačnej správe 2018.
- ✓ Celkové výnosy spoločnosti vzrástli o 4,4 % (16 mil. eur), pričom celkové náklady spoločnosti sa oproti roku 2016 zvýšili o 4 % (15 mil. eur). Hoci tržby rastú, dotačná náročnosť na vlkm sa i naďalej zvyšuje o 2 %, ale dotačná náročnosť na 1 oskm klesá o 8,7 % v roku 2017.
- ✓ Spoločnosť generuje stratu vo výške 4,1 mil. eur. Rovnako ako v minulosti vytvára tlak na znižovanie vlastného imania spoločnosti na úroveň 140 mil. eur za rok 2017. Hodnota základného imania predstavovala 212 mil. eur.
- ✓ Zároveň sa však záväzky spoločnosti pohybujú na úrovni 846 mil. eur, čo vytvára tlak na kredibilitu spoločnosti – hodnota ukazovateľa vlastného imania k záväzkom sa pohybuje na úrovni 0,16. Celková výška výnosov budúcich období k investíciám predstavuje 364 mil. eur. Z pohľadu nákladovosti spoločnosti ZSSK obstaráva aj formou operatívneho leasingu (prenájmu)⁶⁶.
- ✓ Okrem toho ukazovateľ kapitálovej návratnosti ROE, ako aj ukazovateľ návratnosť aktív ROA vykazujú dlhodobu záporné hodnoty.

MDV SR zvýšilo úhradu za 1 produktívny vlkm pre ZSSK o 1,4 % pri zachovaní objemu výkonov vlkm. Pretože IJ nedisponuje informáciou o výške nákladov za dotovanú verejnú osobnú dopravu, IJ vyhodnotí tento ukazovateľ na základe Protokolu o vyhodnotení plnenia Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme za rok 2017 v Priebežnej implementačnej správe 2018. Dotácia sa však počíta na vlkm, presná výška nákladov na vlkm nebola poskytnutá. Na základe predložených podkladov IJ odhaduje nárast dotačnej náročnosti na vlkm v roku 2017 na 7,9 eur (+ 2 % oproti v roku 2016), nárast tržieb na vlkm na 2,47 eur (+12 %) a nárast jednotkových nákladov na 1 vlkm o 4 %. Presnejšiu informáciu IJ spracuje na základe Protokolu o vyhodnotení plnenia Zmluvy o dopravných službách vo verejnom záujme za rok 2017 v rámci prípravy Priebežnej implementačnej správy 2018.

ODPORÚČANIE IJ: Poskytnúť informácie o výnosovej a nákladovej stránke spoločnosti ZSSK na úrovni ZoDSVZ s cieľom analyzovať vývoj jednotkových nákladov na vlkm a na strane výnosov od roku 2015. Zároveň IJ odporúča zvyšovať efektívnosť využitia personálu a vozidiel, eliminovať dotované technologické jazdy a ušetrené finančné prostriedky použiť na posilnenie dopravy na potenciálnych tratiach. IJ odporúča MDV SR analyzovať vhodnosť

---

⁶⁶ Prenájom elektrických rušňov

úpravy podmienok zmluvného vzťahu a prehodnotiť zavedenie cenového stropu výšky úhrady za dopravné služby vo verejnom záujme, bez možnosti vzniku nekrytej straty, od roku 2020.

Dopravné dáta, modely a metodika pre CBA

Opatrenie		Zodpovednosť	Termín plnenia	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
25	Zadefinovať rozsah zberu dát, jeho periodicitu, formát, zdroj a zodpovednú organizáciu	MDV SR/ MF SR	06/2017	-				
26	Sprístupňovať relevantné dopravné dáta verejnosti	MDV SR	2016	09/2018				
27	Zabezpečiť prístup k vstupným údajom, metodikám, výstupom dopravných modelov nastavením podmienok v zmluvách s dodávateľmi diel	MDV SR	01/2017	-				
28	Vytvoriť metodiku a minimálne štandardy dopravného modelovania	MDV SR/ MF SR	06/2018	-				
29	V rozsahu finančných a kapacitných možností NDS zabezpečiť na požiadanie úpravu dát z mýta do anonymizovanej formy	MDV SR	priebežne	-				
30	Zabezpečiť prípravu, zber a spracovanie údajov o mobilitnom správaní obyvateľstva v rámci štatistiky rodinných účtov	ŠÚ SR		-				
31	Vytvoriť jednotnú štandardizovanú metodiku CBA s konzistentnými a validovanými predpokladmi	MDV SR/ MF SR	1x 06/2017 a následne priebežne	-				
32	Zabezpečiť kontrolovateľnosť CBA v štúdiách realizovateľnosti NDS zo strany MDV SR a MF SR	MDV SR/ MF SR	priebežne	-				

25. Zadefinovať rozsah zberu dát, jeho periodicitu, formát, zdroj a zodpovednú organizáciu

Prvá pracovná verzia materiálu „Návrh na vybudovanie údajovej, projektovej a indikátorovej databázy MDV SR“ bola IJ ako aj ÚHP zaslaná na pripomienkovanie emailom v 3Q2017. ÚHP k danému materiálu nezaslal do konca roka 2017 pripomienky, urobil tak až v januári 2018. IJ bude danú aktivitu sledovať v roku 2018, aby sa proces prípravy materiálu zrýchlil.

26. Sprístupňovať relevantné dopravné dáta verejnosti

MDV SR začalo v poslednom štvrťroku 2017 zverejňovať dáta na centrálnom portáli otvorených dát data.gov.sk, kde pribudlo 15 datasetov za rok 2017⁶⁷. Týkajú sa na najmä údajov zverejňovaných Slovenskou správou ciest a sú v užívateľsky priateľskom formáte (.xls .xml alebo .csv). Pre rok 2018 je na danej stránke zverejnený aj harmonogram vytvárania a sprístupňovania datasetov MDV SR, ktorý však zatiaľ obsahuje len 5 datasetov, ktoré majú byť v roku 2018 zverejnené. Na druhej strane, napriek novej web stránke MDV SR, sa štruktúra ani formát zverejňovaných údajov v sekcii Štatistika nezmenila (v Implementačnom pláne 2018 na dopravu je plánovaná zmena danej sekcie od septembra 2018)

IJ oceňuje, že rezort dopravy začal so zverejňovaním údajov v užívateľsky priateľskom formáte, očakáva však, že rozsah a užívateľská prístupnosť zverejňovania údajov bude narastať, nie klesať.

27. Zabezpečiť prístup k vstupným údajom, metodikám, výstupom dopravných modelov nastavením podmienok v zmluvách s dodávateľmi diel

⁶⁷ <https://data.gov.sk/organization/74297377-7ad7-4ed7-80cf-457eea6e75ad?page=1>

Podriadené organizácie boli listom ministra dopravy a výstavby SR o tejto povinnosti informované. Na základe podkladov, ktoré nám MDV SR poslalo⁶⁸, NDS aj SSC toto opatrenie dodržiavajú. Ostatné organizácie nerealizovali v roku 2017 žiadne zmluvy, kde by sa toto opatrenie dalo aplikovať.

28. Vytvoriť metodiku a minimálne štandardy dopravného modelovania

V 2Q2017 bol kontrahovaný externý expert pre prácu s Dopravným modelom Slovenskej republiky. Následne bola zriadená interná pracovná skupina na vytvorenie metodiky a minimálnych štandardov dopravného modelovania, so zahrnutím viacerých relevantných, analytických a expertných členov v rámci aj mimo MDV SR, ktorej členom je aj daný expert. Prvá verzia materiálu bola poskytnutá aj IJ. Práce na návrhu metodiky však podľa názoru IJ nepostupujú takým tempom, aby bola v júni 2018 hotová a prediskutovaná so širšou odbornou verejnosťou. Čo sa týka obsahu metodiky, IJ odporúča inšpirovať sa štruktúrou obdobných príručiek,⁶⁹ prípadne technickým predpisom SSC vytvoreným pre systém HDM4.⁷⁰

ODPORÚČANIE IJ: IJ naďalej odporúča, aby sa vytvorila stála interná kapacita pre prácu s Dopravným modelom SR a pre potreby dopravného modelovania na MDV SR. Zároveň odporúča zrýchliť práce na metodike.

29. V rozsahu finančných a kapacitných možností NDS zabezpečiť na požiadanie úpravu dát z mýta do anonymizovanej formy

Podľa vyjadrenia MDV SR NDS nedostala žiadnu požiadavku na poskytnutie dát z mýtného systému počas obdobia, za ktoré je opatrenie odpočítané.

30. Zabezpečiť prípravu, zber a spracovanie údajov o mobilítom správaní obyvateľstva v rámci štatistiky rodinných účtov

MDV SR absolvovalo v 2Q2017 úvodné stretnutia k danému problému so Štatistickým úradom SR ako aj MF SR (ÚHP). Ďalší progres na základe vyjadrenia MDV v tomto opatrení nenastal. IJ odporúča výrazne zintenzívniť prácu na tomto opatrení. Údaje o mobilítom správaní obyvateľstva sú pre potreby skvalitnenia výstupov dopravných modelov nevyhnutné.

31. Vytvoriť jednotnú štandardizovanú metodiku CBA s konzistentnými a validovanými predpokladmi

Metodická príručka k tvorbe analýz nákladov a prínosov (CBA) v rámci predkladania investičných projektov v oblasti dopravy pre programové obdobie 2014-2020⁷¹ bola vypracovaná a 19.6.2017 vstúpila do platnosti.

32. Zabezpečiť kontrolovateľnosť CBA v štúdiách realizovateľnosti NDS zo strany MDV SR a MF SR

Podriadené organizácie boli listom ministra o tejto povinnosti informované. Na základe podkladov, ktoré Implementačnej jednotke NDS poslala⁷², NDS toto opatrenie dodržiava.

⁶⁸ Požiadavky na obsah dokumentácie D1 Behárovce – Branisko 2 profil; štúdia realizovateľnosti I/67 I/66 I/77 Rožňava – Bardejovské kúpele

⁶⁹ Napr. <http://www.rms.nsw.gov.au/business-industry/partners-suppliers/documents/technical-manuals/modellingguidelines.pdf> alebo

⁷⁰ http://www.ssc.sk/files/documents/technicke-predpisy/tp/tp_057_2018.pdf

⁷¹ http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=eurounia/fondy/RiadiaceDokumentyMetodika/OPII/CBA/PpCBA_verzia_2_0.rar

⁷² Základné náležitosti DSP v podrobnosti DRS pre projekt Kysucké Nové Mesto - Oščadnica a Základné náležitosti DÚR pre projekt I/61

Príloha č. 1: Zoznam projektov predložených ÚHP (stav k 31.12.2017)

Investor	Projekt	Hodnota (mil. eur)	Poskytnuté dáta		Dátum	Stav hodnotenia ÚHP	
			Dátum			Stanovisko	Pozn.
MDV SR	Letisko Bratislava		12/2017	Zámer	01/2018	Predbežné hodnotenie	Zapojenie ÚHP do riadiacej komisie
MDV/ ARVD	Splavnena dolného Váhu v úseku Piešťany - Komárno	1 345	12/2017	Návrh štúdie uskutočniteľnosti	01/2018	Predbežné hodnotenie	Pripomienky k obsahu štúdie uskutočniteľnosti
NDS	R1 Most pri Bratislave – Vlčkovce	581	09/2017	Technická štúdia	10/2017	Predbežné hodnotenie	Pripomienky k zadaniu štúdie uskutočniteľnosti
NDS	R8 Nitra – Križovatka R2	658	09/2017	Technická štúdia	10/2017	Predbežné hodnotenie	Pripomienky k zadaniu štúdie uskutočniteľnosti
NDS	D1 Bratislava – Senec – I.etapa, skapacitnenie (Bratislava – Triblavina)	109	pred 06/2017	Dopravnokapacitné posúdenie			
NDS	D3 Kysucké Nové Mesto – Oščadnica	244	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	D3 Žilina Brodno – Kysucké Nové Mesto	386	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Banská Bystrica – Slovenská Ľupča	163	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Korytnica – Liptovská Osada	406	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Liptovská Osada - Ružomberok Juh	340	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Ružomberok Juh – križovatka I/18	61	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Ružomberok križ. I/18 - križ. D1	108	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R1 Slovenská Ľupča – Korytnica	785	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R2 Zvolen obchvat	305	08/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Bátka – Figa	74	pred 06/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti	08/2017		
NDS	R2 Lovinobaňa – Ožďany	208	pred 06/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			Pripomienky k zadaniu pre aktualizáciu štúdie uskutočniteľnosti (dopravný model, CBA)
NDS	R2 Ožďany – Zacharovce	121	pred 06/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Rožňava – Jablonov nad Turňou (Soroška)	413	pred 06/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Zacharovce – Bátka	92	pred 06/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Križovatka D1 – Trenčianska Turná	123	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Mníchová Lehota – Ruskovce	274	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R2 Trenčianska Turná – Mníchová Lehota	53	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R3 Dlhá nad Oravou – Sedliacka Dubová	77	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R3 Nižná – Dlhá nad Oravou	201	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			
NDS	R3 Tvrdošín – Nižná	83	06/2017	Ekonomické hodnotenie, Dokumentácia pre ponuku DP, Štúdia uskutočniteľnosti	06/2017	Hodnotenie pred VO	Zverejnené: https://goo.gl/CJvUHq
NDS	R4 Severný obchvat Prešova I. etapa	77	Áno	Štúdia uskutočniteľnosti		Hodnotenie pred VO	Zverejnené: https://goo.gl/Ae7nqq
NDS	R4 Giraltovce – Kuková	105	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R4 Ladomírová – Hunkovce	85	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R4 Lipníky – Kapušany	100	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
NDS	R4 Svidník – Rakovčik	98	pred 06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti - neaktuálna			
SSC	I/18, I/74 Lipníky – Ubľa	649	10/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	10/2017		Doplňujúce otázky

SSC	I/51, I/61 Hranica SR/ČR – Holíč – Senica – Trnava – Hrnčiarovce nad Parnou	476	09/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	09/2017	Predbežné hodnotenie	Pripomienky v rámci záverečného prerokovania štúdie uskutočniteľnosti
SSC	I/64 Komárno – Nitra – Topoľčany	877	12/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	09/2017	Predbežné hodnotenie	Pripomienky v rámci záverečného prerokovania štúdie uskutočniteľnosti
SSC	I/66 Banská Bystrica – hranica kraja	694	09/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	10/2017	Predbežné hodnotenie	Pripomienky v rámci záverečného prerokovania štúdie uskutočniteľnosti
SSC	I/68 Mníšek – Prešov	1099	10/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	10/2017		Doplňujúce otázky
SSC	I/72 Rimavská Sobota - Brezno	NA	02/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	02/2017		Doplňujúce otázky
SSC	I/75 Galanta – Šaľa – Nové Zámky	96	08/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	08/2017	Predbežné hodnotenie	Pripomienky v rámci záverečného prerokovania štúdie uskutočniteľnosti
ZSSK	Nákup vozňov do diaľkovej dopravy	68	04/2017		05/2017	Hodnotenie pred VO	Zverejnené: https://goo.gl/yUwv7f
ZSSK ⁷³	Nákup regionálnych elektrických vlakov	160					VO vyhlásené bez štúdie uskutočniteľnosti
ŽSR	Diagnostické vozidlá	25	12/2017	Zámer	12/2017	Predbežné hodnotenie	Diskusia k zadávacím podmienkam štúdie
ŽSR	Implementácia ERTMS na úseku Bratislava – Nové Zámky – št. hr. SR/MR	zatiaľ neurčené	03/2017	Technická štúdia	11/2017		Vyžiadané doplňujúce podklady
ŽSR	Výstavba terminálov integrovanej osobnej prepravy v Bratislave	55	03/2017	DÚR	11/2017		Vyžiadané doplňujúce podklady
ŽSR	Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Poprad-Tatry (mimo) - Krompachy, realizácia úseku Spišská Nová Ves - Poprad-Tatry	492,4	03/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			Pripravuje sa stanovisko
ŽSR	Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Kysak – Košice	zatiaľ neurčené	03/2017	DÚR, Štúdia uskutočniteľnosti			Pripravuje sa stanovisko
ŽSR	Uzol Bratislava	zatiaľ neurčené	od 03/2017	Príprava štúdie uskutočniteľnosti	od 04/2017	Predbežné hodnotenie	Pripomienky k príprave štúdie uskutočniteľnosti
ŽSR	Úpravy infraštruktúry pre grafikon verejnej dopravy 2020	109,8	03/2017	Zámer	11/2017		Vyžiadané doplňujúce podklady
ŽSR	Modernizácia koridoru, štátna hranica ČR/SR - Čadca - Krásno nad Kysucou (mimo), železničná trať, 1. a 2. etapa (úsek Krásno nad Kysucou – Čadca)	220	03/2017	DÚR	11/2017		Vyžiadané doplňujúce podklady
ŽSR	Centralizácia riadenia systémov bezpečnosti objektov ŽSR a zabezpečenie štandardov železničných staníc	74	12/2017	Štúdia uskutočniteľnosti, Súťažné podklady	od 12/2017	Predbežné hodnotenie	Pripomienky k štúdii uskutočniteľnosti a súťažným podkladom
ŽSR	ŠRT Košice - Št. hr. SK/AT	2 240 - 6 980	12/2017	Štúdia uskutočniteľnosti			Náklady v závislosti od zapojenia zahraničných partnerov
ŽSR	TSI, TAF/TAP	17	06/2017	Štúdia uskutočniteľnosti	od 09/2017	Predbežné hodnotenie	Predbežné stanoviská ÚHP, pokračuje diskusia

Pozn.: Predbežné hodnotenie predstavuje prvotný návrh pripomienok a odporúčaní ÚHP k projektu. Služi ako požiadavka na prípadné úpravy projektu (alebo dokumentácie) jeho predkladateľa, a to pred vydaním verejného hodnotenia ÚHP

Zdroj: ÚHP

Legenda: posudzovanie ukončené
posudzovanie prebieha
pripomienkovanie počas prípravy projektu

⁷³ Od februára 2018 bude IJ sledovať aj prenájom a leasing v zmysle Metodického usmernenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/008782/2018-297 o postupe pri príprave investícií a projektov investičného charakteru podliehajúcich ekonomickému hodnoteniu Ministerstva financií SR

4 Informatizácia – odpočet opatrení

V medzinárodnom porovnaní zaznamenali výsledky slovenskej informatizácie mierne zlepšenie, stále však zaostávajú za priemerom EÚ. Slovenská republika sa umiestnila v roku 2017 na 20. priečke v rámci Indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti⁷⁴. Spomedzi krajín V4 dosiahla lepšie výsledky Česká republika, ktorá sa umiestnila na 18. mieste. Maďarsko a Poľská republika sa umiestnili na 21. a 23. mieste. Slovensko spolu so Slovinskom však spomedzi všetkých EÚ krajín zaznamenali najvýraznejší pokrok.

Z pohľadu jednotlivých subkomponentov, Slovenská republika zaostáva v oblasti digitálnych verejných služieb, kde sa umiestnila na 23. mieste z 28 krajín EÚ, kde zároveň zaznamenala najvýraznejší posun oproti roku 2016. Najlepšie skóre dosiahla v oblasti Ľudský kapitál, ktorý sa zameriava na hodnotenie IT zručností v krajine, ako aj v oblasti Používania internetu, kde sa umiestnila zhodne na 15. mieste z 28. krajín EÚ.

Tabuľka 27: Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) v rokoch 2014 - 2017

		2014	2015	2016	2017
DESI 1 - Internetové pripojenie	SK	0,41	0,49	0,49	0,53
	EU	0,51	0,57	0,59	0,63
DESI 1 – pozícia	SK	23	22	22	23
DESI 2 - Ľudský kapitál	SK	0,52	0,61	0,49	0,50
	EU	0,52	0,58	0,53	0,55
DESI 2 – pozícia	SK	15	14	17	15
DESI 3 - Používanie internetu	SK	0,39	0,41	0,44	0,49
	EU	0,41	0,43	0,45	0,48
DESI 3 – pozícia	SK	17	17	17	15
DESI 4 - Integrácia digitálnych technológií v obchode	SK	0,36	0,30	0,30	0,30
	EU	0,30	0,33	0,35	0,37
DESI 4 – pozícia	SK	11	18	19	21
DESI 5 - Digitálne verejné služby	SK	0,27	0,37	0,29	0,42
	EU	0,45	0,54	0,55	0,55
DESI 5 – pozícia	SK	23	25	27	23
DESI – pozícia	SK	20	20	22	20

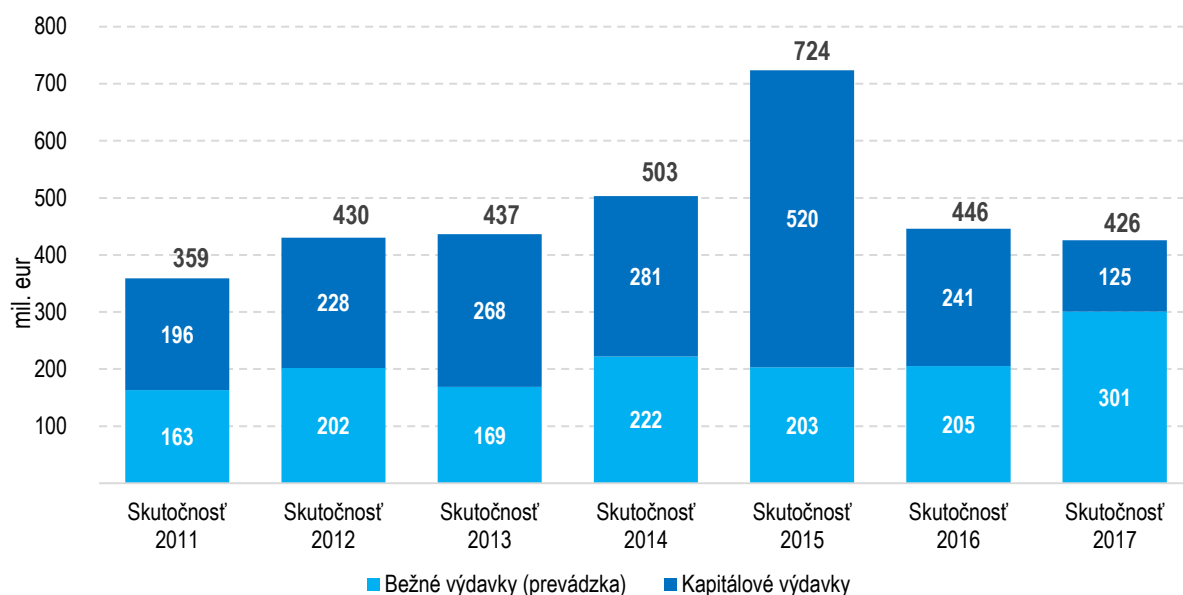
Zdroj: DESI hodnotenie, EK 2014-2017

Ročné výdavky na IT oproti plánovanému rozpočtu naďalej rastú. V roku 2017 boli IT výdavky realizované vo výške 426 mil. eur, čo predstavuje 9 % nárast výdavkov na IT oproti plánovaným 393 mil. eur. Najvyššie výdavky na IT má Ministerstvo financií SR (165 mil. eur), Ministerstvo vnútra SR (51 mil. eur) a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (33 mil. eur). Podľa kvalifikovaného odhadu ÚHP predstavuje vplyv prevádzky OPIS projektov približne 25-30 % bežných výdavkov. Vzhľadom na skutočnosť, že časť z existujúcich ISVS nemá uzatvorené prevádzkové zmluvy (v štádiu analýzy) a s ohľadom na plánované investičné projekty financované z OP II, budú podľa ÚPPVII IT výdavky v nasledujúcich rokoch naďalej rásť.

Výdavky na IT sú stále relatívne koncentrované – ministerstvá financií, vnútra, spravodlivosti, školstva a práce generujú viac ako 70% všetkých IT výdavkov v štáte. Bežné výdavky (údržba, prevádzka) štátu na IT (301 mil. eur) boli prvýkrát vyššie ako kapitálové (investičné) výdavky (125 mil. eur). Oproti roku 2016 vzrástli bežné IT výdavky o vyše 95 mil. eur, pričom najvýraznejší nárast bežných výdavkov zaznamenalo Ministerstvo financií SR (36 mil. eur), nasledované Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR o 13 mil. eur a Úradom vlády SR o 9 mil. eur.

⁷⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

Graf 7: Vývoj bežných a kapitálových IT výdavkov 2011-2017

Zdroj: IJ

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu realizoval v roku 2017 24 opatrení, plnil alebo čiastočne ich plnil na 54 %.. Jedno opatrenie nie je odpočítané z dôvodu termínu plnenia po 31.12.2017.

V roku 2017 ÚPPVII zaznamenal progres v konsolidácii migračných plánov rezortov do vládneho cloudu, ako aj vo vyjednávaní nových podmienok zabezpečenia licencií produktov Microsoft. Fiškálny dopad migrácie do cloudu však zatiaľ nebol vyčíslený, lebo rezorty plánujúce migráciu do cloudu nemajú zatiaľ ukončenú finančnú analýzu migrácie svojich vybraných ISVS do cloudu. Rovnako nebola k 31.12.2017 ukončená analýza využívania produktov spoločnosti Microsoft a nová zmluva nebola uzatvorená.

V oblasti hodnoty bola v roku 2017 novelou zákona o e-governmente prehodnotená miera požadovanej bezpečnosti elektronických služieb. Ministerstvo vnútra SR však napriek tomu nepristúpilo k automatickému vydávaniu BOK k eID, čo predstavuje jeden z faktorov, ktoré majú vplyv na využívanie elektronických služieb občanmi. Podľa názoru ÚPVII zásadným obmedzujúcim faktorom využívania týchto služieb nie je povinné vydávanie BOK. Tým sú podľa výsledkov realizovaného prieskumu napríklad nedostatočná komunikácia o existencii týchto služieb smerom k občanom, dostupnosť a kvalita týchto služieb (napr. neexistencia samotej elektronickej služby, alebo jej obmedzenie, napr. nutnosťou dokladať informácie, ktoré už štát o občani eviduje v ISVS – nedodržiavanie tzv. „1x a dost“). Pomerne veľká skupina občanov (približne 25%) jednoducho elektronicke služby a komunikáciu so štátom nepreferuje (napr. z dôvodu obmedzenej PC gramotnosti).

Tabuľka 28: Hlavné odporúčania IJ pre ÚPPVII v Priebežnej implementačnej správe 2017

Dodefinovať merateľné ukazovatele pre kvalitatívny odpočet čiastkového plnenia opatrení s termínom plnenia do i po 31.12.2017

Zosúladiť termíny opatrení revízie výdavkov s úlohami definovanými v Národnej koncepcii informatizácie verejnej správy (NKIVS)

Využívať vládny cloud, urýchlene dokončiť prípravu migračných plánov a zohľadniť jeho existenciu v rezortných rozpočtoch

Dokončiť mapovanie ISVS, systematicky zbierať a využiť dáta pre konsolidáciu prevádzky a prípravu rozpočtov

Sfinalizovať metodiky posudzovania IT investícií bez ohľadu na zdroj financovania

Zverejniť zásobník IT projektov na stránke ÚPPVII a verejne ho odpočítavať

Zvyšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosťou aj pre komerčné služby (ÚPPVII, MV SR)

Zdroj: IJ

Pravidlá pre hodnotenie investičných projektov stále neboli zjednotené. Chýba aj aktualizovaná metodika CBA pre projekty financované z OP II, čo predstavuje nutný predpoklad pre strategický výber investícií s najvyššou hodnotou za peniaze v budúcnosti. Výrazný posun bol zaznamenaný v oblasti spracovania dát a prehľadnosti vo vykazovaní jednotlivých IT výdavkov, čo prispelo lepšiemu plánovaniu IT výdavkov minimálne v medzirezortnom programe.

Všetky nové investičné projekty nad 10 mil. eur hodnotí Útvar hodnoty za peniaze MF SR. V priebehu roka 2017 ÚHP posúdil päť projektov, ku ktorým bolo vydané finálne verejné stanovisko a šesť projektov, ku ktorým bolo vydané interné stanovisko. Ministerstvo dopravy a výstavby SR nepredložilo na posúdenie dva IT projekty ŽSR⁷⁵.

Iba vyše tretina občanov je technicky pripravená komunikovať s verejnou správou elektronicky⁷⁶. V roku 2017 dostali orgány verejnej správy niečo vyše 12 mil. žiadostí (listinných i elektronických zásielok). Takmer 4 mil. žiadostí (32%) bolo realizovaných elektronicky. Odhadovaná úspora občanov a firiem na poštovnom predstavuje približne 2,5 mil. eur. Vyše 97% všetkých elektronických doručení smerovalo na Finančnú správu SR a Ministerstvo spravodlivosti SR, čo ovplyvnila aj povinnosť elektronickej komunikácie právnických osôb podľa zákona o e-governmente.

Napriek tomu, že už takmer dve tretiny obyvateľov s občianskym preukazom má preukaz s elektronickým čipom (eID), len 38% občanov s eID disponuje aj vydaným bezpečnostným ochranným kódom. V roku 2017 bolo aktivovaných približne 341 tisíc elektronických schránok, pričom 80% z nich tvorili právnické osoby. Len vyše 19 tisíc občanov s aktivovaným eID malo aktivovanú elektronickú schránku na doručovanie komunikácie s verejnou správou. Zákon predpokladá automatickú aktiváciu bezpečnostného ochranného kódu pri prevzatí eID, súčasná prax je však rôzna a eID nebývajú pri prevzatí vždy aktivované. V roku 2017 bolo vydaných niečo vyše 660 tis. občianskych preukazov s elektronickým čipom. Od decembra 2013 tak bolo vydaných približne 2,5 mil. občianskych preukazov s elektronickým čipom. Avšak iba okolo 38% občanov disponuje aj vydaným BOK, ktorý umožňuje občanom využívať elektronické služby na komunikáciu s verejnou správou. Najvyužívanejšou elektronickou službou občanmi je podľa NASES poskytovanie výpisu alebo odpisu z registra trestov.

Z pohľadu zvýšenia prístupu občanov k službám **je kľúčové vydávať BOK k eID automaticky⁷⁷,** čo v súčasnosti brzdí občanov v elektronickej komunikácii s verejnou správou, a zároveň proaktívne informovať o životných situáciách, v rámci ktorých je možné eID využívať. Popularitu eID môže podporiť mobilné ID, využitie eID v komerčných produktoch, napr. v doprave či bankovníctve (tzv. otvorené API).

⁷⁵ Príloha č. 1: Zoznam projektov predložených ÚHP, časť Doprava

⁷⁶ Tzv. elektronické schránky majú zriadené všetci občania SR a súčasný proces vydávania eID občanom nebráni v ich aktivácii – blokujúcim faktorom okrem nedostatočnej komunikácie na občana a negatívnej publicity súvisiacej s elektronickými schránkami je poplatok za vydanie občianskeho preukazu v prípade, že sa nejedná o jeho obnovu (poplatok 16,50 EUR). Podľa názoru ÚPPVII občania túto možnosť majú, ale ju z dôvodu nedôvery v kvalitu elektronickej komunikácie alebo z finančných dôvodov nechcú využívať.

⁷⁷ Povinnosť vydávať BOK k e-ID automaticky je v gescii MV SR.

Hlavné odporúčania IJ pre Ministerstvo vnútra SR do 31.12.2018 :

- ✓ Automaticky vydávať BOK k eID, nielen na papieri, ale aj v aplikačnej praxi
- ✓ Zlepšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosť aj pre komerčné služby

Hlavné odporúčania IJ pre Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu do 31.12.2018 :

- ✓ V rámci dopracovania migračných plánov do cloudu zohľadniť finančný dopad migrácie rezortov
- ✓ Aktualizovať metodiku CBA pre OP II
- ✓ Zverejniť zásobník projektov na stránke ÚPPVII a verejne ho odpočtovať
- ✓ Zlepšovať prístup k elektronickým službám tlakom na aktiváciu eID a jeho využiteľnosť aj pre komerčné služby
- ✓ Inicovať prehodnotenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu s ohľadom na dosiahnutie vyššej hodnoty pre občana v spolupráci s MF SR (ÚHP)

Tabuľka 29: Plnenie opatrení Revízie výdavkov na informatizáciu v roku 2017

	INFORMATIZÁCIA	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
ÚSPORA								
1	Vypracovať záväzný plán migrácie do cloudu a nadviazanie na IT rozpočty	ÚPVII, MF SR	30.1.2018	31.12.2018				
2	Centralizovať zabezpečenie podporných IT služieb ako sú telekomunikácie a konektivita	ÚPVII	30.1.2018	31.12.2018				
3	Zefektívniť podmienky zabezpečenia licencií produktov Microsoft	ÚPVII	31.12.2017	30.9.2018				
HODNOTA								
4	Prehodnotiť mieru požadovanej bezpečnosti elektronických služieb	ÚPVII	30.3.2017	priebežne				
5	Vydávať BOK k novým eID automaticky	MV SR, ÚPVII	31.12.2016	31.3.2018				
6	Vytvoriť záväzný UX manuál pre vládne služby	ÚPVII, ÚV SR	31.5.2017	31.3.2018				
7	Otvoriť eID podnikateľom sprístupnením API	ÚPVII, MV SR	31.12.2017	31.3.2018				
8	Preskúmať alternatívne spôsoby overenia identity	ÚPVII	30.6.2017	30.10.2018				
RIADENIE								
9	Zjednotiť pravidlá pre posudzovanie IT investícií zo	ÚPVII	30.3.2017	31.12.2017				

	štátneho rozpočtu a EÚ zdrojov								
10	Centrálne riadiť a nakupovať komoditné IT ako sú licencie	ÚPVII	30.1.2018	31.12.2018					
11	Vytvoriť zásobník projektov a verejne ho odpočtovať	ÚPVII	30.3.2017	30.1.2018					
12	Vypracovať koncepciu riadenia informatizácie	ÚPVII	30.3.2017	31.12.2018					
13	Vypracovať správu o stave štátneho IKT	ÚPVII	30.6.2017	30.6.2018					
DÁTA A METODIKA									
14	Analyzovať nezaradené IT výdavky v medzirezortnom programe	ÚPVII	30.3.2017	-					
15	Aktualizovať metodiku CBA pre OP II (PO 7))	ÚPVII	30.3.2017	30.1.2018					
16	Vypracovať definíciu štandardizovaného miesta zamestnanca z pohľadu IT	ÚPVII	30.1.2019	-					
17	Vypracovať analýzu štruktúry IT výdavkov štátnych inštitúcií	ÚPVII	30.3.2017	-					
18	V ekonomickej klasifikácii oddeliť telekomunikačné služby od poštových služieb	ÚPVII	30.3.2017	-					
19	Aktualizovať údaje o všetkých informačných systémoch verejnej správy	ÚPVII	31.12.2017	31.12.2018					
20	Navrhnuť zber dát v rezortných podprogramoch s registrom ISVS	ÚPVII, MF SR	30.3.2017	31.10.2017					
21	Návrh zberu dát za účelom benchmarkingu prevádzky výdavkov na IT	ÚPVII, MF SR	31.12.2017	-					
ANALYTICKÉ ÚLOHY									
22	Všetky budúce IT projekty nad 10 mil. eur podrobiť analýze nákladov a prínosov	MF SR	Priebežne	-					
23	Prípraviť analýzu služieb pre prioritne elektronickú komunikáciu	ÚPVII	30.6.2017	30.6.2018					
24	Vypracovať analýzu využívania a zabezpečenia softvérových licencií (Microsoft, Oracle, SAP)	ÚPVII	31.12.2017	31.12.2018					

4.1 Úspora

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
1	Vypracovať záväzný plán migrácie do cloudu a naviazanie na IT rozpočty	ÚPPVII, MF SR	30.1.2018	31.12.2018				
2	Centralizovať zabezpečenie podporných IT služieb ako sú telekomunikácie a konektivita	ÚPPVII	30.1.2018	31.12.2018				
3	Zefektívniť podmienky zabezpečenia licencií produktov Microsoft	ÚPPVII	31.12.2017	30.9.2018				

1. Vypracovať záväzný plán migrácie do cloudu a naviazanie na IT rozpočty

Štát plánuje do roku 2025 vynaložiť na výstavbu a prevádzku vládneho cloudu viac ako 270 mil. eur⁷⁸, naďalej však nemá záväzný plán migrácie a nezohľadňuje jeho existenciu v rezortných rozpočtoch na IT.

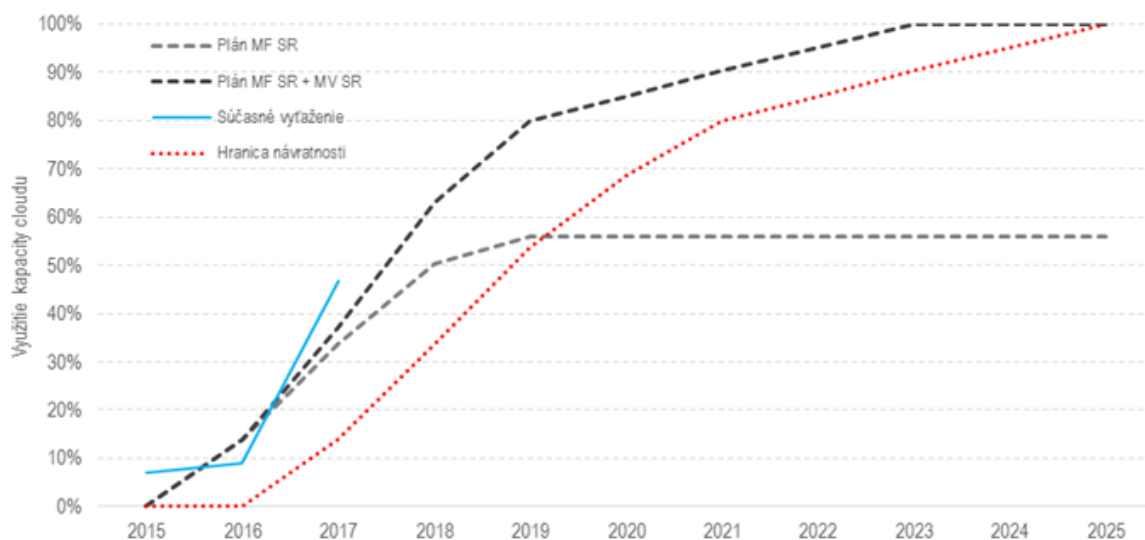
Vládny cloud sa využíva nad rámec svojej cieľovej hodnoty roka 2017 aj vďaka tomu, že slúži aj pre iné než pôvodne zamýšľané ciele. Zároveň z dôvodu obmedzených dát nemožno presne vyčíslieť dosiahnuté prínosy takéhoto využitia.

Služby vládneho cloudu sú dnes poskytované z dvoch dátových centier (DC), a to DC Kopčianska (Bratislava) a DC Tajov (Banská Bystrica). K 31.12.2017 bol vládny cloud využívaný na 47 % svojej výpočtovej kapacity, približne 10 % kapacity sa však využíva na skúšobné systémy (2 %) a na zálohu Dátového centra miest a obcí (8 %). **Cloud sa kvôli chýbajúcej funkcionalite nevyužíva primárne na migráciu existujúcich systémov, ale na budovanie nových systémov už priamo v cloudu a na backup existujúcich systémov, prevádzkovaných mimo.**

Podľa cieľov schválených projektov vládneho cloudu malo byť využitie kapacity cloudu v súčasnom období na úrovni okolo 40 %, čo znamená, že daný cieľ sa plnil nad očakávanie v roku 2017. Finančný prínos vládneho cloudu v roku 2017 nebolo možné z dôvodu absencie dát vyčísliť.

⁷⁸Celkové náklady na vlastníctvo projektov „IKT pre IaaS časť 1“, „Cloud Ministerstva vnútra“ a „Datacentrum Ministerstva vnútra“, SORO OP IS, resp. OP II. Pre OP II dostupné na <http://www.informatizacia.sk/archiv/22110s>

Graf 8: Plánované a skutočné vyťaženie vládneho cloudu

Zdroj: CBA projektov cloudu MF SR a MV SR, interné dáta MF SR, údaje ÚPPVII

Sekcia riadenia informatizácie (SRIT) a jednotlivé rezorty akcelerovali práce na príprave migračných plánov v 4Q2017. SRIT zaslala revidované a spracované plány migrácie šiestich ministerstiev vrátane ich podriadených organizácií. V porovnaní s podkladmi predloženými k Priebežnej implementačnej správe 2017, SRIT pristúpila k zbieraniu detailných informácií o migrácii informačných systémov do vládneho cloudu.

Dané plány stále obsahujú len informácie o migrácii z pohľadu výpočtovej kapacity, neobsahujú informácie o finančnom naviazaní služieb cloudu na IT rozpočty kapitol. Z predložených podkladov jednotlivých ministerstiev je zjavné, že migrácia do cloudu je plánovaná predovšetkým až na roky 2021-2023, do roku 2020 má pomalší charakter. Argumentom viacerých ministerstiev je povinná päťročná udržateľnosť OPIS projektov, ktoré sú dnes v prevádzke, ako aj fakt, že súčasné služby, ktoré cloud ponúka, sú z pohľadu rezortov nedostatočné.

V Priebežnej implementačnej správe 2017⁷⁹ bolo uvedené, že ÚPPVII pracuje na tvorbe Metodického usmernenia (MU) na spracovanie analýzy stavu a potrieb informačno-komunikačných technológií (IKT) a na spracovaní harmonogramu migrácie IKT jednotlivých rezortov do dátového centra štátu. V čase písania tejto správy nebolo toto usmernenie k dispozícii, pôvodný termín plnenia úlohy bol v januári 2018. Toto usmernenie ÚPPVII plánuje zverejniť v júni 2018, čo bude reflektované v Priebežnej implementačnej správe 2018.

ODPORÚČANIE IJ: Motivovať rezorty k skorému dopracovaniu plánov migrácie a zohľadňovať existenciu cloudu v IT rozpočtoch kapitol. **Ako merateľný ukazovateľ pokroku migrácie do cloudu IJ navrhuje vyčísľovať podiel ročných prevádzkových nákladov systémov migrovaných do cloudu, voči ročným prevádzkovým nákladom všetkých ISVS organizácie,** tak ako je uvedené v Implementačnom pláne 2018 na informatizáciu⁸⁰.

2. Centralizovať zabezpečenie podporných IT služieb ako sú telekomunikácie a konektivita

⁷⁹ <https://www.vicemier.gov.sk/index.php/hodnota-za-peniaze/implementacne-spravy/index.html>

⁸⁰ <https://www.vicemier.gov.sk/index.php/hodnota-za-peniaze/implementacne-plany/index.html>

Nástrojom na zlepšenie a zníženie výdavkov prevádzky IT je podľa Záverečnej správy revízie výdavkov na informatizáciu centralizácia poskytovania podporných služieb. Po vzore centier zdieľaných služieb, ekonomickou logikou pre takéto opatrenie je špecializácia a úspora z rozsahu. **V roku 2017 neboli realizované kroky, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako plnenie tohto opatrenia z dôvodu prioritizácie ďalších úloh úradu, a podľa ÚPPVII nedostatočných kapacít úradu.** Pôvodný termín pre realizáciu tohto opatrenia bol 30.1.2018. Nový Implementačný plán 2018 na informatizáciu stanovil termín 31.12.2018 pre splnenie tohto opatrenia.

3. Zefektívniť podmienky zabezpečenia licencií produktov Microsoft

ÚPPVII a MF SR začali v sledovanom období aktivity vedúce k zefektívneniu licenčných podmienok. Úloha nebola uzatvorená v roku 2017, keď skončila platnosť súčasnej zmluvy. Rozsah novej úspory pri zabezpečení novej zmluvy je partnermi precizovaný.

V sledovanom období prebehlo mapovanie potrieb a licenčných modelov formou dotazníkového prieskumu všetkých organizácií, zapojených do súčasnej multilicenčnej zmluvy, zabezpečujúcej kancelárske, komunikačné a kolaboračné nástroje a rokovania so spoločnosťou Microsoft.

V 4Q2017 bola zo strany ÚPPVII a MF SR vyjednaná nová ponuka pre novú multilicenčnú zmluvu, podľa informácií od SRIT vyjednávaná zľava presiahla 50% z pôvodného cenového návrhu v lete 2017. Tím ÚPPVII a MF SR pripravil analýzu možných scenárov ďalšieho postupu a možných zmluvných scenárov. V spolupráci s ÚHP budú v 1Q2018 predpoklady týchto scenárov precizované a odhad finančných úspor bude medzi ÚPPVII a MF SR (ÚHP) zjednotený. Následne pristúpia ÚPPVII a MF SR k rozhodnutiu či obnoviť alebo neobnoviť zmluvu so spoločnosťou Microsoft.

4.2 Hodnota

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
4	Prehodnotiť mieru požadovanej bezpečnosti elektronických služieb	ÚPPVII	30.3.2017				
5	Vydávať BOK k novým eID automaticky	MV SR, ÚPPVII	31.12.2016				
6	Vytvoriť záväzný UX manuál pre vládne služby	ÚPPVII, ÚV SR	31.5.2017				
7	Otvoriť eID podnikateľom sprístupnením API	ÚPPVII, MV SR	31.12.2017				
8	Preskúmať alternatívne spôsoby overenia identity	ÚPPVII	30.6.2017				

4. Prehodnotiť mieru požadovanej bezpečnosti elektronických služieb

Podľa revízie výdavkov na informatizáciu nebolo možné bez aktívneho eID s najvyššou mierou ochrany - kvalifikovaným elektronickým podpisom (KEP), využiť osem z desiatich služieb. Miera požadovanej bezpečnosti bola v niektorých prípadoch vyššia ako v papierovom svete, revízia požadovala tento stav odstrániť.

Novelou zákona o e-governmente zo 6.9.2017 bol tento stav napravený, autorizácia bola doplnená o tzv. **podpis klikom, okrem jasne zdôvodnených výnimiek**. Nový zákon o e-governmente nadobudol účinnosť 1.11.2017. IJ hodnotí zjednodušenie povinnosti legislatívnu zmenou pozitívne. Vplyv zmeny zákona bude vyhodnotený v Pribežnej implementačnej správe 2018.

Tabuľka 30 ukazuje sedem najvyužívanejších služieb s mierou zabezpečenia 3 a 4 – teda tých, ktoré si vyžadovali ZEP – za rok 2017, pričom početnosť podaní sa pohybuje medzi 3 mil. až v státisícoch-

Tabuľka 30: Sedem najvyužívanejších elektronických služieb s mierou zabezpečenia 3 a 4 v roku 2017

	Elektronická koncová služba	Počet podaní	Inštitúcia	Miera zabezpečenia	Miera autentifikácie
1	Všeobecné podanie z UPVS do DCOM	6 407 002	MŠVVaŠ SR	BOK a ZEP	4
2	Poskytovanie priestorových a atribútových informácií zo súboru objektov ZB GIS	3 570 893	MS SR	BOK a ZEP	3
3	Prístup k digitálnym službám školy	3 414 835	MS SR	BOK a ZEP	4
4	Zadanie stavu legislatívnych procesov	3 194 584	MS SR	BOK a ZEP	4
5	Vyhľadávanie v archívnom fonde	327 326	MV SR	BOK a ZEP	3
6	Podávanie návrhov a súvisiacich písomností na súdne konanie	164 592	MS SR	BOK a ZEP	3
7	Všeobecné podanie z UPVS do DCOM	81 169	DataCentrum	BOK a ZEP	3

IJ v spolupráci s ÚPPVII identifikovala sedem základných a častých elektronických služieb s mierou zabezpečenia 4, ktoré môžu občanovi z pohľadu komunikácie s verejnou správou ušetriť najviac času. Využívanie týchto služieb v počte podaní sumarizuje nižšie uvedená tabuľka.

Tabuľka 31: Sedem základných elektronických služieb pre občana s mierou zabezpečenia 4

Elektronická koncová služba	Početnosť	Inštitúcia	Miera zabezpečenia	Miera autentifikácie
Poskytovanie výpisu a odpisu z registra trestov	418 357	GR SR	BOK a ZEP	4
Prevod držby vozidla	909	MV SR	BOK a ZEP	4
Podávanie žiadosti o vydanie občianskeho preukazu s čipom	280	MV SR	BOK a ZEP	4
Poskytovanie úradného výpisu (duplikátu) matričného dokladu	181	MV SR	BOK a ZEP	4
Priamy prevod držby alebo vlastníctva vozidla	177	MV SR	BOK a ZEP	4
Podanie prihlásenia na trvalý pobyt	155	MV SR	BOK a ZEP	4
Podanie prihlásenia na prechodný pobyt	30	MV SR	BOK a ZEP	4

ODPORÚČANIE IJ: Pravidelne sledovať využívanie elektronických podaní. Na základe zoznamu služieb v metaIS sledovať elektronické podania podľa vyžadanej úrovne autentifikácie. Špeciálne sledovať služby s vysokou mierou zabezpečenia a najvyšším prínosom pre občana.

5. Vydávať BOK k novým eID automaticky

Za účelom zvýšenia prístupu občanov k elektronickým službám odporúčala revízia výdavkov automatické vydávanie bezpečnostných ochranných kódov (BOK) k novým eID, podobne ako je to pri platobných kartách. Agenda spada do pôsobnosti MV SR. Opatrenie sa v roku 2017 neplnilo.

Zákon predpokladá automatickú aktiváciu BOK pri prevzatí eID, súčasná prax je však rôzna a eID pri prevzatí nebývajú vždy aktivované. Napriek tomu, že už takmer dve tretiny obyvateľov s občianskym preukazom má preukaz s elektronickým čipom (eID), len 38 % občanov s eID disponuje aj bezpečnostným ochranným kódom.

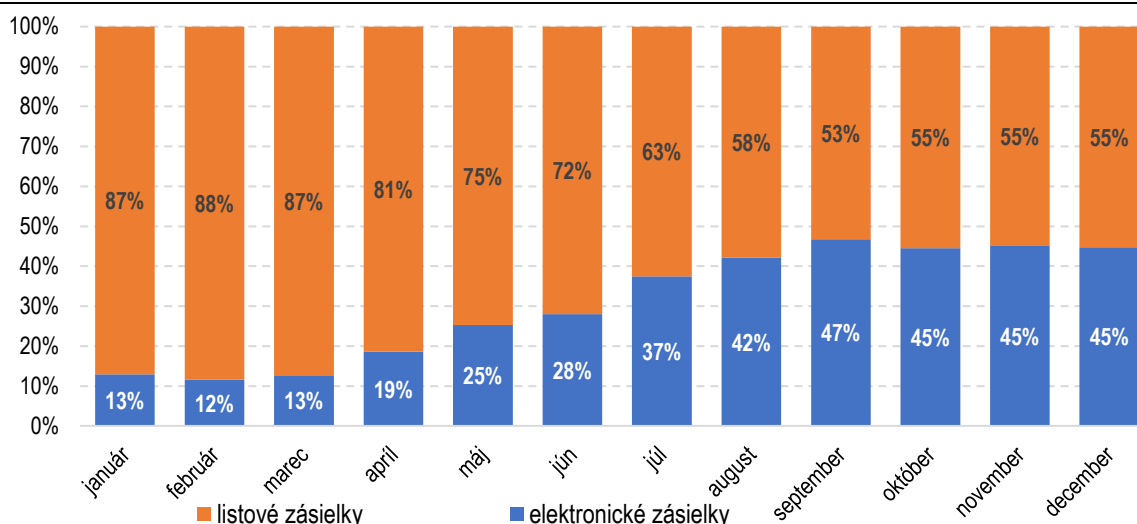
V roku 2017 bolo vydaných niečo vyše 660 tis. občianskych preukazov s elektronickým čipom, čo približne kopíruje stav za roky 2015 a 2016. V roku 2017 bolo zriadených približne 341 tisíc elektronických schránok, pričom 80 % z nich tvorili právnické osoby. Len vyše 19 tisíc občanov s aktivovaným eID malo zriadenú elektronickú schránku na doručovanie komunikácie s verejnou správou.

IJ realizovala v priebehu roka aj tzv. **mystery shopping (testovanie ponúkaných služieb)**, výstupom tohto testovania je, že **občanom nie je vždy automaticky ponúknutá možnosť aktivovať si BOK a zaručené podpisy ZEP**. V rámci následného iniciatívneho vyžiadania klientom zamestnanci klientského centra BOK vytvorili, avšak vo väčšine prípadov neinformovali o tzv. životných situáciách, prípadne službách, ktoré môže občan prostredníctvom vydaného BOK realizovať. Informovanosť bola realizovaná na základe pasívneho predloženia letáku s informáciami.

V roku 2017 dostali orgány verejnej správy niečo vyše 12 mil. žiadostí (listinných i elektronických zásielok). Vyše 32 % (4 mil.) z nich bolo realizovaných elektronicke, čo prinieslo úsporu občanov a firmám na poštovom vo výške 2,5 mil. eur.

Vyššie 97% všetkých elektronických doručení smerovalo na Finančnú správu SR a Ministerstvo spravodlivosti SR, k čomu prispela aj povinnosť elektronickej komunikácie právnických osôb podľa zákona o e-governmente. Finančná správa SR a Ministerstvo spravodlivosti SR v roku 2017 ušetrili na poštovom, pravdepodobne vďaka elektronicke doručovaniu. Oproti roku 2016 tak bola realizovaná úspora v hodnote približne 5 mil. eur zo strany Ministerstva spravodlivosti SR (3 mil. eur) a Finančnej správy SR (2 mil. eur), čo predstavuje 20 % celkových výdavkov orgánov štátnej správy na poštovné v roku 2017 v hodnote 25 mil. eur.

Graf 9: Počet podaných listových vs. elektronických podaní v roku 2017

Zdroj: NASES, IJ

ODPORÚČANIE IJ: Vydávať BOK automaticky podľa zákonných požiadaviek, prípadne rozšíriť túto možnosť na vydávanie BOKu, rovnako ako je to v prípade vydávania bankových platobných kariet s aktiváciou PIN kódu, a to v prípade splnenia všetkých legislatívnych požiadaviek.

6. Vytvoriť záväzný Jednotný dizajn manuál elektronických služieb⁸¹

Nie všetky služby integrované cez slovensko.sk využívajú formuláre a vzhľad portálu slovensko.sk. Pre agendy miest a obcí alebo ministerstva vnútra slúži portál len ako križovatka odkazujúca na elektronicke služby, ktoré si tieto inštitúcie prevádzkujú samé.

Použitie a vzhľad týchto modulov je plne v správe daných úradov, čo bez jasne stanovených požiadaviek na služby vedie k nekonzistentnému vzhľadu a možnej ťažkopádosti použitia (vysoký počet krokov, ktorými sa občan zo slovensko.sk dostane k odoslaniu formulára na portáli inej inštitúcie).

⁸¹ Kontinuálne zlepšovanie služieb a zvyšovanie kvality dát, Národná koncepcia informatizácie verejnej správy 2016, str. č. 19

SRIT poskytol IJ schválenú verziu štruktúry dizajnu manuálu na posúdenie procesnej stránky prípravy tohto UX manuálu v období po termíne plnenia.

ODPORÚČANIE IJ: Toto opatrenie má stanovený aktualizovaný termín 31.3.2018⁸² pre plnenie opatrenia v Implementačnom pláne 2018 Revízie výdavkov na informatizáciu⁸³. IJ navrhuje sledovať podiel ukončených elektronických podaní pred a po zavedení manuálu (v %). Zber dát sa bude realizovať na strane ÚPPVII v spolupráci s MV SR a NASES.

7. Otvoriť eID podnikateľom sprístupnením API

Jedným z plánovaných využití elektronického občianskeho preukazu (eID) bolo jeho využitie aj mimo služieb štátnej správy, napr. ako nástroj na overenie identity v internet bankingu, online obchode či podpisovaní zmlúv. V sledovanom období sa toto opatrenie neplní a IJ neviduje žiaden posun v sprístupnení funkcionalít eID komerčným subjektom oproti Priebežnej implementačnej správe 2017.

ODPORÚČANIE IJ: Umožniť komerčným subjektom jednoduché využitie autentifikačných služieb eID, aby sa zvýšila atraktivita využívania eID fyzickými osobami, napr. pre nákup lístkov vo verejnej doprave.

8. Preskúmať alternatívne spôsoby overenia identity

ÚPPVII zaslalo IJ návrh realizácie prototypu mobilnej aplikácie mID, ktorá má slúžiť ako alternatíva občianskeho preukazu (eID) pri prihlasovaní sa do systému slovensko.sk a podpisovaní podaní. IJ v súčasnosti disponuje projektovým zámerom, na ktorom sa začalo pracovať v4Q2017.

ODPORÚČANIE IJ: Urýchlene sfinalizovať projektový zámer pre test prototypu aplikácie mID, zverejniť záväzný harmonogram realizácie a spustenia projektu pre širokú verejnosť.

4.3 Riadenie

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
9	Zjednotiť pravidlá pre posudzovanie IT investícií zo štátneho rozpočtu a EÚ zdrojov	ÚPPVII	30.3.2017	31.12.2017				
10	Centrálne riadiť a nakupovať komoditné IT ako sú licencie	ÚPPVII	30.1.2018	31.12.2018				
11	Vytvoriť zásobník projektov a verejne ho odpočtovať	ÚPPVII	30.3.2017	30.1.2018				
12	Vypracovať koncepciu riadenia informatizácie	ÚPPVII	30.3.2017	31.12.2018				
13	Vypracovať správu o stave štátneho IKT	ÚPPVII	30.6.2017	30.6.2018				

9. Zjednotiť pravidlá pre posudzovanie IT investícií zo štátneho rozpočtu a EÚ zdrojov

V sledovanom období neboli vytvorené zjednotené pravidlá pre posudzovanie investícií zo štátneho rozpočtu, ani zdrojov EÚ. V súčasnosti pripravovaná aktualizácia metodiky CBA pre OP II podľa vyjadrení SRIT takéto pravidlá bude obsahovať.

⁸² Uvedený dizajn manuálu bol schválený Komisiou pre štandardizáciu IS VS dňa 04.03.2018.

⁸³ <https://www.vicpremier.gov.sk/wp-content/uploads/2017/10/Implementacny-plan-2018-Informatizacia.pdf>

V čase prípravy správy boli schválené a sfinalizované pravidlá pre rozpočtovanie IT nákupu v rámci medzirezortného programu – OEK Informačné technológie zo štátneho rozpočtu. Tieto pravidlá sú zverejnené⁸⁴ a záväzné pre všetky orgány verejnej správy.

10. Centrálne riadiť a nakupovať komoditné IT ako sú licencie

Revízia výdavkov identifikovala príležitosť úspory centralizovaným riadením a nákupom komodifikovaných IT produktov ako sú bežný kancelársky hardvér, licencie pre bežné produkty, servisné zmluvy alebo konektivita.

V roku 2017 neboli realizované kroky, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako plnenie tohto opatrenia z dôvodu prioritizácie ďalších úloh a podľa ÚPPVII personálnych kapacít úradu. Toto opatrenie má stanovený nový termín 31.12.2018 pre plnenie opatrenia v Implementačnom pláne 2018 na informatizáciu⁸⁵.

11. Vytvoriť zásobník projektov a verejne ho odpočtovať

Detailný Akčný plán informatizácie verejnej správy na obdobie 2017 až 2020 bol schválený v novembri 2017 Radou vlády SR pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh. Výsledkom materiálu je implementácia kľúčových projektov informatizácie, ako aj riešenia 25 životných situácií v živote ľudí, ktoré budú úrady schopné riešiť podľa princípu jedenkrát a dosť. Tieto služby by mali byť spustené postupne, rovnako ako online platby štátu cez platobnú kartu a prihlasovanie a podpisovanie pomocou smartfónu. Aktivity sú zoskupené do 4 vecných oblastí:

- „Lepšie dáta“ a „Lepšie služby“ sú zamerané na zlepšenie poskytovaných služieb pre občanov a podnikateľov
- „Zdieľané služby (hybridného) vládneho cloudu“ sú zamerané na zvyšovanie efektívnosti verejnej správy a
- „Prierezové aktivity“ na posilnenie informatizácie z pohľadu legislatívy, ochrany osobných údajov, a pod.

Hoci je v dokumente definovaná cieľová hodnota pre rok 2020 (niekde aj pre rok 2018), v mnohých prípadoch absentuje súčasná východisková hodnota, či čiastkové mílniky pre odpočet vymedzených aktivít. Súčasťou tohto dokumentu nie je uvedená finančná kvantifikácia realizácie aktivít. Zoznam aktivít nemožno považovať za zásobník projektov v zmysle definície stanovenej v Revízii výdavkov na informatizáciu, opatrenie je preto v roku 2017 vyhodnotené len ako čiastočne splnené z pohľadu ďalších aktivít realizovaných pri príprave zásobníka projektov.

ODPORÚČANIE IJ: Zverejniť zásobník IT projektov na stránke ÚPPVII a verejne ho odpočtovať. V tomto ponímaní však nemôže IJ považovať Detailný akčný plán informatizácie verejnej správy na obdobie 2017 až 2020 za dokument, ktorý by obsahovo čerpal z podstaty Revízie výdavkov na informatizáciu, najmä z pohľadu absencie merateľných ukazovateľov, či finančných kvantifikácií. IJ odporúča dokument v roku 2018 aktualizovať.

12. Vypracovať koncepciu riadenia informatizácie

Potreba vypracovania strategického dokumentu riadenia informatizácie je okrem revízie výdavkov identifikovaná aj v NKIVS. V októbri 2017 bola zverejnená Koncepcia riadenia informatizácie verejnej správy. Medzi východiskami pre tento dokument nebola zahrnutá Revízia výdavkov na informatizáciu, hoci už v tom čase IJ odporúčala zladíť strategické a analytické dokumenty v oblasti informatizácie s NKIVS v Priebežnej implementačnej správe⁸⁶, ktoré mali vyústiť do schválenej Koncepcie riadenia informatizácie verejnej správy.

Daná koncepcia síce pomenováva jednotlivé oblasti pre strategické riadenie v oblasti informatizácie a veľmi dobre identifikuje problémy súčasného stavu riadenia informatizácie, ale rovnako ako Detailný akčný plán verejnej správy na obdobie 2017 až 2020 neposkytuje detailný časový rámec a úlohy pre jej naplnenie. Z hľadiska procesného riadenia popisuje jednotlivých aktérov veľmi ťažkopádne a všeobecne, čo môže spôsobovať problémy

⁸⁴ <http://www.informatizacia.sk/suvisiace-dokumenty/22701s>

⁸⁵ <https://www.vicpremier.gov.sk/wp-content/uploads/2017/10/Implementacny-plan-2018-Informatizacia.pdf>

⁸⁶ <http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=26931>

v implementácii z pohľadu rozdelenia zodpovedností. Jediným konkrétnym indikátorom je, že všetky aktivity budú realizované v období medzi 2017-2022. Nie sú stanovené merateľné ukazovatele, ktoré by dokázali napĺňanie tejto koncepcie odpočítavať. Opatrenie je v roku 2017 vyhodnotené ako čiastočne splnené, pre nenaplnenie kvalitatívnych parametrov.

ODPORÚČANIE IJ: V tomto ponímaní nemôže IJ považovať túto koncepciu riadenia informatizácie verejnej správy za dokument, ktorý by obsahovo čerpal z odporúčaní Revízie výdavkov na informatizáciu a odporúča dokument v roku 2018 aktualizovať⁸⁷.

13. Vypracovať správu o stave štátneho IKT

ÚPPVII predložil v roku 2017 *Informáciu o plnení Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy* a materiál bol prerokovaný a prijatý Radou vlády SR pre digitalizáciu verejnej správy a jednotný digitálny trh dňa 21.7.2017. Vláda SR ju vzala na vedomie na svojom rokovaní dňa 16. augusta 2017.

Z pohľadu IJ je možné Informáciu čiastočne považovať za správu o štátnom IKT. Vyhodnocuje medziročný pokrok plnenia oblastí NKIVS aj prostredníctvom stanovených merateľných ukazovateľov. Postup IJ hodnotí ako nie úplne zvládnutý. *Informácia* nezachytáva dôležité témy, ktoré by súhrnná správa o stave informatizácie obsahovať mala – napr. finančné ukazovatele alebo informáciu o využívaní vládneho cloudu. IJ odporúča rozšírenie správy, ak má byť plnením tejto úlohy revízie.

V roku 2018 v tomto duchu Implementačná jednotka pripomienkovala aktualizovaný odpočet plnenia NKIVS, *Informáciu o plnení Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy za obdobie od 1.6.2017 do 31.12.2017*, Vyhodnotenie tohto kroku bude v Priebežnej implementačnej správe 2018.

ODPORÚČANIE IJ: Na základe medzinárodného porovnania⁸⁸ odporúča IJ rozšíriť túto správu o najlepšiu prax, prípadové štúdie z minulosti, ako aj interaktívne zverejnenie dát pre občana atď. Zámerom nie je vytvoriť ďalší dokument, ale interaktívne verejne prezentovať rozvoj informatizácie na Slovensku. Pri tvorbe tejto správy samozrejme IJ odporúča vychádzať z merateľných ukazovateľov definovaných v NKIVS, vrátane stanovenej cieľovej hodnoty pre rok 2020 a odporúča dokument v roku 2018 aktualizovať.

4.4 Dáta a metodika

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
14	Analyzovať nezaraďované IT výdavky v medzirezortnom programe	ÚPPVII	30.3.2017	-				
15	Aktualizovať metodiku CBA pre OP II (PO 7)	ÚPPVII	30.3.2017	30.1.2018				
16	Vypracovať definíciu štandardizovaného miesta zamestnanca z pohľadu IT	ÚPPVII	30.1.2019	-				
17	Vypracovať analýzu štruktúry IT výdavkov štátnych inštitúcií	ÚPPVII	30.3.2017	-				
18	V ekonomickej klasifikácii oddeliť telekomunikačné služby od poštových služieb	ÚPPVII	30.3.2017	-				
19	Aktualizovať údaje o všetkých informačných systémoch verejnej správy	ÚPPVII	31.12.2017	31.12.2018				

⁸⁷ ÚPPVII tak urobí v rámci aktualizácie Detailného akčného plánu v roku 2018.

⁸⁸ <http://www.egov.md/en/resources/infographics/uptake-e-government-products-launched-under-e-transformation-agenda-situati-9>

20	Navrhnuť zber dát v rezortných podprogramoch s registrom ISVS	ÚPPVII, MF SR	30.3.2017	31.10.2017				
21	Návrh zberu dát za účelom benchmarkingu prevádzky výdavkov na IT	ÚPPVII, MF SR	31.12.2017	-				

14. Analyzovať nezaradené IT výdavky v medzirezortnom programe

ÚHP vypracoval analýzu IT výdavkov, nezaradených v medzirezortnom rozpočtovom programe. Výsledky analýzy boli poskytnuté SRIT ÚPPVII, dotknuté organizácie boli kontaktované.

15. Aktualizovať metodiku CBA pre OP II (PO 7)

ÚHP v spolupráci so SRIT vypracoval koncom roka 2016 návrh aktualizácie metodiky CBA pre OP II (PO 7). **Aktualizácia metodiky však do konca roka 2017 nebola schválená a zverejnená.** V čase prípravy tejto správy bolo iniciované nové kolo rokovaní o príprave metodiky s časovým harmonogramom medzi ÚPPVII a ÚHP. Z pohľadu aktualizácie Implementačného plánu 2018 Revízie výdavkov na informatizáciu možno konštatovať, že ani nový navrhnutý termín 31.3.2018 nebude dodržaný. IJ považuje toto opatrenie za kľúčový nástroj pre zjednotenie pravidiel a posudzovanie investičných projektov do budúcnosti.

16. Vypracovať definíciu štandardizovaného miesta zamestnanca z pohľadu IT

V roku 2017 neboli realizované kroky pre naplnenie tohto opatrenia. Toto opatrenie má stanovený pôvodný termín plnenia v Implementačnom pláne 2018 na informatizáciu⁸⁹, pričom možno tvrdiť, že pokiaľ nebudú v tejto veci akcelerované aktivity v roku 2018, tak navrhovaný termín 30.1.2019 nebude dodržaný.

17. Vypracovať analýzu štruktúry IT výdavkov štátnych inštitúcií

Analýzu štruktúry IT výdavkov ÚHP vypracoval v prvom polroku roku 2017. Štúdiá bola odovzdaná ÚPPVII.

18. V ekonomickej klasifikácii oddeliť telekomunikačné služby od poštových služieb

Opatrenie bolo splnené metodickým usmernením číslo MF/019194/2016-421⁹⁰ z dňa 7.12.2016. Ekonomická podpoložka 632 003 bola rozdelená na podpoložky 632 003 Poštové služby a 632 005 Telekomunikačné služby.

19. Aktualizovať údaje o všetkých informačných systémoch verejnej správy

V nadväznosti na uznesenie č. 437/2016 k NKIVS, ktoré zaväzuje jednotlivé ministerstvá a ústredné orgány štátnej správy vykonať a zverejniť posúdenie súčasného stavu a doterajších riešení v oblasti informatizácie a informačných systémov verejnej správy do 31. marca 2017, len 47 z 57 orgánov doručilo svoje KRIS v roku 2017. ÚPPVII schválil k 31.12.2017 len 18 z nich.

V súčasnosti sa viac ako 60% z nich stále nachádza v procese schvaľovania. 9 subjektov nereagovalo na predloženie týchto údajov. Z pohľadu budúcej koncepcie rozvoja informačných systémov boli ÚPPVII predložené na posúdenie len štyri projekty, a to tromi orgánmi ústrednej štátnej správy. Podľa schválenej NKIS je potrebné predkladať na posúdenie aj plány rozvoja ISVS, pričom ich predloženie a schválenie sa má realizovať do 31. 5. 2018.

20. Navrhnuť zber dát v rezortných podprogramoch s registrom ISVS

⁸⁹ <https://www.vicemier.gov.sk/wp-content/uploads/2017/10/Implementacny-plan-2018-Informatizacia.pdf>

⁹⁰ <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=11296>

V roku 2017 neboli realizované kroky, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako plnenie tohto opatrenia z dôvodu prioritizácie ďalších úloh úradu. Toto opatrenie má stanovený nový termín 30.6.2018⁹¹.

21. Návrh zberu dát za účelom benchmarkingu prevádzky výdavkov na IT

V roku 2017 neboli realizované kroky, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako plnenie tohto opatrenia z dôvodu prioritizácie ďalších úloh úradu. Toto opatrenie má stanovený nový termín plnenia v Implementačnom pláne 2018 Revízie výdavkov na informatizáciu⁹², a to pre Microsoft a Oracle do 31.12.2017 a pre SAP a iné licencie 31.12.2018.

4.5 Analytické úlohy

	Opatrenie	Zodpovednosť	Termín	Nový termín	1Q 2017	2Q 2017	3Q 2017	4Q 2017
22	Všetky budúce IT projekty nad 10 mil. eur podrobiť analýze nákladov a prínosov	MF SR	Priebežne	-				
23	Prípraviť analýzu služieb pre prioritne elektronickú komunikáciu	ÚPPVII	30.6.2017	30.6.2018				
24	Vypracovať analýzu využívania a zabezpečenia softvérových licencií (Microsoft, Oracle, SAP)	ÚPPVII	31.12.2017	31.12.2018				

22. Všetky budúce IT projekty nad 10 mil. eur podrobiť analýze nákladov a prínosov

Toto opatrenie sa plní priebežne. V priebehu roka 2017 posúdil ÚHP päť projektov, ku ktorým bolo vydané finálne verejné stanovisko a šesť projektov, ku ktorým bolo vydané interné stanovisko. MDV SR nepredložilo dva IT projekty ŽSR⁹³ na posúdenie MF SR predtým ako bolo zverejnené predbežné oznámenie o VO.

Tabuľka 32: Budúce IT projekty nad 10 mil. eur posudzované ÚHP

Žiadateľ	Projekt	Investičné náklady (mil. eur)	Stav posudzovania ÚHP
ÚPPVII	Dátová integrácia	15,6	publikované stanovisko
ÚPPVII	Migrácia IS obcí do vládneho cloudu (DCOM+)	31,1	publikované stanovisko
MF SR	Centrálny ekonomický systém	57,7	publikované stanovisko
MS SR	IS Obchodného registra SR	9,1	publikované stanovisko
MDV SR	Informačný systém výstavby	28,9	publikované stanovisko
ŽSR	Centralizácia riadenia systémov bezpečnosti objektov ŽSR a zabezpečenie štandardov železničných staníc	73,4	v riešení
ŽSR	Implementácia TSI TAF/TAP na ŽSR	16,9	v riešení

Zdroj: ÚHP

⁹¹ <https://www.vicpremier.gov.sk/wp-content/uploads/2017/10/Implementacny-plan-2018-Informatizacia.pdf>

⁹² <https://www.vicpremier.gov.sk/wp-content/uploads/2017/10/Implementacny-plan-2018-Informatizacia.pdf>

⁹³ Príloha č. 1: Zoznam projektov predložených ÚHP, časť Doprava, str. 66

23. Pripraviť analýzu služieb pre prioritne elektronickú komunikáciu

Keďže táto úloha nebola realizovaná podľa pôvodného termínu do konca roka 2017, nový termín 30.6.2018 je stanovený v Implementačnom pláne na rok 2018.

24. Vypracovať analýzu využívania a zabezpečenia softvérových licencií (Microsoft, Oracle, SAP)

Obdobná situácia nastala pri tomto opatrení, kde ÚPPVII realizuje aktivity v oblasti posúdenia licencií od spoločností Microsoft a Oracle, pričom pre SAP a ostatné licencie je stanovený nový termín plnenia v Implementačnom pláne na rok 2018 na informatizáciu, a to 31.12.2018.

5 Zoznam skratiek

API	Application Programming Interface (rozhranie pre programovanie aplikácií)
AD	Autorský dozor
ARVD	Agentúra rozvoja vodnej dopravy
ASD	Automatické sčítače dopravy
BOK	Bezpečnostný osobný kód
CBA	Analýza nákladov a prínosov
CRZ	Centrálny register zmlúv
CT	Počítačová tomografia
DESI	Digital Economy and Society Index (Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti)
DP	Dokumentácia na ponuku
DRG	Diagnosis-Related Groups - platba za diagnózu
DRS	Dokumentácia pre realizáciu stavby
DSP	Dokumentácia pre stavebné povolenie
DSZ	Dokumentácia stavebného zámeru
DÚR	Dokumentácia na územné rozhodnutie
eHealth	Elektronické zdravotníctvo
EIA	Environment Impact Assessment (Posudzovanie vplyvov na životné prostredie)
e-ID	Elektronický občiansky preukaz
EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
FSSR	Finančná správa Slovenskej republiky
FTE	Full Time equivalent
GPS	Globálny lokalizačný systém
HDP	Hrubý domáci produkt
HKV	Hnacie koľajové vozidlo
laaS	Infrastructure as a Service
IFP	Inštitút finančnej politiky
IJ	Implementačná jednotka
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
ISVS	Informačné systémy verejnej správy
IT	Informačné technológie
ITF	International Transport Forum
IZP	Inštitút zdravotnej politiky
KD	Koordinátor dokumentácie
KRIS	Koncepcia rozvoja informačných systémov
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
mID	Mobilný občiansky preukaz
MR	Magnetická rezonancia
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NASES	Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby
NCZI	Národné centrum zdravotníckych informácií
NDS	Národná diaľničná spoločnosť, a. s.

NKIVS	Národná koncepcia informatizácie verejnej správy
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP	Občiansky preukaz
OPII	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OPIS	Operačný systém Informačná spoločnosť
osobokm	Osobokilometre
PCG	Farmaceuticko-nákladové skupiny
PNNL	Potenciálne nákladovo neefektívne lieky
PO 7	Prioritná os 7
PPP	Public Private Partnership (Súkromno-verejné partnerstvo)
PZS	Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti
RD kód	Špecifický kód používaný VŠZP na uhrádzanie zdrav. starostlivosti pri niektorých RTG vyšetreniach v oblasti kardiológie
RJ	RegioJet
RVS	Rozpočet verejnej správy
SIH	Slovenský investičný holding
SRIT	Sekcia riadenia informatizácie
SSC	Slovenská správa ciest
SVLZ	Spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky
SZRBAM	SZRB Asset Management
SŽDC	Správa železničnej dopravní cesty
ŠÚKL	Štátny ústav kontroly liečiv
ŠÚSR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠZM	Špeciálny zdravotnícky materiál
TŠ	Technické štúdie
ÚHP	Útvar hodnoty za peniaze
ÚPPVII	Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
ÚR	Územné rozhodnutie
ÚUC	Úradne určená cena
UX manuál	User Experience manuál
vtkm	Vlakokilometre
VO	Verejné obstarávanie
VŠZP	Všeobecná zdravotná poisťovňa
VÚC	Vyšší územný celok
VZP	Verejné zdravotné poistenie
ZEP	Zaručený elektronický podpis
ZODSVZ	Zmluva o dopravných službách vo verejnom záujme
ZP	Zdravotnícke pomôcky
ZS	Zdravotná starostlivosť
ZSSK	Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.
ZZS	Zdravotná záchranná služba
ŽSR	Železnice Slovenskej republiky